ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيڤا دروييشيان

1000 Լ.Ո. ՀԻՐԳ. ՏԱՐԻ, ԹԻՎ 97 (19397) ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 3 ՅՈՒԼԻՍ 1996 10 ԷՋ

ՄՈՒՊԱՐԱՔ ԺԸՆԵՒ ԱՆՑԱՒ

ՓԱՐԻԶ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաք Երեքշաբթի օր Փարիզէն Ժընեւ ուղղուեցաւ, յայտնեցին օդակայանի աղբիւրները:

Մուպարաք Երկուշաբթի օր Փարիզ հասած էր, ուր տեսակցութիւն ունեցաւ Ֆրանսացի հրեաներու ղեկավարին եւ նախագահ Ժաք Շիրաքի հետ՝ քննարկելով Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացը:

•Մուպարաք, որ անցեալ տարի մահափորձէ մը փրկուեցաւ ափրիկեան երկիրներու եթովպիոյ մէջ տեղի ունեցող գերաստիճանին, այս տարի ներկայ պիտի չըլլայ Քամերունի գերաստիճանին, յայտնեց բարձրաստիճան պաշտօնատար մը:

Des Prix Frais pour un Été Chaud

tapiama Le monde du tapis

60%

•Rabais jusqu'à 60%
•Paiement échelonné sur 10 mois
•Sans intérêts, sans 1er versement

Tapis: Persan-Chinois-Européens-Moquettes-Papiers peints

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔԸ ԿՏՐԵՑ ԱՆՑԱՐԳԵԼ ՄԸ ԵՒՍ

Ընտրական օրէնքը երէկ կտրեց խորհրդարանական առաջին «անցարգելը» եւ շարունակեց իր ճամբան՝ դէպի խորհրդարանի լիագումար նիստը, որ կը նախատեսուի յառաջիկայ շաբթուան կիսուն:

Արդարեւ, վարչական եւ արդարութեան յանձնախումբը երէկ վաւերացուց ընտրական օրէնքը, կատարելէ ետք երկու մանր փոփոխութիւն. առաջինը կը վերաբերի պետական պաշտօնեաներու հրաժարականի պայմանաժամին (15 օր), իսկ երկրորդը կառավարութեան արտօնութիւն կու տայ Լեռնայիրանի ընտրութեանց համար քուէարկութեան սնտուկներ դնել նաեւ նահանգէն դուրս վայրերու մէջ (նկատի ունենալով գաղթականներու պարագան): Օրէնքը որդեգրուեցաւ 3ի դէմ 8 քուէով (տեսնել 2րդ էջ):

Ընտրական դէտեր հաւանական կը նկատեն, որ խորհրդարանի յառաջիկայ շաբթուան նիստին եւս, փոթորկալի բանավէճ տեղի ունենայ, սակայն ընտրութեան ժամադրութիւնը պիտի պահուի:

ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄՆԵՐ

Այն պահուն, երբ Լիբանանի շոգեկառքը կը սկսի շարժիլ դէպի ընտրութեանց կայանը, Պեքաայի վրայ իսրայէլեան երէկուան յարձակումը (մանրամասնութիւնները 2րդ էջ) կարգ մը դէտերու կողմէ նկատուեցաւ մտահոգիչ, այն առումով, որ անիկա կրնայ նախանշան մը ըլլալ Լիբանանի բեմին վրայ ազդեցութիւն բանեցնելու Իսրայէլի տրամադրութեան, մանաւանդ, որ Հարաւի գինադուլին հսկիչ յանձնախումբի կազմութեան աշխատանքներուն վերսկսումը կը նկատուի մօտայուտ:

•ԱՐԱԲԱԿԱՆ Լիկայի ընդհանուր քարտուղար Իսմաթ Ապտէլ Մեկիտ 26 Յուլիսին Պէյրութ պիտի գայ, Լիբանանի արաբական օժանդակութեանց ապահովման համար գեկուցում տալու նպատակով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՍՊԱՆԻՆ ՀԱՒԱՏԱՐՄԱԳԻՐԸ

Դեսպանը պալատի մուտքին

Հաւատարմագիրի յանձնումի պահուն
(Լուսանկարներ ՏԱԼԱԹԻ ԵՒ ՆՈՀԼՐԱՅԻ)

Լիբանանի մօտ Հայաստանի արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Երուանդ Մելքոնեան երէկ այցելեց Պաապտա եւ նախագահ Իլիաս Հերրաուի յանձնեց իր հաւատարմագիրը: Մանօթ է, որ Ե. Մելքոնեան աւելի քան 2 տարիէ ի վեր Հայաստանի հաւատարմատարն է, իսկ վերջերս, բարձրացաւ լիազօր դեսպանի աստիճանին:

Փրոթոգոլային այս հանդիպումին ընթացքին, Ե. Մելքոնեան հանրապետութեան նախագահին փոխանցեց Հայաստանի հանրապետութեան նախագահին ողջոյնը: Նախագահ Հերրաուի, իր կարգին, յայտնեց, որ Լիբանան պատրաստ է խորացնելու եւ ընդլայնելու երկու պետութեանց բարեկամութիւնն ու ժողովուրդներուն միջեւ գործակցութիւնը:

ԻՍՐԱՅԷԼ Կ'ՈՒԶԷ ԱՀԱԲԵԿԵԼ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ

Կ'ԸՍԷ ԴԱՄԱՍԿՈՍ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Սուրիա Երեքշաբթի օր յայտարարեց, որ շրջանային գօրակցութիւն կ'ուզէ ապահովել՝ դէմ դնելու համար Իսրայէլի արմատական նոր կառավարութեան, որուն նպատակն է ահարեկել Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացը:

«Պաաս» պաշտօնաթերթը կը գրէ, որ ծայրայեղական աջակողմեան կառավարութիւն մը ունեցող Իսրայէլ ծածուկ չի պահեր Միջին Արեւելքը պայթեցնելու իր նպատակները, որոնց գործադրութեամբ պիտի ահարեկուի Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացը:

Պաշտօնական մամուլը կ'աւելցնէր, որ Սուրիա հաշտարար միջնորդութիւն կը կատարէ Իրանի եւ Պահրէյնի միջեւ՝ շրջանային գօրակցութիւն հաւաքելու Իսրայէլեան արմատական քաղաքականութեան դէմ, որ կը մերժէ խաղաղութեան փոխարէն արարներուն վերադարձնել գրաւուած հողերը: Իսրայէլեան յարձակումները շրջանին դէմ մէկ ելք կը ձգեն շրջանի երկիրներուն՝ միացնել ուժերը եւ մէկ ճակատ կազմել այդ քաղաքականութեան դէմ, կ'աւելցնէր «Պաաս»:

Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆարուք Շարէհ շարաթավերջէն ի վեր կ'երթեւեկէ Պահրէյնի եւ Իրանի միջեւ նախագահ Հաֆէզ Ասատէն նամակներ յանձնելով անոնց ղեկավարներուն: Սուրիա կը ջանայ մեղմել լարուածութիւնը երկու երկիրներուն միջեւ:

ԱՐԱՖԱԹ - ՆԵԹԱՆԻԱՀՈՒ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՄՕՏԱԼՈՒՏ

ԱՄՄԱՆ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Պաղեստինցի ղեկավար Եասէր Արաֆաթ մօտ օրէն տեսակցութիւն մը կրնայ ունենալ Իսրայէլի աջակողմեան վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի հետ, յայտնեց Պակի մէկ պաշտօնատարը, Երեքշաբթի օր:

Մահմուտ Ապպաս հաւանական նկատեց, որ Արաֆաթ - Նեթանիահու հանդիպումը տեղի ունենայ իսրայէլցի վարչապետին Ուաշինկթրն այցելութենէն անմիջապէս ետք: Նեթանիահու Միացեալ Նահանգներ պիտի մեկնի Յուլիս 8ին, տեսակցութիւն ունենալու համար նախագահ Պիլ Քլինթընի եւ ամերիկացի այլ պաշտօնատարներու հետ: Ապպաս աւելցուց, որ Մայիս 29ի ընտրութիւններէն (Իսրայէլի) ի վեր, երկու հանդիպումներ ունեցած է Նեթանիահուի կողմէ պատուիրակներու հետ:

Միւս կողմէ, պաղեստինցի բանագնաց Ֆէյսալ Հիւսէյնի ընդգծեց, որ արարներուն եւ հրեաներուն միջեւ վայրագութիւնը պիտի ծաւալի, եթէ Նեթանիահու սառեցնէ խաղաղութեան գործընթացը: Ան դիտել տուաւ, որ նման պարագայի մը, պաղեստինեան շրջանները ինթիֆատայէն աւելի գօրաւոր պոռթկում մը եւ հակադարձութիւն մը պիտի ունենան: Հիւսէյնի շեշտեց, որ ոեւէ մէկը պիտի չկարենայ սանձել եւ հակակշիռի տակ առնել տեղի ունենալիք պոռթկումը:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԵՐՐԱՈՒԻ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՍՊԱՆԻՆ ՀԱՒԱՏԱՐՄԱԳԻՐԸ

Հ. Յ. Դ. ԼԻԲ. Կ. ԿՈՄԻՏԷԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՑԵԼԵՑ «ՀԸՔՊԱԼԼԱ»Ի ԵՒ ՔՕՐ. ԼԱՀՈՒՏԻ

Երէկ կէսօրուան ժամը 1ին, Հ. Յ. Դ. Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէն ներկայացնող պատուիրակութիւն մը այցելեց «Հըզպալլա»ի Կեդրոնը, ուր ընդունուեցաւ երեսփոխան Մոհամէտ Պըրժաուիի, քաղաքական դիւանի փոխնախագահ Մահմուտ Քըմաթիի եւ անդամ Նաուաֆ Մուսաուիի կողմէ:

Մէկուկէս ժամ տեւած հանդիպումին, ընդհանուր ակնարկ մը նետուեցաւ երկրի քաղաքական կացութեան վրայ. ծանրանալով Հարաւի իրավիճակին վրայ, յատկապէս Իսրայէլի վերջին ընտրութիւններու լոյսին տակ: Հ. Յ. Դ. պատուիրակութիւնը վեր առաւ դիմադրութեան արդարութիւնն ու անհրաժեշտութիւնը, գրաւող ուժերուն դէմ:

Խօսակցութիւնները ընդգրկեցին նաեւ թուրք եւ իսրայէլեան համաձայնագիրն ու անոր նկատմամբ ընդհանրական կեցուածք մը ունենալու կարեւորութիւնը:

Տեսակցութեան ընթացքին քննարկուեցաւ նաեւ Պէյրութի եւ Պեքաայի երեսփոխանական ընտրութիւններու հարցը:

Հ. Յ. Դ. պատուիրակութիւնը իր խօսակիցներուն ներկայացուց նաեւ խորհրդարանէն ներս Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչման բանաձեւի կապակցութեամբ «Հըզպալլա»ի երեսփոխանական պլոքէն իր ակնկալութիւնը, որուն գծով դրական պատասխան տրուեցաւ:

ՔՕՐ. ԼԱՀՈՒՏԻ ՄՕՏ

Հ. Յ. Դ. Լիբ. Կ. Կոմիտէի պատուիրակութիւնը այցելութիւն մը տուաւ նաեւ բանակի ընդհ. հրամանատար զօր. Էմիլ Լահուտի, որուն հետ խորհրդակցութիւնները կեդրոնացան այժմու հարցերուն եւ ընտրութեանց կապուած ապահովութեան հարցերու շուրջ, որոնց մասին զօր. Լահուտ տուաւ որոշ տեղեկութիւններ:

ԷՋԷՏՏԻՆ ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ ԱԿՈՒՄԲ ԱՅՑԵԼԵՑ

Նախկին նախարար եւ Հիւսիսի երեսփոխան Հասան Էզզէտտին երէկ երեկոյեան այցելեց Սարդարապատ ակումբ եւ ընդունուեցաւ Հ. Յ. Դ. Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէի ներկայացուցիչներուն կողմէ: Տեսակցութեան ընթացքին արծարծուեցաւ Հիւսիսի երեսփոխանական ընտրութեանց հարցը:

SOLDES DUCALE
Verdun • Jal El Dib
20 • 50 %

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

«ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՆՊԱՍՏԷ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ»

Եւրոպական խորհրդարանի եւ Անդրկովկասեան 3 երկիրներուն միջեւ կնքուած համաձայնագիրները կրնան դրական ազդեցութիւն ունենայ շրջանին մէջ գործակցութեան եւ հակամարտութեանց լուծման իմաստով, յայտարարեց Եւրոպական խորհրդարանի պատուիրակութեան նախագահ Անթոնիոս Տրակատելիս, Երեւան իր այցելութեան առիթով մամլոյ ասուլիսի մը պահուն:

Եւրոպական խորհրդարանի պատուիրակութիւնը Երեւան հասած էր անցեալ շաբաթավերջին, Թիֆլիս եւ

8

«ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ»Ի ՄԱՍԻՆ

ՀԴԿի նախագահ Արամ Սարգսեան Երկուշաբթի օր տուած է մամլոյ ասուլիս մը եւ իրրեւ «ի պաշտպանութիւն Լեռնային Ղարաբաղի հանրապետութեան» խորհրդաժողովի նախաձեռնող յանձնախումբի ներկայացուցիչ, յայտարարած է, որ ամերիկեան խորհրդարանի վերջերս տուած այն որոշումը, թէ Ղարաբաղի տրամադրուելիք օժանդակութիւնը պէտք է մտցնել Ազրպէյճանի տրամադրուելիք օժանդակութեանց ծիրին մէջ, աւելի եւս կը շեշտէ յիշեալ խորհրդաժողովին կայացումը, որուն համար յանձնախումբը աշխատանքի լծուած է: Ըստ Ա. Սարգսեանի, տեսակցութիւններ տեղի ունեցած են ԼՂՀ նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին հետ, որոնք ընդգծած են նման ժողովի մը կարեւորութիւնը: Հայաստանի նախագահը մերժած է ընդունիլ յանձնախումբին պատուիրակութիւնը եւ իր խորհրդականին՝ Ժիրայր Լիպարիտեանի միջոցով անոր յայտնած է, թէ նպատակայարմար չի գտներ նման ժողով մը: Ան ըսած է, որ այդ հարցը կարելի է քննարկել 2 ամիս ետք:

ՍԵՈՒՏՑԻՆԵՐՈՒ ՆՈՐ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐ

Ամերիկեան էյ. Պի. Սի. պատկերասփիւռի կայանը հաղորդեց, թէ անցեալ շաբաթավերջին, սէուտցի պաշտօնատարներ անձնական ֆաքս մեքենաներուն վրայ սպառնական նամակներ ստացած են: Նամակագիրները կը սպառնան վայրագ արարքներու դիմել քաղաքային չճշդուած թիրախներու դէմ, եթէ սէուտցի կրօնապետ-

8

ՅՈՒՍԱԽԱԲ ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՔ ԿՐՆԱՆ ԴԱՐՁԵԱԼ ՀԱՐՈՒԱԾԵԼ

Կ'ԸՍԷ ԻՍՐԱՅԷԼԱՑԻ ՆԱԽԱՐԱՐ ՄԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Իսրայէլի հանրային ապահովութեան նախարարը Երեքշաբթի օր պաղեստինեան նոր յարձակումներ հաւանական նկատեց, որովհետեւ անոնք յուսախաբ կը գգան խաղաղութեան ընթացքէն:

2

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՃՆՇՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՏԱԿ, ՔՐՏԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱՍՓԻՒՌԸ ԼՌՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՄԱՏՆՈՒԻ

Քէօյնէն տրուած հեռագրայուրով մը, քիւրտերու «Տէմ» լրատու գործակալութիւնը կը յայտնէ, որ «Մէտ - Թի. Վի.» յայտակիրը, որ Անգլիայէն կը պատկերասփիւռի 30 Մարտ 1995էն ի վեր, կը գտնուի փակուելու վտանգին տակ:

Արբանեակին տէրը խգած է պայմանագրութիւնը եւ որեւէ բացատրութիւն չէ տուած, թէ ինչո՞ւ պիտի դադրեցնէ հաղորդումները:

Պատկերասփիւռի կայանին մէկ պատասխանատուն յայտնած է, որ այս կարգադրութիւնը Թուրքիոյ միջամտութեանց հետեւանքէ: Պատկերասփիւռումներուն սկսումէն ի վեր, Թուրքիա հետեւողա-

2

ԻՐԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԴԵՐ ՈՒՆԻ ԾՈՅԻ ՄԷՋ

Կ'ԸՍԷ ՇԱՐԷՀ

ՆԻԿՈՍԻԱ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆարուք Շարէհ, որ կը միջնորդէ Պահրէյնի եւ Իրանի միջեւ լարուածութիւնը մեղմացնելու համար, յայտարարեց, որ Թեհրան կարեւոր դեր կը խաղայ Մոսկի ապահովութիւնը ամրապնդելու մէջ:

Շարէհ, որ կ'երթեւեկէ Իրանի եւ Պահրէյնի միջեւ, Երկուշաբթի օր Թեհրան վերադարձած էր, ուր տեսակցութիւն ունեցաւ իր պաշտօնակիցին՝ Ալի Աքպար Վիլայէթիի հետ: Շարէհ «դրական» որակեց երկու երկիրներուն մէջ ունեցած տեսակցութիւնները:

YORK®
Heating and Air Conditioning
Window Unit
Cassette Type
Միշտ Լաւագոյնը
Ceiling Concealed
Under-Ceiling Unit
High Wall Mounted
Console Type
• Mini - Split էր-Քոնտիշընի մեքենաներու ճոխ հաւաքածոյ
• Զանազան տեսակներ եւ չափեր 9000 էն մինչեւ 55,000 BTU
• Cooling եւ Heat Pump
• Վաճառք, խնամք եւ փոխնորդ կտորներ
Ուշադրութիւն: YORK մեքենաները ուրիշ վաճառանիշով չեն ծախուիր:
Զգուշացէք զեղծարարութենէ:
Սեփականատէր Սարգիսեան եղբարք
UAS UNITED AGENCIES & SERVICES S.A.R.L.
Tel.: 01-355137, 355138 - P.O.Box 113-5142 Fax: 01-352535, Cellular: 03-655975, Beirut-Lebanon

ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ ՈՐԴԵԳՐԵՑ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔԸ

Արդարութեան եւ վարչական հարցերու երեսփոխանական յանձնախումբը երէկ վաւերացուց կառավարութեան կողմէ ներկայացուած ընտրական օրէնքի նախագիծը, զայն ենթարկելով ոչ-էական բարեփոխումներու:

Յանձնախումբի նիստը բացուեցաւ առաւօտուն, երեսփոխան Օկիւսթ Պախոսի նախագահութեամբ: Ներկայ էին յանձնախումբի 15 անդամները եւ ներքին գործոց նախարար Միշէլ Մըր:

Նախքան կառավարութեան կողմէ առաջարկուած օրէնքին մասին քուէարկութիւնը, երեսփոխաններ Նեսիպ Լահուտ եւ Միշէլ Տահէր անջատաբար ներկայացուցին երկու առաջարկ - նախագիծներ, որոնք սակայն չկրցան ապահովել մեծամասնութեան քուէները եւ մերժուեցան:

Լահուտի առաջարկած նախագիծով՝ ամբողջ Լիբանանի տարածքին պէտք է որդեգրուի միաստեակ ընտրաշրջաններու դրութիւնը (գաւառային կամ նահանգային), իսկ Տահէրի առաջարկած նախագիծը կը շեշտէ, որ Լեռնալիբանանի մէջ գաւառներու դրութեամբ ընտրութիւնը ըլլայ վերջինը:

Կառավարութեան նախագիծը ստացաւ 8 թեր, 3 դեմ քուէ, իսկ 4 հոգի ձեռնպահ մնացին: Այդպիսով, անիկա վաւերացուած հռչակուեցաւ այս յանձնախումբին կողմէ: Նախագիծին դեմ քուէարկողներն էին Քամիլ Զիատէ, Միշէլ Տահէր եւ Սեուտ Ռուֆայէլ, իսկ թեր քուէարկողներու շարքին էր մեթր Խաչիկ Պապիկեան:

5 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐԻ ՎԱՐԿ ՄԸ ԵՒՍ�itալական ԱՐԱԲԻԱՅԷՆ

Սկուտական Արարիոյ Զարգացման Մնտուկը եւ Լիբանանի Զարգացման եւ Վերաշինութեան Խորհուրդը երէկ կնքեցին համաձայնագիր մը, ըստ որուն՝ Մնտուկը 5 միլիոն տոլարի վարկ պիտի տրամադրէ, Լեռնալիբանանի գաղթականներու վերադարձի աշխատանքներուն մէջ օգտագործելու համար: Վարկը գլխաւորաբար պիտի օգտագործուի շրջանի պարպուած 35 գիւղերու ենթակառոյցները վերաշինելու համար:

Համաձայնագիրի ստորագրումի արարողութեան ներկայ եղան ջրելեկտրականութեան հարցերու նախարար Էլի Հրգէյքա եւ գաղթականներու հարցերու նախարարութեան ընդհանուր տնօրէն Հիշամ Նասրէտտին:

Այսպիսով, Լիբանանի վերաշինութեան ծրագիրներուն համար յատկացուած սկուտական վարկերը հասան 230 միլիոն տոլարի:

ՔԻՍԻՆՃԸՐ ՋՈՅԳ ՄԸ ԱՌԱՋԱՐԿ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բաներեր Նիքոլաս Պըրնգի համաձայն, Ուորրն Քրիսթաֆըր անցեալ Երկուշաբթի օր բացմաթիւ շփումներ ունեցած է Ապրիլեան գինադուլի հսկիչ յանձնախումբի կազմութեան նպատակով:

Պըրնգ ըսաւ, որ յանձնախումբի առնչակից կողմերուն միջեւ խորհրդակցութիւնը կը շարունակուի, ճշդելու համար Ուաշինկթընի մէջ տեղի ունենալիք յաջորդ ժողովին թուականը:

Միւս կողմէ, նախկին արտաքին գործոց նախարար Հենրի Քիսինճըր առաջարկեց ջնջել Հարաւի մէջ «սահմանային գօտի»ն, որ կը գտնուի իսրայէլեան բանակի տիրապետութեան տակ: Քիսինճըր ըսաւ, որ այս քայլին դիմաց, սուրիացիք պէտք է լուծարքի ենթարկեն «Հրգպալլա»ի կեդրոնները՝ Պեքաայի մէջ:

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՄՕՏ

ԻՍՐԱՅԷԼ ՌՄԲԱԿՈԾԵՑ ՖԱԹՀ - ԻՆԹԻՖԱՏԱՅԻ ՄԷԿ ԿԵԴՐՈՆԸ

Իսրայէլեան գինուորական օդանաւեր երէկ ռմբակոծեցին պաղեստինեան Ֆաթհ-Ինթիֆատա կազմակերպութեան կեդրոնները՝ Եանթայի շրջանին մէջ, արեւելեան Պեքաա: Ռմբակոծումի վայրը կը գտնուէր Լիբանան-Սուրիա սահմանէն 7 քմ. հեռաւորութեան վրայ:

Իսրայէլեան բանակի բաներերը յայտարարեց, որ Ապու Մուսայի գլխաւորած կազմակերպութեան կեդրոնին վրայ արձակուած են օդ-ցամաք 4 հրթիռներ: «Մեր օդաչուները զեկուցեցին, որ հարուածած են ճշգրիտ թիրախներ, իսկ մեր օդանաւերը ապահով վերադարձան իրենց խարիսխները», ըսաւ բաներերը: Ան աւելցուց, որ ռմբակոծուած թիրախները մարգումի կեդրոններ էին, որոնք կը ծառայէին նաեւ իրրեւ մեկնակէտ՝ հակահրայէլեան գործողութիւններու:

Ֆաթհ-Ինթիֆատայի աղբիւրը հաստատեց ռմբակոծումի լուրը, սակայն դիտել տուաւ, որ անիկա ոչ թէ օդէն կատարուած է, այլ հիւսիսային Իսրայէլի մէջ հաստատուած հրթիռային խարիսխէ մը: Պաղեստինցի բաներերը ըսաւ, որ հրթիռներու թիրախ դարձած է կազմակերպութեան լոժիսթիք կեդրոնը, առանց սակայն մարդկային վնասներ պատճառելու:

Ականատեսներ հաղորդեցին, որ ռմբակոծումէն ետք, կեդրոնին մէջ պայթումները չեն դադրած երկու ժամ շարունակ: Ապահովութեան աղբիւրներ ըսին, որ շատ հաւանարար իսրայէլեան հրթիռները հարուածած են զինամթերքի պահեստ մը:

Նշենք, որ Ֆաթհ-Ինթիֆատայի ֆետայիներու մէկ խմբակը անցեալ շաբաթ սպաննեց իսրայէլացի 3 գինուորներ եւ վիրաւորեց 2 ուրիշներ՝ Արեւմտեան Ափին մէջ:

Կազմակերպութիւնը հակադրուած է Եասէր Արաֆաթին եւ անոր կեդրոնը կը գտնուի Դամասկոս:

ԱԼԻԶԱՏԷ ԿԸ ՀԵՐՔԷ ԹԵՀՐԱՆԻ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՄԱՍԻՆ ԼՈՒՐԸ

ԱՖՓ լրատու գործակալութեան համաձայն, Թեհրանի մէջ լիբանանեան դեսպանատունը երկու շաբաթէ ի վեր դադրեցուցած է Լիբանան մուտքի արտօնագիր (վիզա) տալ այն իրանցիներուն, որոնք կ'ուզեն Լիբանան այցելել:

Վկայակոչելով լիբանանեան պատասխանատու աղբիւրներ, ԱՖՓ կը հաղորդէ, որ այս որոշումը յաջորդած է Իրանի դէմ ուղղուած նախագահ Իլիաս Հրբաուիի կարգ մը քննադատութիւններուն: Մօտ 1.5 ամիս առաջ, Հրբաուի ամբաստանած էր Իրանը, Լիբանանի ներքին հարցերուն միջամուխ ըլլալու յանցանքով:

Այս լուրը հերքուեցաւ Պէյրութի մօտ Իրանի դեսպան Հրմայուն Ալիգատէի կողմէ, որ երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարար Ֆարէս Պուէյզի հետ:

Ալիգատէ յայտարարեց, որ արեւմտեան լրատու աղբիւրներ միշտ ալ կը փորձեն նման սուտ լուրերով ապակողմնորոշել հանրային կարծիքը: Ան շեշտեց, որ Իրան յանձնառու է Լիբանանի հետ սերտ բարեկամութիւնը պահպանելու՝ բոլոր մակարդակներու վրայ:

Անդրադառնալով Իրանի դէմ ուղղուած նախագահ Հրբաուիի ամբաստանութիւններուն, Ալիգատէ ըսաւ, որ իր երկիրը տեղեակ չէ Հրբաուիի կողմէ պաշտօնապէս կատարուած նման յայտարարութիւններու:

Ան դիտել տուաւ, որ իրանցի բազմաթիւ պատասխանատուներ վերջերս այցելած են Լիբանան եւ արդիւնաւէտ հանդիպումներ ունեցած են լիբանանցի պաշտօնատարներու հետ:

•ՊՈՒԷՅԶ ընդունեց այցելութիւնը նաեւ երեսփոխան Թալալ Արսլանի, որ Պուսթրոս պալատէն մեկնեցաւ, առանց յայտարարութիւն կատարելու:

ՇԱՄՈՒՆ Կ'ԱՌԱՋԱՐԿԷ ՅԵՏԱԶԳԵԼ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ազգատական կուսակցութեան նախագահ Տորի Շամուն երէկ կոչ ուղղեց իշխանութիւններուն, որպէսզի երեսփոխանական ընտրութիւնները յետաձգեն 8 ամիսով:

Շամուն ըսաւ, որ իշխանութիւնները պարտաւոր են դիմելու յետաձգումի, նախքան յետաձգումին պարտադրումը՝ սպասուող իրադարձութիւններուն բերումով: Շամուն չմանրամասնեց, թէ ինչի կ'ակնարկէ «սպասուող իրադարձութիւններ» ըսելով:

Երեսփոխան Միշէլ Սրմահա, իր կարգին, յայտարարեց, որ ընտրական օրէնքը կը հակասէ սահմանադրութեան եւ լիբանանեան շրջանները կը դնէ անհաւասար մակարդակներու վրայ:

Միւս կողմէ, Սրմահա մտավախութիւն յայտնեց, որ երեսփոխանական ընտրութիւններուն ընթացքին իշխանութեան վրայ գտնուողները կողմնակալութիւն կատարեն իրենց թեկնածուներուն ի նպաստ:

Սրմահա յայտնեց, որ իր համախոհներուն հետ դիմում պիտի ներկայացնէ սահմանադրական խորհուրդին՝ ընտրական օրէնքը անվաւեր հռչակելու համար:

ՓԱՂԱՆԳԱՒՈՐՆԵՐԸ ՉԵՆ ՇՏԱՊԵՐ

Փաղանգաւոր կուսակցութեան բաներերը յայտարարեց, որ կուսակցութեան 20րդ ընդհանուր համագումարը վերջնական որոշում չէ տուած երեսփոխանական ընտրութիւններուն մասնակցութեան վերաբերեալ:

Բաներերը աւելցուց, որ այս կացութեան յոյսին տակ, յստակ չէ կուսակցութեան երեսփոխանական թեկնածուներու ցանկը, որ պիտի կազմուի մասնակցութեան մասին որոշում տալէ ետք միայն:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՒԱՍՏԻՔ

Միացեալ Նահանգներու դեսպանատան գործավար Ռոն Շլայքըր հաւաստեց որ երեսփոխանական ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան սահմանադրականօրէն ճշդուած ժամանակամիջոցին: Շլայքըր կը խօսէր խորհրդարանի փոխ նախագահ Էլի Ֆըրզլիի հետ հանդիպումէ մը ետք:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՇՐՋԱՊՏՈՅՏ

ԴԷՊԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ԱՐՑԱԽ

Ամրան ընթացքին լիբանանահայութիւնը առիթը ունի այցելելու Հայաստան եւ Արցախ, ծանօթանալու համար հայրենի բնութեան եւ հաղորդակցելու հերոսական պայքար մղող հայրենակիցներուն հետ:

Յատկապէս Լ. Ղ. Հ. վբօսաշրջիկութեան սատարելու նպատակով կազմակերպուած շրջապտոյտները տեղի պիտի ունենան երեք հանգրուաններով.

•Առաջին շրջապտոյտ 30 Յուլիսէն 6 Օգոստոս (դիմելու պայմանաժամ 15 Յուլիս):

•Երկրորդ շրջապտոյտ 13 Օգոստոսէն 20 Օգոստոս (դիմելու պայմանաժամ (29 Յուլիս):

•Երրորդ շրջապտոյտ 27 Օգոստոսէն 3 Սեպտեմբեր (դիմելու պայմանաժամ 12 Օգոստոս):

Շրջապտոյտին յայտագիրը կ'ընդգրկէ այցելութիւն Զանգեզուրի շրջան, ապա մեկնում Արցախ: Ծանօթացում Ստեփանակերտի, այցելութիւն Գանձասարի, Դադիվանքի, Ամարասի պատմական վանքերը, Սարսանգի շրջանը, Թարթառ գետի հովիտը, Մարտակերտի, Մարտունիի, Հատրուտի եւ Շուշիի շրջանները:

Մասնակցութեան սակ 650 ամ. տոլար (ներառեալ ճաշ եւ կեցութիւն):

Հետաքրքրուողներէն կը խնդրուի դիմել Համազգայինի Շրջանային Վարչութեան գրասենեակ (Լեւոն Շանթ Մշակութային Կեդրոն, հեռ. 265899, Երկուշաբթիէն Ուրբաթ, կէսօրէ ետք ժամը 4էն 6):

ՏԵՂԵՐԸ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ԵՆ:

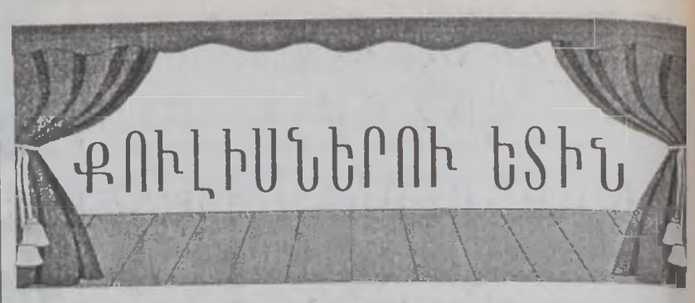

•«ՀԸԶՊԱԼԼԱ» վերջերս լուծարքի ենթարկած է իրեն հետեւորդ կնոջական կազմակերպութիւնը, երբ ի յայտ եկած է թէ անոր շարքերուն մաս կը կազմեն Իսրայէլի գործակալ-լրտեսուհիներ:

(ՇԻՐԱՀ)

•ԼԱԻԱՏԵՂԵԱԿ աղբիւրի մը համաձայն, ծանօթ օրաթերթ մը նիւթական նեղ կացութեան մատնուած է, ինչ որ կրնայ պատճառ դառնալ թերթին հրատարակման դադրեցման: Նոյն աղբիւրներուն համաձայն, թերթի պաշտօնեաները իրենց ամսաթոշակները կը ստանան իւրաքանչիւր 3 ամիսը անգամ մը:

•ՅԵՏ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆՑ, ի յայտ եկած է, թէ գեղծարարութիւն կը կատարուի ինքնաշարժներու արձանագրութեան Տրքուանէի կեդրոնին մէջ:

•ԼԱԻԱՏԵՂԵԱԿ աղբիւրի մը գնահատումով, պետութիւնը տարեկան աւելի քան երկու միլիոն տոլար կը վճարէ նախարարութեանց եւ գրասենեակներու իրեւ վարձք:

•ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ մարմիններուն մօտ կարծիքներ կ'արծարծուին, կարգ մը կայաններու միացման կարելիութեան շուրջ, եւ այս՝ պահելու համար կարգ մը ընդդիմադիր կայաններու «ոգին»: Արծարծուող գաղափարներէն են, օրինակ՝ էլ-Պի-Սի- եւ էն-Թի-Վի- կայաններու միացման կարելիութիւնը:

•ԺԻԷՔՆ կարգ մը գաղթականներ դիտումնաւոր կերպով եւ մասնակիօրէն կը քանդեն իրենց բնակարանները, որպէսզի հատուցում ստանան գաղթականներու նախարարութենէն: Նշենք, որ իւրաքանչիւր բնակարանի համար իրրեւ վերակառուցման հատուցում կը տրուի 30 միլիոն լիր- ոսկի:

(ՊԻԼԱՏ)

•ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՈՒԹԵԱՆ թեկնածու մրցակիցներ հետաքրքիր են, ստուգելու վերջերս քողագերծուած թրմրեցուցիչի եւ անրարոյութեան գայթակղութեան մեղսակից անձնաւորութեանց ինքնութիւնը, որպէսզի կարենան գայն լայնօրէն շահագործել իրենց ընտրապայքարին ընթացքին:

•ՆԱԽԱՐԱՐ Ֆարէս Պուէյզ, որ դէմ արտայայտուած էր ընտրական նոր օրէնքին՝ բացակայեցաւ օրէնքին վաւերացման կառավարական նիստէն:

(ՍԱՖԻՐ)

ՊԷՅՐՈՒԹ ԳԵՏԻ ՋՈՒՐԸ ՄԱՀԱՑՈՒ ՁԱՓՈՎ ԱՊԱԿԱՆԱԾ

Կենսոլորտային ապականումի փտանգը կը հարատեւ բոլոր արարածները՝ հողի վրայ, թէ ջուրի մէջ:

Պէյրութ գետի ջուրերուն մէջ երէկ նկատուեցան բազմաթիւ սատկած ձուկեր եւ գորտեր: Տակաւին պարզ չէ, թէ այս «ջարդին» իսկական պատճառները ի՞նչ են, սակայն յստակ է, որ ատոր մէջ պատասխանատուութեան մեծ բաժին ունին պետութիւնը եւ քաղաքացիները, որոնք գետը վերածած են աղբանոցի:

Ժրսր Փաշայի շրջանի բնակիչները դիմեցին պետական համապատասխան ծառայութիւններու, որպէսզի քննութիւն բանան այս երեւոյթին շուրջ: Քաղաքացիներու մտահոգութիւնը այն է, որ ձուկերու սատկելուն պատճառ դարձած ապականումը ի վերջոյ կրնայ նաեւ մարդոց մահուան պատճառ դառնալ:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՃՆՇՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՏԱԿ...

կանօրէն ճնշում բանեցուցած է կայանին տէրերուն վրայ, լռութեան մատնելու համար քիւրտերուն ձայնը: Այս յայտագիրին դադրեցումէն ետք, կը ծրագրուի քրիստական այլ յայտագիր մը սփռել նոյն արբանեակին միջոցով:

Թուրքիա նաեւ այլ միջամտութիւններ կատարած է, որպէսզի արբանեակ վարձու տայ փափաքող այլ երկիրներ կամ ընկերութիւններ առիթ չտան «Մետ»ի հաղորդումներուն: Օրինակ, «Մետ - Թի- Վի-» բանակցութիւն ունեցած էր եւ որոշ համաձայնութիւն գոյացուցած Լեհաստանի հետ, բայց Թուրքիոյ բողոքին վրայ, համաձայնութիւնը խզուած է:

«Մետ - Թի- Վի-»ն կը կառավարուի Թուրքիոյ դէմ պայքարող քիւրտերուն կողմէ եւ յաճախ աշխարհին կը ցուցադրէ քիւրտերու դէմ Թուրքիոյ կիրարկած բռնարարքները եւ հայածանքները, որոնք հաճելի չեն Թուրքիոյ համար:

ՅՈՒՍԱԽԱԲ ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՔ...

Աւիկտոր Քահայանի ըսաւ, որ վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի պաղեստինեան շրջանները ուժ ուղարկելու խոստումը (երբ անհրաժեշտ նկատուի) «պատերազմական մթնոլորտ» կրնայ ստեղծել: Քահայանի աւելցուց, որ պաղեստինցիներուն հետ կարելի պիտի չըլլայ համաձայնիլ, որովհետեւ անոնք պիտի չհրաժարին երուսաղէմի պահանջէն, իսկ Իսրայէլ պիտի չգիջի: Այս եւ այլ պատճառներ կը պահանջեն, որ Իսրայէլ եւ պաղեստինցիներ իրարմէ բաժնուին խաղաղութեամբ եւ պատ մը պէտք է բարձրացնել երկուքին միջեւ, աւելցուց իսրայէլացի նախարարը, որ նախապէս Աշխատաւորական կուսակցութեան անդամ էր եւ որովհետեւ համաձայն չէր պաղեստինցիներուն տրուած գիջումներուն՝ հրաժարած էր եւ առանձին կուսակցութիւն մը կազմած:

FRIGOLIBAN

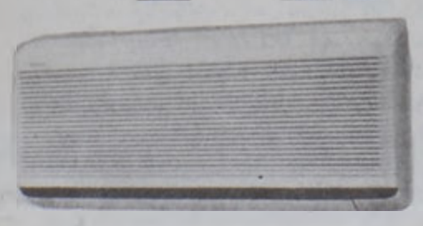

REFRIGERATION & AIR-CONDITIONNING SPARE PARTS AND EQUIPMENTS

• ՎՃԱՐՄԱՆ ՅԱՏՈՒԿ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. ACCAOUI, GOURAUD STREET, AZIRIAN BLDG.
TEL: 01-448343, TEL/FAX : 01-445884

2. BOURJ-HAMMOUD. CENTRE HARBOYAN BLOCK A.
TEL.:01-262941, CELL.:03-711234 BEIRUT-LEBANON

AIR-CONDITIONS
•HEATING – COOLING
•SPLIT SYSTEMS
•WINDOW TYPES
•CENTRAL UNITS

ՍՊԻՏԱԿ ՏԱՆ ՄԷՋ՝

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ ԿԸ ՄԱՄՆԱԿՑԻ ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹԵԱՆՑ ՅԱՏՈՒԿ ԶԵԿՈՒՅԱԺՈՂՈՎԻ

Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբի հովանաւորութեամբ կազմուած հայկական պատուիրակութիւն մը վերջերս իր մասնակցութիւնը բերաւ Սպիտակ Տան մէջ Միացեալ Նահանգներու փոքրամասնութիւններու ներկայացուցիչներուն յատուկ զեկուցական ժողովի մը: Միօրեայ ծրագիրը կ՚ընդգրկեր հակիրճ զեկուցումներ նախագահ Պիլ Քլինթընի, փոխ նախագահ Ալ Կորի, Ազգային Ապահովութեան խորհրդատու Էնթընի Լէյքի եւ Դեմոկրատ Կուսակցութեան նախագահ ծերակուտական Քրիսթոֆըր Տատի եւ այլ պատասխանատուներու կողմէ:

«Առաջին անգամ ըլլալով է, որ Ամերիկայի Հայկական համայնքի ներկայացուցիչներ մաս կը կազմեն պետական քարտուղարութեան վարած քաղաքականութեան վերաբերեալ երկրի բարձրագոյն իշխանութեանց ներքին քննարկումներուն, մանաւանդ որ այս քաղաքականութեան մէջ կան երեւոյթներ, որոնք իսկապէս մտահոգիչ են Ամերիկահայ համայնքին համար: Քլինթընի վարչամեքենան մշտապէս նման կարելիութիւններ ապահոված է Հայ համայնքին, որպէսզի անոնք իրենց ձայնը լսելի դարձնեն Սպիտակ Տան, Պետական Քարտուղարութեան եւ Ազգային Ապահովութեան Խորհուրդին», ըսաւ Հայ Դատի Յանձնախումբի Ուաշինկթընի Գրասենեակի վարիչ Արամ Համբարեան: «Հակառակ անոր, որ տակաւին տարակարծութիւններ ունինք վարչակազմին հետ, սակայն ուրախ ենք այս առիթը ունենալու, որպէսզի շարունակենք նախագահին ու բարձրաստիճան խորհրդատուներուն հետ մեր երկխօսութիւնը, մանաւանդ դեռ լուծումի չյանգած մեր հարցերուն նկատմամբ», աւելցուց ան:

Նշենք, որ Յունիսի 14ին տեղի ունեցած զեկուցաժողովը իսկական առիթ մը եղած է, ուր փոքրամասնութեանց ներկայացուցիչները իրենց հարցերը դրած են նախագահին ու այլ բարձրաստիճան պատասխանատուներուն առջեւ: Այլ խօսքով, անոնց առջեւ, որոնք այդ գծով վերջնական որոշումներ պիտի կայացնեն: Այսպէս, Դեմոկրատ Կուսակցութեան նախագահ Էնթընի Լէյք ներկաներուն բացատրած է նախագահ Քլինթընի կեցուածքը զանազան հարցերու կապակցութեամբ, որոնց շարքին ՕԹԱՆԻ ապագայ ընդլայնման ծրագիրներն ու Ա.Պ.Հ.ի նորանկախ հանրապետութեանց օժանդակութիւն տրամադրելու եղանակները: Լէյք նաեւ պատասխանած է ներկաներու հարցումներուն, որոնցմէ մէկը Թուրքիոյ հետ յարաբերութեանց կը վերաբերէր:

Իր կարգին, կրթական նախարար Ռիչըրտ Ռայլի ներկաներուն խօսած է երկլեզու կրթութեան ապագայ հեռանկարներուն մասին: Ներկաներէն իւրաքանչիւրը առիթ ունեցած է անձնապէս հանդիպելու նախագահին ու փոխ նախագահին: Անցեալին տեղի ունեցած նմանօրինակ ձեռնարկներու հետեւողութեամբ, Հայ Դատի Յանձնախումբի ներկայացուցիչները նախագահին հետ կարծիքներ փոխանակած են հայութիւնը հետաքրքրող եւ յուզող հարցերու կապակցութեամբ: Անոնք նախագահը քաջալերած են ջանք թափելու, Հայաստանի եւ Արցախի ապահով ապագային ի խնդիր:

Հայ Դատի Յանձնախումբի պատուիրակութեան մաս կազմած են յանձնախումբի ատենապետ Մուրատ Թօփալեան, յանձնախումբի անդամներ Հէրի Տէրտէրեան եւ Վահէ Եագուպեան, Գրասենեակի վարիչ Արամ Համբարեան, Արեւելեան Ափի Հայ Դատի Շրջանային Յանձնախումբէն Իվան Արտալճեան եւ Ռաֆֆի Համբարեան, ինչպէս նաեւ Հայ Դատի տեղական յանձնախումբերու անդամներ՝ Ձօ Ֆրունճեան (Փենսիլվանիայէն) եւ Քէն Սաաթճեան (Նիւ Ճըրզիէն):

ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ ԱՒԱՐՏԵՑ ԻՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԻ ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑԵՐԸ՝ ԼՈՒՍԱՐՁԱԿԻ ՏԱԿ

Հայաստանի Ազգային Ակադեմիային մէջ սկսաւ Հայաստանի կիներու համաժողովը:

Համաժողովին բացումը կատարեց Կիներու Հանրապետական Խորհուրդի եւ Համաժողովի կազմակերպիչ կոմիտէի նախագահ Նորա Յակոբեան: Այնուհետեւ ողջոյնի խօսք ուղղեցին Փեքինի Կիներու Համաշխարհային Համագումարին Հայաստանի պատուիրակութեան նախագահ Հրանոյշ Յակոբեան, ՄԱԿի Զարգացման Մրագիրներու ներկայացուցիչ Ժան Մարի Լորժէն եւ «Եւրասիա» Հիմնադրամի Կովկասի շրջանի տնօրէն Լորէնս Այվազեան:

Այնուհետեւ Նորա Յակոբեան խօսեցաւ «Հայաստանի կիներու առաջընթացի հիմնական խոչընդոտները. իշխանութիւնների բաժանումը եւ կիները» նիւթին շուրջ: Ան ըսաւ, որ համաժողովին գերխնդիրն է ազգային եւ համամարդկային զարգացման հիման վրայ քննարկել կիներու հիմնախնդիրները:

«Ընտանիքը եւ ժողովրդագրական իրավիճակը Հանրապետութեան մէջ» եւ «Կիները եւ զարգացման հիմնահարցերը» զեկուցումներով հանդէս եկան ազգագրութեան ամպիոնի վարիչ Հրանոյշ Խառատեան եւ «Յանուն Կայուն Զարգացման» ընկերութեան նախագահ Կարինէ Դանիէլեան:

Համաժողովի երկրորդ նիստին ներկայացուեցան գործագրկութեան, կրթական համակարգի եւ առողջապահական հիմնախնդիրները, ինչպէս նաեւ Աղէտի Գօտիի եւ սահմանամերձ շրջաններու գիւղերու կիներուն հիմնախնդիրները:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԸ

Համաժողովը իր աշխատանքները շարունակեց երկրորդ օրը, ուր առաջին զեկուցողը եղաւ բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկեան: Ան խօսեցաւ սփիւռքահայ կնոջ դերին մասին՝ ազգապահպանման եւ հայեցի դաստիարակութեան մէջ:

Զեկուցումներ կարդացին նաեւ ՄԱԿի կիներու կարիքներու հայաստանեան ծրագիրի վարիչ Անահիտ Սիմոնեան, պատանդներու պաշտպանութեան հիմնադրամի գործադիր տնօրէն Լասիրա Այահվերդեան:

Արցախի կիներուն կացութեան եւ անոնց դիմագրաւած տագնապներուն մասին խօսեցան Էմմա Գարրիէլեան եւ Լիլիա Քալեան:

650 ՀԱԶԱՐԷՆ ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ՀՈԳԻ ԳԱՂԹԱԾ

Պաշտօնական տուեալներով, 1995ին Հայաստանի բնակչութեան թիւը 3.754 հազար է, որուն 1.249 հազարը (33.3 առ հարիւրը) Երեւանի մէջ:

Միւս կողմէ, Հայաստանէն արտագաղթողներուն թիւը կը գնահատուի 650 հազարէն մինչեւ մէկ միլիոն: 1993 - 1994 տարիներուն ծնունդներուն թիւը նուազած է 10.4 առ հարիւրով (7.898 երեխայ), իսկ մահերուն թիւը նուազած է 10.4 առ հարիւրով (2.848 մարդ): Նոյն ժամանակաշրջանին բնական անր նուազած է 16 առ հարիւրով (5.050 մարդ): Ամուսնութիւններուն թիւը նոյնպէս նուազած է 20.6 առ հարիւրով, իսկ ամուսնալուծումներուն թիւը աւելցած է 10.39 առ հարիւրով:

Ներկայիս գրանցուած են 650 հազար թոշակառու եւ 140 հազար փախստական:

ԹՈՄՍԸՆ - ԲԱԳՐԱՏԵԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

ՎԵՑ ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐ՝ ՄԵԾԱՄՕՐԻ ԿԱՅԱՆԻՆ

Վարչապետ Հրանդ Բագրատեան ընդունեց Հայաստանի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Փիթըր Թոմսընը:

Դեսպանը ըսաւ, որ Հայաստանի տրամադրուած ամերիկեան օժանդակութիւնը պիտի մնայ նախորդ տարուան մակարդակով: Ան իր խօսքը շարունակեց ըսելով, որ իր կառավարութիւնը վեց միլիոն տոլար պիտի տրամադրէ Մեծամօրի հիւլէական կայանի ապահովութեան ամրապնդման, ինչպէս նաեւ պիտի աջակցի ելեկտրակայաններու ցանցի ընդլայնման համար:

Իր կարգին, վարչապետ Բագրատեան ըսաւ, որ Հայաստանի համար աւելի շահեկան է հացահատիկի ձեռքբերման համար տրուող օժանդակութեան մէկ մասը յատկացնել տնտեսութեան ենթակառոյցի փոփոխութիւններու ծրագիրներու իրականացման:

«ԼԸ ՄՈՆԻՏ»Ի ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԹՈՒՐՔԻԱ - ՍՈՒՐԻԱ ԼԱՐՈՒԱԾՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՀՕՏ

Փարիզի «Լը Մոնտ» թերթի Անկարայի թղթակիցը, անդրադառնալով թուրքեւսուրիական յարաբերութիւններուն, կը գրէ, որ անոնք վատթարացած են թուրքեւիսրայէլեան համաձայնագիրի կնքումէն ետք:

Ան կը նշէ, որ այդ կապերը միշտ ալ լաւ չեն եղած Եփրատի ջուրերուն պատճառով, եւ որովհետեւ տարիներէ ի վեր Սուրիա կ՚օժանդակէ քիւրտ անջատողականներուն: Լարուածութիւնը ներկայիս յուրջ փտանգ կը սպառնայ շրջանին մէջ: Սուրիոյ մէջ վերջերս տեղի ունեցած են ռմբահարումներ. կ՚ենթադրուի, որ անոնք Թուրքիոյ գործն են: Սուրիա կը փորձէ իր կողմէ գրաւել արաբական աշխարհը, եւ ատիկա դիւրին է, որովհետեւ Միջին Արեւելքի մէջ թշնամաբար ընդունուած է թուրքեւիսրայէլեան համաձայնագիրը:

Պոպ կ՚աւելցնէ, որ թուրքեւսուրիական հակամարտութիւնը կու գայ 1939էն, երբ Սուրիա ստիպուած Թուրքիոյ գիջեցաւ Ալեքսանտրէթի Սանճաքը: Եփրատի վրայ Աթաթուրքի ամբարտակի կառուցումէն ետք Սուրիա աւելի մեծ չափով կ՚աջակցի քիւրտ անջատողականներուն:

Իսրայէլի հետ կապերը կրնան արդիւնաւէտ ըլլալ Թուրքիոյ համար, կ՚ըսէ Պոպ եւ կ՚աւելցնէ, որ Թուրքիա չի ցանկար իր կապերը խզել արաբական աշխարհին հետ, որուն հետ տնտեսական շահեր ունի:

ՄԵՒԱՆԱՅ ԼԻՃԻՆ ՄՂԱՌՆԱՅՈՂ ԱՂԷՏՆԵՐԸ ԲԱԶՄԱՏԵՍԱԿ ԵՆ

Վերջերս Երեւանի մէջ տեղի ունեցած էյատուկ ժողով մը, որ նուիրուած է Սեւանայ լիճին սպառնացող ադէտին:

«1991 թուականէն մինչեւ մեծամասնակ ջրբացթողումների պատճառով այսօր Սեւանայ լիճը գտնուում է ծայրայեղ անհաւասարակշիռ կենսաբանական վիճակում», յայտարարած է Հայաստանի Գիտութիւններու Ազգային Ակադեմիայի հիդրոէկոլոգիայի եւ ձկնաբանութեան համալիրի տնօրէն Ռաֆայէլ Յովհաննիսեան:

Ըստ Յովհաննիսեանի, Սեւանայ լիճի ջուրի մակարդակին նուազումը եւ անհանգստուրժելի չափերով ձուկի զգողութիւնը կրնան մեծ փոփոխութիւններու հիմք դարձնել լիճին ծաւալն ու արժէքը: Օրինակ՝ ջուրի ծաւալի փոքրացում, ջուրի միջին ջերմաստիճանի բարձրացում, ջուրի բաղադրութեան քիմիական կազմի փոփոխութիւն եւայլն: Այս երեւոյթները կր վտանգեն լիճին գոյութիւնը՝ զայն վերածելով նահիճի եւ սակաւարժէք ձկնային կացմով ջրամբարի մը:

Սեւանայ լիճին սպառնացող այս վտանգին առաջքը առնելու նպատակով ստեղծուած են աշխատանքային խումբեր, որոնք ուսումնասիրելով Սեւանայ լիճին հիմնական հարցերը՝ համապատասխան առաջարկներ պիտի ներկայացնեն: Յայտնեցին, թէ ուսումնասիրական այս խումբերուն գործնական ծախսերը արամադրուած են Համաշխարհային Դրամատան կողմէ:

Խօսելով յիշեալ խումբերէն մէկուն կարծիքին մասին, Յովհաննիսեան բացատրած է, թէ Սեւանայ լիճին կենսաբանական համակարգը բնական պահելու համար անհրաժեշտ է ամբողջութեամբ վերափոխել անոր բնական պաշարներու օգտագործման տնտեսական եւ էլեկտրական սկզբունքները: Այս աշխատանքին համար կարեւոր է, որ լիճը հսկուի պետութեան կողմէ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԳՈՐԾԻ ԿԸ ԼՕՈՒԻ

Հայկական ապահովագրական ընկերութեան տնօրէն Լեւոն Մամիկոնեան մամլոյ ասուլիսի մը առիթով, տեղեկութիւններ փոխանցեց ընկերութեան մասին:

Ան ըսաւ, որ ընկերութեան հիմնադիրներն են «Արդշինպանք»ը, «Հայլեռարտպանք»ը եւ «Քրեդի - Երեւան» դրամատունը: Ընկերութեան հիմնադրամը 50 միլիոն դրամ է, իսկ բաժնետոմսերուն քանակը՝ 500 հատ: Իւրաքանչիւր բաժնետոմսի արժէքը 100.000 դրամ է:

Բաժնետէրերը կ՚ունենան արտօնութիւններ, այսինքն անոնք կ՚օգտուին ընկերութեան հիմնադրամին մէջ իրենց ունեցած բաժնեմասին համապատասխան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՐԱՆՆԵՐԷՆ 9Ը՝ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԷՋ ԵՆ

Հայաստանի առողջապահութեան նախարարութեան տուեալներով, իր ենթակայութեան տակ գտնուող 9 մանկական առողջարանները կը շարունակեն ձրի բուժել 7 - 14 տարեկան երեխաները:

Առողջարաններէն հետեւեալ 6ը տարեկան ծառայութիւն կու տան. «Օշական», «Ծաղկաձոր», «Ջերմուկ», «Սոճուտ», «Արզնի», «Դիլիջան»: Իսկ մնացեալ 3ը՝ «Սեւան», «Արագած» եւ «Օձուն» եղանակային կարգով:

«Ջերմուկ», «Ծաղկաձոր», «Սոճուտ» եւ «Օշական» առողջարաններուն մէջ կայ նաեւ մօր եւ երեխայի համար առողջարանային յատուկ կարգ: Այն առողջարաններուն մէջ, ուր բուժումը 22-24 օր կը տեւէ, մայրերը պէտք է վճարեն սահմանուած գին մը:

ՍԵՐԳԵՅ ԹԱԹԵՒՈՍԵԱՆԻ

Լ. ՏԷՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՆՊԱՍՏԱԾ Է, ՈՐ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ՉԼՈՒԾՈՒԻ

Երեւանի Պետական Համալսարանի դահլիճին մէջ հանդիպում մը տեղի ունեցաւ Գրողներու Միութեան նախագահ Հրանդ Մաթեւոսեանի հետ, անոր Նոպէլեան մրցանակի ներկայացուելուն առիթով:

Եուրա Խաչատրեան ներկայացուց «Համաժողովրդական» Մաթեւոսեանը եւ դրուագներ պատմեց անոր կեանքէն:

Տիգրան Մանսուրեան անոր մասին խօսելով ըսաւ. «Մեր հոգեւոր լուսատուն է», իսկ Լեւոն Մկրտչեան ըսաւ. «Մեր հոգեւոր առաջնորդն է»:

Այնուհետեւ խօսք առաւ Հրանդ Մաթեւոսեան եւ ըսաւ, որ ինք եւ իր սերնդակիցները խորհրդային գրականութիւնը դուրս բերին մարքսիզմ - լենինիզմի լուսանցքէն եւ արժէքներ ստեղծեցին:

Մաթեւոսեան աւելցուց, որ նախագահ Տէր Պետրոսեան աջակցեցաւ իրենց, որպէսզի Գրողներու Միութեան օճախը չմարի: Ան ափսոսանքով խօսեցաւ հայ գրականութեան ներկայ վիճակին մասին:

Սակայն Մաթեւոսեան չըսաւ, թէ ինչո՞ւ մինչեւ իր Գրողներու Միութեան նախագահութեան ստանձնումը, այս Միութեան աշխատանքներուն դէմ յարուցուեցան բագմապիսի եւ բագմարնոյթ արգելքներ, գայն մատնելով ամբողջական անդամալուծման:

Մաթեւոսեան մեծ գովեստներով խօսեցաւ նաեւ Զարենցի մասին՝ ըսելով, որ յառաջիկայ տարի անոր ծննդեան հարիւրամեակն է, իսկ տակաւին կը տատամսինք, գգուշանալով որ ան համայնավարութեան քարոզիչն էր:

«ՀԱՋԱՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԳԱՂԹԻ ՋՈՂ...»

Թրքական «Ենի Ասըր» թերթի թղթակից Էսին Տալայ թերթի անցնող Կիրակի օրուան թիւին մէջ գրած է, թէ Կապիայնթէպի (իմա՝ Այնթէպ) ամէնէն բանուկ պողոտային վրայ Քենտիրլի եկեղեցին անշքացած վիճակ մը ունի եւ գրեթէ կորսուած է իր շուրջ կառուցուած հսկայ շէնքերու միջեւ:

Թղթակիցը կ՚ընդգծէ, որ «960 թուականին կառուցուած Քենտիրլի եկեղեցին երկար ժամանակ այս տարածքի ամէնէն ու-

9

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՀԱՒԱՏՔ ԵՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՄԻԱՒՈՐԻՆ ԺՈՂՈՎԸ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ – ԵԳԻՊՏՈՍ, 24 – 28 ՅՈՒՆԻՍ 1996

Միջին Արեւելքի Եկեղեցիներու Խորհուրդի Հաւատք եւ Միութիւն Միաւորին տարեկան հերթական ժողովը տեղի ունեցաւ Գահիրէի Ղպտի Կաթողիկէներու Ս. Ստեփանոս Վանքին մէջ, Եգիպտոս, 24 - 28 Յունիս 1996ին:

Հաւատք եւ Միութիւն Միաւորին մաս կը կազմեն Միջին Արեւելքի Եկեղեցիներու Խորհուրդը կազմող եկեղեցական չորս ընտանիքներու՝ Արեւելեան Ուղղափառ ոչ Քաղկեդոնական, Արեւելեան Ուղղափառ Քաղկեդոնական, Կաթոլիկ եւ Աւետարանական Եկեղեցիներու ներկայացուցիչները: Սոյն Միաւորին Հայց. Եկեղեցին իր դաւանակից Արեւելեան Ուղղափառ ոչ Քաղկեդոնական Ընտանիքի միւս անդամներուն՝ Ղպտի եւ Ասորի Եկեղեցիներու հետ կը մասնակցի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան միջոցաւ, որուն ներկայացուցիչն է Սեպուհ Մ. վրդ. Սարգիսեանը:

Երեքշաբթի, 25 Յունիսին, Աւետարանական խորհրդածութենէն ետք, ժողովը առաջին հերթին որդեգրեց առաջարկուած օրակարգերն ու աշխատանքային ժամանակացոյցը եւ ապա սկսաւ իր հիմնական գործին: Առաջին հերթին Միաւորին տնօրէն՝ Հայր Փօլ Սայիահի ներկայացուց իր գործունէութեան միամեայ տեղեկագիրը, որ ընդգրկեց ծառայութեան հետեւեալ գլխաւոր դաշտերը.-

Ա.- ՄԻԱՒՈՐԻ ԵՆԹԱՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ՀԵՏ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հաւատք եւ Միութիւն Միաւորը իր 1995ի նիստերէն մէկուն մէջ միաձայնութեամբ գոյացուցած էր չորս ենթայանձնախումբեր՝ աստուածաբանական, կանոնագրութեան, Աստուածայայտնութեան երկհագարամեակի տօնակատարութեան եւ Քրիստոնեայ-Իսլամ երկխօսութեան: Միաւորին տնօրէնը հանգամանօրէն զեկուցեց յիշեալ ենթայանձնախումբերէն երեքին հետ իրագործած աշխատանքներու մասին, միայն Քրիստոնեայ-Իսլամ երկխօսութեան յանձնախումբը անցեալ տարուան ընթացքին չկրցաւ ժողով գումարել: Յոյս յայտնուեցաւ, որ յառաջիկային այս մարգէն ներս եւս անհրաժեշտ ճիգը կը թափուի:

Բ.- ՀԵՏԵՒՈՂԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ՄԻՋ-ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՇՐՋԱԳԻՏԷՆ ՆԵՐՍ

Միաւորի տնօրէնը զեկուցեց ամէնամեայ «Աղօթքի

ԹՂԹԱԿԻՑ

9

Հ. Յ. Դ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՇԱՐՔԵՐԸ ՆՈՐ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԻ ՍԵՄԻՆ

Համաձայն Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան 26րդ Ընդհանուր ժողովին, որ կայացած էր անցեալ տարուան նոյեմբեր – Դեկտեմբեր ամիսներուն, Հ. Յ. Դ. Հայաստանի շարքերը պիտի օժտուին Հայաստանի Գերագոյն ժողովով եւ Գերագոյն Մարմինով, որոնք բնաբնութեան պարագային, պիտի հանդիսանան Հ. Յ. Դաշնակցութեան Հայաստանի բարձրագոյն հեղինակութիւնը բոլոր բնագաւառներուն մէջ:

Ընդհանուր ժողովին շուրջ վեց ամիսներ առաջ, այս օրերուն, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Հայաստանի շարքերը ներկայացնող շուրջ 60 պատգամաւորներ, ի մի գալով, արդէն իսկ իրականութիւն դարձուցած են Հ. Յ. Դաշնակցութեան Հայաստանի Գերագոյն ժողովի գումարումը, որ իր աւարտին պիտի բնաբէ կազմակերպութեան Հայաստանի բարձրագոյն գործադիր հեղինակութիւն՝ Գերագոյն Մարմինը:

Գերագոյն ժողովի առաջին նիստի ընթացքին, որ դռնփակ կայացած էր 28 Յունիսին, Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Պատասխանատու Մարմինի ներկայացուցիչ Լեւոն Մկրտչեան մամլոյ ներկայացուցիչներուն յայտնած է, թէ ազգն ժողովը դռնփակ կը կատարուի, որպէսզի փարատի այն թիւր կարծիքը, թէ Դաշնակցութեան գերագոյն ժողովները գաղտնի որոշումներ կը կայացնեն՝ չի համապատասխաներ իրականութեան:

Լեւոն Մկրտչեանի վերոյիշեալ ակնարկութիւնը կը վերաբերին Դաշնակցութեան ուղղութեամբ տարուող ապատեղեկատուական արշաւի մասնակի մէկ երեւոյթին միայն: Անդին կայ անհիշդ տեղեկութիւններու ամբողջութիւնը մը, որ զանազան շրջանակներու կողմէ հետեւողական կերպով կը սրսկուի ժողովուրդի յայն խաւերէն ներս: Այդ ապատեղեկատուութեան մասին բաւարար է սոսկ քանի մը կէտերու նշումը, որպէսզի իրական պատկերացումը ունենանք այն հակադաշնակցական քարոզչութեան մասին, որ քանի մը տարիէ ի վեր վերսին շղթայազերծուած է Հայաստանի բէ Սփիւռքի մէջ:

Առաջին հերթին, խնդրոյ առարկայ դարձած էր Հ. Յ. Դաշնակցութեան էութիւնը: Միտումնաւոր մակերեսայնութեամբ մը Դաշնակցութեան յեղափոխականութիւնը հաւասարեցուած էր արկածախնդրութեան եւ հակաօրինականութեան, ընկերվարական գաղափարախօսութիւնը՝ համայնավարութեան, այսպէս կոչուած «սոցիալիզմ»ին, իսկ «Ազատ, Անկախ եւ Միացեալ Հայաստանի» գերագոյն նպատակի հետապնդումը՝ ռազմատենչութեան հետ:

Երկրորդ, Արցախեան ազատագրական պայքարին Դաշնակցութեան մասնակցութիւնը դեկավարողի դիրքերէն վերածուեցաւ քանի մը տասնեակ հրացանակիրի գործունէութեան, որոնք այլ տուիչներով համարուեցան միւսներ ակռաները գինուած յեղաշրջում ծրագրող հայրենիքի դաւաճաններ:

Երրորդ, Հայաստանի բաղաքական կեանքին Դաշնակցութեան մասնակցութիւնը եւ Գերագոյն Խորհուրդէն եւ ուրիշ Ազգային ժողովէն ներս ներկայացուցիչ ունենալու եւ այդ ճամբով իշխանութեան մասնակից դառնալը մեկնաբանուեցան իբրեւ իշխանութեան գլուխ անցնելու փառասիրութիւն, նոյնիսկ պահ մը մոռնալով, որ իշխանութեան մաս կազմելը Հայ ժողովուրդի բոլոր զաւակներուն, ներառեալ դաշնակցական անհատներու, բնական ու անվիճելի իրաւունքն է:

Ապատեղեկատուական այս մթնոլորտին մէջ նրապարակ նետուեցաւ, այսպէս կոչուած «Դրօ» ահաբեկչական ու թմբռնամարտի ինչ որ խմբակի մը գոյութիւնը, իսկ ուրիշ՝ յեղաշրջումի փորձ մը, որուն ճամբով ձերբակալուեցան եւ ապա դատարան տարուեցան բազմաթիւ անհատներ, ներառեալ՝ կուսակցական շարքայիններ եւ դեկավար անձնաւորութիւններ:

Ժողովրդավարութեան ու ազգային սկզբունքներու ոտնակոխումի այս պայմաններուն մէջ, դպրոցուեցաւ Դաշնակցութեան գործունէութիւնը, արգիլուեցաւ Դաշնակցութեան մամուլը եւ կուսակցութիւնը ստիպուեցաւ ուրիշ քանի մէկուկէս տարի գործել օրինապէս ոչ արտօնեալ իրավիճակի մէջ:

Չորրորդ, Դաշնակցութեան «Դէպի Երկիր» ռազմավարութեան եւ Դաշնակցութեան օրէ օր հիշ մը աւելի հայրենեացումը դիմազրաւուեցաւ Դաշնակցութիւնը դուրսէն դեկավարուած բլլալու մեղադրանքով, որ ի վերջոյ նաեւ շահագործուեցաւ իբրեւ Դաշնակցութեան արգիլման բաղաքական բայլին օրինականութիւն տալու միակ առիթը:

Ճիշդ է, որ Դաշնակցութեան շարքերը շարունակցին իրենց ժողովները եւ բնաբնցին պատգամաւորներ Հ. Յ. Դ. Ընդհանուր ժողովի համար, իսկ ներկայիս Հայաստանի Գերագոյն ժողովին համար, սակայն կուսակցութիւնը զրկուեցաւ երկրի պետական կառոյցներէն ներս օրինական կերպով իր աշխատանքները տանելու բնական իրաւունքէն:

Փաստօրէն փորձ կատարուեցաւ Դաշնակցութիւնը բաղաքականօրէն անդամալուծելու: Եւ այն բոլոր փորձերը, որոնք կը միտէին օրինականօրէն վերանայման ենթարկելու Դաշնակցութեան արգիլումը, ցարդ հանդիպեցան պատկան մարմիններու խուսափողական կեցուածքներուն:

Չենք ուզեր մանրամասնել այն երկխօսութիւնը, որ վերջին մէկուկէս տարիներու ընթացքին տեղի ունեցաւ Դաշնակցութեան եւ արդարադատութեան նախարարութեան միջեւ, որ ի վերջոյ յանգեցաւ մէկ եզրակացութեան, որ հարցին լուծումը բաղաքական է եւ չ'իյնար արդարադատութեան նախարարութեան իրաւասութեանց սահմաններէն ներս:

Հ. Յ. Դ. Ընդհանուր ժողովի որոշումներէն եւ արամադրութիւններէն մեկնելով Դաշնակցութեան պատասխանատու մարմինները եւ մամուլը, միաձայն կերպով, աւելի քան վեց ամիսներէ ի վեր կը ցուցաբերեն իմաստնութեան բաղաքականութիւն մը Հայաստանի իշխանութիւններուն առնչուող մեր գործունէութեան բնագաւառին ներս: Պէտք է ակնկալել, որ դիմացի կողմը եւս իր կարգին, ցուցաբերէ համապատասխան մօտեցում, որպէսզի մանենք գոյակցութեան նոր ժամանակաշրջան մը:

Այս ժամանակաշրջանի մեկնակէտը հաւանաբար պէտք է համարել Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն ժողովի գումարումը եւ անոր յաջողութեամբ պսակումը: Յոյսով ենք, որ ժողովը կ'աւարտի առանց իշխանութեան ուղղակի թէ անուղղակի միջամտութեանց եւ Դաշնակցութեան Հայաստանի շարքերը կ'օժտուին դեկավար մարմինով մը, որ լիազօրուած կ'ըլլայ Դաշնակցութեան անունով Հայաստանէն ներս Դաշնակցութեան ազատ գործունէութիւնը դեկավարելու՝ համապատասխան հաւատիքներ ստանալով Հայաստանի իշխանութիւններէն:

Կը մնայ ապասել՝ տեսնելու, որ իրերը այս բնական հոլովոյթով պիտի զարգանա՞ն՝ ի շահ Հայաստանի ու հայութեան ընդհանրական շահերուն:

Խմբագրական «ԱԶԴԱՐԷԶ»ի

«ՏԵՂԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ» ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՄ ՂՐԻՄԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀԱՏՈՒԱԾ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

20րդ դարու առաջին տասնամեակները ժամանակակից պատմութեան նախկին Խորհրդային Միութեան յատկացուած էջերը կը խճողեն մութ, խորհրդաւոր եւ ամօթալի արարքներով, որոնց միակ պատասխանատուն վանական կրթութիւն ստացած եւ ապա բախտի մէկ խաղով իր ձեռքերուն մէջ ուժ կեդրոնացուցած Ստալինն է՝ իշխանութեան եւ ուժի նկատմամբ հիւանդագին տկարութիւն ունեցող այս մեծ ոճրագործը:

Պատմութիւնը տակաւին ունի ծածուկ շատ հանգրուաններ, որոնց պարպաբանումէն ետք միայն կարելի պիտի ըլլայ Ստալինի կատարեալ եւ իսկական կերպարը գծել՝ անոր հրէշային բնութիւնը լոյս աշխարհի բերելու համար:

Ազգերու ճակատագիրը այդպէս կամայաբար ճշդող ստալինեան ոճիրներէն անմասն չմնաց ոչ մէկ ազգ, հաւաքականութիւն եւ ժողովուրդ, որ անբախտութիւնը՝ ունեցաւ ապրելու անոր իշխանութեան հասանելի երկիրներու մէջ:

Ստորեւ տրուած յօդուածը Ղրիմահայութեան ողբերգական վրայ միայն արագ ակնարկ մը կը նետէ: Ստալինի այն արարքին վրայ, որուն հետեւանքով ամբողջ Ղրիմահայութիւնը՝ շուրջ 12 հազար հոգի Բ. Աշխարհամարտին տեղահանուեցաւ եւ աքսորուեցաւ:

Ստալին եւ անոր գործակիցները, որոնց մէջ իր ոճրային բնապդներով առաջնակարգ դիրք կը գրաւէ Լ. Բերիա, տարիներ շարունակ դաւեր սարքեցին իրենց վոհերուն թիւը բարձրացընելով մինչեւ 30 միլիոնի:

Ահա այդ դաւերէն մէկուն համառօտ պատմութիւնը.

Ստալինեան բռնապետութեան, ազգերի ճակատագրերը ինքնատիպ եւ իւրօրինակ տնօրինելու դաժան, ամենասեւ եւ մռայլ էջերից մէկը 1941 - 1945 թ.թ. պատերազմի տարիներին ամենատարբեր պատճառաբանութիւններով տասնեակ ազգերի տեղահանութիւնն էր իրենց հարազատ բնակավայրերից եւ աքսորը Սիպիր: Նման ճակատագրի արժանացան Ղրիմի թերակղզում բնակուող գերմանացիները, թաթարները, պուլկարները, յոյները եւ հայերը: Եղնելով պատերազմական գործողութիւնների ստեղծած պայմաններից, թիկունքի անվտանգութիւնը ապահովելու նախազգուշական միջոցների պատրուակով, 1941 թուականի Օգոստոսի 15ին տեղահանուեցին գերմանացիները, 1944 թ. Մայիսի 18ին՝ գերմանացիների հետ սերտօրէն համագործակցելու համար, տեղահանուեցին թաթարները, իսկ 1944 թ. Յունիսի 24ին սկսուեց պուլկարների, յոյների եւ հայերի տեղահանութիւնը: Ընդհանուր առմամբ 1941 - 1945 թ.թ. թերակղզուց տեղահանուեց շուրջ 300.000 մարդ, որոնցից 12.000 հայեր (1939 թ. մարդահամարի տուեալներով Ղրիմում բնակւում էր 12.963 հայ):

Մասնագէտների կարծիքով, նրանցից շուրջ 200.000ը մահացան ճանապարհներին եւ աքսորավայրերում: Թաթարների տեղահանութիւնից յետոյ, 1944ի Մայիսին անմիջապէս անցկացւում է պուլկարների, յոյների եւ հայերի անձնագրային ռեժիմի (ծանօթ է, չէ՞) ստուգում եւ հաշուառում, որտեղ առանձնակի ընդգծւում էր ազգային պատկանելութիւնը: Եւ արդէն 1944 թ. Մայիսի 29ին Բերիան գեկուցում է Ստալինին պուլկարացիների, յոյների եւ հայերի ճիշդ թուաքանակը, տեղաբաշխութիւնը թերակղզում՝ ըստ բնակավայրերի եւ ազգային նկարագրի:

«... Հայերը բնակւում են թերակղզու տարբեր շրջաններում... Գերմանացիների կողմից կազմակերպուած հայկական կոմիտէն աշխուժօրէն համագործակցել է գերմանացիների հետ եւ կատարել հակախորհրդային մեծ աշխատանք»:

Այնուհետեւ թուարկելով պուլկարների, յոյների եւ հայերի առանձնայատուկ բոլոր «յանցանքները» երկրի եւ պետութեան հանդէպ, եզրակացնելով առաջարկում է.

«... Ներքին գործերի ժողկոմատը նպատակայարմար է գտնում տեղահանելու Ղրիմի բոլոր պուլկարներին, յոյներին եւ հայերին»:

Եւ անմիջապէս, 1944 թ. Յունիսի 2ին Ստալինը ըստորագրում է պաշտպանութեան պետական կոմիտէի «Ղրիմից գերմանական կամակատարներ՝ պուլկարների, յոյների, հայերի տեղահանման մասին» թիւ 5984 որոշումը, որտեղ նշւում է. «Պարտաւորեցնել ԽՍՀՄ ներքին գործերի ժողկոմատին (ընկ. Լ. Բերիա) Ղրիմի Ինքնավար Հանրապետութիւնից տեղահանել գերմանացիների կամակատար 37.000 պուլկարների, յոյների եւ հայերի...»:

Այդ ժամանակ արդէն փորձարկուած պատժիչ պետական մեքենան գործում էր անխափան եւ կատարեալ: 1944 թ. Յունիսի 24ին մի քանի ժամում «փայլուն» կերպով իրականացուեց շուրջ 12 հազար հայերի եւ միւսների տեղահանութիւնը: Եթէ տեղահանուած միւս ազգերին տրամադրում էին համատեղ բնակութեան, ապա հայերին ընդհակառակը, աքսորեցին երկրի տարբեր վայրեր՝ Պերմի, Սվերտլովսկի, Կեմերովոյի մարզեր, Պաշկիրիա, Ղազախստան:

1944 թ. Յունիսի 24ից բոլշեւիկեան կամայականութեան հետեւանքով ընդհատուեց հայութեան, Հայ Սփիւռքի ինքնատիպ հատուածներից մէկի՝ Ղրիմի գաղթօճախի բնականոն կեանքը եւ գարգացումը: Հազարաւոր դրիմահայեր իրենց մահկանացուն կնքեցին աքսորավայրի ճանապարհին եւ անմարդկային պայմաններում գտնուող բնակավայրերում: Ընդհատուեց մի գաղթօճախի կեանք, որի պատմութիւնը գնում է դարերի խորքը, որը իր հսկայական ներդրումն էր ունեցել Ղրիմի թերակղզու տնտեսութեան, առեւտրի, քաղաքաշինութեան, գիտութեան, կրթութեան, մշակոյթի եւ այլ բնագաւառներում: Ղրիմահայութիւնը իր մեծ աւանդն ունի ընդհանրապէս հայ հոգեւոր-մշակութային գարգացման գործում: Հայաստանից յետոյ, հայութեան ոչ մի բնակավայրում չկան մշակոյթի հոգեւոր եւ նիւթական այնքան արժէքներ, որքան Ղրիմում: Իսկ Հին Ղրիմի 13րդ դարում կառուցուած Սուրբ Խաչ վանքի համալիրը մասնագէտները դասում են մշակոյթի համաշխարհային կոթողների շարքը: Միջնադարում դրիմահայութեան ունեցած մեծ նշանակութեան չնորհիւ է, որ 15-16րդ դարի իտալական ադրիւրները թերակղզու հարաւ-արեւելեան հատուածը անուանում էին «Մոգային Հայաստան»:

Թերակղզուց տեղահանուած ազգերի մէջ թերեւս ամենաանտրամաբանականը եւ այդ թեման ուսումնասիրողների շրջանում տարակուսանք առաջացնողը հայերի տեղահանութիւնն էր: Այն ամէնուին թելադրուած չէր պատերազմական անհրաժեշտութեամբ: Ուսումնասիրողները նոյնիսկ գտնում են, որ հայերի հարցը վճռուել է վերջին պահին, քանի որ որոշման մէջ ազգերը թուարկած չեն այբբենական կարգով եւ գրուած են վերջում: Ինչուէ: Ֆաշիզմի ջախջախման գործում իր վիթխարի ներդրումն ունեցան Խորհրդային Հայաստանն ու Հայ ժողովուրդը, սփիւռքահայութիւնը ֆաշիզմի դէմ կռուում է իր բոլոր ճակատներում, Կարմիր Բանակին ուղարկում իր միջոցներով ստեղծուած հրասայլային գօրամասեր, Թամանեան գօրամասը հերոսական մարտեր էր մղում Կերչի եւ Ղրիմի ազատագրման համար: Ֆաշիզմի դէմ հերոսաբար կռուում էին հէնց ղրիմահայերը, որոնք ի տարբերութիւն միւս ազգերի, գօրակոչւում էին Կարմիր Բանակ, իսկ թերակղզում ընդգրկուելով հայդուկային ջոկատներում, մասնակցում էին բոլոր գործողութիւններին, ցուցաբերելով անձնուրացութեան, հերոսութեան օրինակներ: Փոխգնդապետ Արտեմ Կիւրեղեանի մշակած ականագերծման ծրագրի չնորհիւ փրկուեց Սիմֆերոպոլ քաղաքը, հետախոյզ Գ. Մայտերսովի քաջութեան ու հմտութեան չնորհիւ փրկուեցին Այվազովսկու տուն-թանգարանի արժէքները եւ այլն:

Անուշ Աւագեանի 5 որդիներից 4ը զոհուեցին, իսկ ողջ մնացած միակ որդին վերադարձաւ ոչ թէ հայրենի Ղրիմ, այլ որպէս «յատուկ տեղահանուած» «ուղեւորուեց» Սոլիկամսկ:

Սակայն պատմութեան անիւը նորից դրիմահայութեանը հնարաւորութիւն ընձեռեց վերադառնալ իր արմատներին եւ տէր կանգնել նախնիների դարերով ստեղծած նիւթական, հոգեւոր, մշակութային արժէքներին, բարոյական վիթխարի ժառանգութեանը: Համագգային գարթօնքից գերծ չմնաց նաեւ դրիմահայութիւնը եւ եօթ տարի առաջ Անուշաւան Դանիէլեանի գլխաւորութեամբ հիմնեց Ղրիմի «Լոյս» ընկերութիւնը, որն անմիջապէս ձեռնամուխ եղաւ դրիմահայութեան առջեւ ծառացած բազմաթիւ խնդիրների լուծմանը, որոնց իւրատեսակ ամփոփումը եւ նոր ծրագրերի նախաձեռնումը դարձաւ վերջերս կայացած դրիմահայութեան խորհրդաժողովը: Այն առանձնայատուկ էր մի շարք հանգամանքներով: Նախ կազմակերպական առումով: Նախկին Խորհրդային Միութեան Հայ համայնքներից առաջինն էր, որ նախաձեռնեց եւ համագումարում ընտրեց Ղրիմահայութեան Ազգային Խորհուրդ, որի անդամները դարձան Հանրապետութեան 17 բնակավայրերի ընկերութեան լիազօր-ներկայացուցիչներ: Ըստ էութեան դա յիրաւի ներկայացուցչական մարմին է, որ ընդունուած նոր կանոնադրութեամբը լիարժէքօրէն իրաւասու է ներկայացնել դրիմահայութեանը: Նկատի ունենալով, որ դրիմահայութեան նախագահ Անուշաւան Դանիէլեանը ներկայումս Ղրիմի Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհրդի նախագահի տեղակալ է եւ ծանրաբեռնուած է քաղաքական, պետական աշխատանքներով, խորհրդաժողովը նրան ընտրեց Ազգային Խորհրդի պատուաւոր նախագահ: Ազգային Խորհրդի նախագահ ընտրուեց Վարդան Սարգսեանը, որը նախորդ բոլոր տարիներին եղել է համայնքի նախագահի տեղակալ:

Վերջին մի քանի տարիների հետեւողական աշխատանքների չնորհիւ այսօր դրիմահայութիւնը ստեղծել է հայապահպանութեան կարեւոր համակարգ: Արդէն երկրորդ տարին է գործում հայկական հեռուստաժամը՝ շաբաթական 2 անգամ, ռատիոժամը՝ շաբաթական 5 անգամ: Հրատարակւում է «Մասեաց Աղաւնի» շաբաթաթերթը, հայերէն եւ ռուսերէն, 4 քաղաքներում գործում են կիրակնօրեայ դպրոցներ: Եալթայում, Թէոդոսիայում եւ Եւպատորիայում գործում են եկեղեցիներ: Արդէն աւարտին է մօտենում Հին Ղրիմի Սուրբ Խաչ վանքի վերականգնումը, ընթացքի մէջ են նաեւ միւս եկեղեցիների, մշակութային այլ արժէքների վերականգնման աշխատանքները: Տեղահանուածների վերադարձի համար յատկացուած բնակավայրերում ընթանում են շինարարական աշխատանքներ: Խորհրդաժողովը ամփոփելով վերջին եօթ տարուայ աշխատանքները, նախանշեց նաեւ առաջիկայ անելիքները, ծրագրերը եւ խնդիրները: Մասնաւորապէս համայնքը պատրաստւում է մեծ շուքով 1997 թ. նշել Այվազովսկի եղբայրների ծննդեան 180 եւ 185ամեակները, դրանք դարձնելով միջազգային համահայկական միջոցառում:

ՋԻՒԱՆ ՄՈՎՍԻՍԵԱՆ

Սփիւռքահայութեան հեւր կաղերի կոմիտէի նախագահի տեղակալ

Սիմֆերոպոլ-Երեւան

ԱՌԱՆՑ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

«ԿԱՐԵԼԻ Է ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԵԼ...»

Կարելի է շնորհաւորել «Զանգուածային լրատուութեան մասին» Հ.Հ. օրէնքի նախագծի հեղինակին: Շնորհաւորել, որովհետեւ նրան յաջողուել է ստեղծել մի փաստաթուղթ, որին ծանօթանալուց յետոյ բանական ու միտամտանակ ժողովրդավարութեամբ շահագրգիռ մարդը մեծ դժուարութեամբ կարող է չկորցնել իմաստասիրութիւնը եւ իր մէջ հոգեկան ուժ գտնել գրիչ վերցնելու եւ ընդդիմախօսելու... բնաբանելու՝ օրէնքի դատնալու յանկնող մի փաստաթուղթ, որը լի է հակասութիւններով, անհեթեթութիւններով ու մինչեւ իսկ հակասահմանադրական բնոյթի միտումներով: Օրէնքի (նախագծի) պատժիչ միտումների հետագայ իրականացման հիմքը գցուած է գլխաւորապէս 3րդ յօդուածով: Այդ յօդուածի 3րդ կէտով արգիլում է «պատերազմ, բռնութիւն, ազգային ու կրօնական թշնամանք հրահրող, պոռնկութիւն, թմրամոլութիւն եւ բրէօրէն պատժելի այլ արարք կատարելուն հրահրող կամ դրդող» տեղեկատուութեան հրապարակումը, իսկ այլ յօդուածով խստագոյն պատիժներ են նախատեսուած նման հրապարակման համար:

Թերեւս աւելորդ է ասել, որ կառավարութիւնը ցանկութեան դէպքում (օրէնքի ընդունումից յետոյ), կարող է «հրահրող», «... կատարելուն հրահրող կամ դրդող» համարել բազմաթիւ հրապարակումներ եւ տուգանել նրանով հանդէս եկած զանգուածային լրատուութեան բողարկողին (Զ.Լ.Թ.), ասենք, թերթի տուեալ համարը բռնագրաւել եւ նոյնիսկ «ցմահ» դադարեցնել Զ.Լ.Թ.ի գործունէութիւնը: Մինչդեռ, արգելքն ու պատիժը պէտք է վերաբերեն միայն վերը նշուած յանցաւոր արարքները բարոգելու պարագային, այդպիսի բարոգչութեանը: Արդարադատութեան եւ օրէնսգրութեան մարզի նորայայտ ուսանաւարը, դրանից չափազանց ոգեւորուած գործիչներին յիշեցնենք Հայկական խ. Ս. Հ. Բէական օրէնսգիրքը: Բացէ՛ 1984 թ. հրատարակութեան 70 եւ 71րդ էջերը (յօդուած 65 եւ 66) եւ կը համոզուէ, որ համապատասխանաբար պատժելի է համարուել ոչ թէ հակախորհրդայնութիւն պարունակող, պատերազմ բռնանդակող տեղեկութեան հրապարակումը, այլ հակախորհրդային պատերազմի բարոգչութիւնը:

Յանձին նոյն օրէնսգրքի 2061 յօդուածի (էջ 151), օրէնսգիրքն ու օրէնսդիրն ունի նիրանիկատ եւ եղել. արարքը պատժելի ներկայացնելու համար «Խորհրդային պետական ու հասարակական կարգերն արատաւորող... յերիւրանքներ տարածելը», այսինքն, նոյնիսկ բարոգչութիւնը դեռ բաւարար չեն համարելու գրել-սահմանել են, որ պատժելի ակնյայտ յերիւրանքներ տարածելն է, որպէսզի 37ի բռնադատիչներին շատ նմանուել կամեցող պաշտօնեաները բանաւոր կամ գրաւոր հրապարակուածտարածուած ամէն մի անդուր խօսք, օրէնքը ոեսինի նման նկելով, յերիւրանք չհամարէին ու... Ինչպէս ակնյայտ է, «չարիքի կայսրութիւն», բռնատիրական եւ ամբողջատիրական ժամանակների իրաւագէտներն ու օրէնսդիրները շատ աւելի դեմոկրատ էին, քան փորձում են լինել ժողովրդավարական հոչակուած մեր հանրապետութեան որոշ պաշտօնեաները:

Ասելիք կայ նաեւ նախագծի 7րդ յօդուածի (եւ միա՞յն...) կապակցութեամբ: Ըստ դրա, օրէնքի մի շարք յօդուածներ խախտող Զ.Լ.Թ.ների (խմբագրութիւնների, լրատուական գործակալութիւնների եւայլնի) նկատմամբ Հայաստանի «կառավարութեան կողմից լիազօրուած պետական կառավարման մարմնին իրաւունք ունի» կիրառել պատժամիջոցներ: Նկատենք՝ «իրաւունք ունի», այսինքն, կիրառել-չկիրառելը մնում է այդ մարմնի հայեցողութեանը (իրական Զ.Լ.Թ.ի նկատմամբ կարող է չկիրառել), մինչդեռ օրէնքի կիրառումն ու ազդեցութիւնը ընդհանուր ու հաւասար պէտք է լինի բոլորի համար: Հետեւապէս, նկնելով շարադրուածից, առաջարկում ենք 7րդ յօդուածի «իրաւունք ունի» բառակապակցութեան փոխարէն շարադրել «պարտաւոր է...»:

ԱՐԹՈՒՐ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

ՎՏԱՆԳՈՒԱԾ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ

ՊՐՉՔՈՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՊՈՍՆԻՈՅ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆ Է

Անցեալ Նոյեմբերին ստորագրուած Տէյթընի Համաձայնագիրէն ի վեր ամերիկացի պաշտօնատարներ կը կրկնեն նոյն յանկերգը՝ ամերիկեան ուժեր Պոսնիոյ մէջ պիտի մնան «մօտաւորապէս մէկ տարի»: Անոնց առաքելութիւնը իսլամներուն, սերպերուն եւ խրուաթներուն խաղաղ գոյակցութեան «առիթ մը» շնորհելն է: Եթէ յաջողին, շատ լաւ: Իսկ եթէ ձախողին, վատ է, բայց նուազագոյնը՝ Միացեալ Նահանգներ կատարած պիտի ըլլան իրենց յանձնառութիւնը:

Մէկ տարուան պայմանաժամին ազդեցութիւնները յստակօրէն ակներեւ են 50 հազարանոց սահմանային Պրչօ քաղաքին մէջ: Քաղաքը խաղաղ է, եօթը ամիսէ ի վեր. այնտեղ հաստատուած են ամերիկեան զուտարատակ մը եւ հազարաւոր արեւմտեան զինուորներ: Եթէ ամերիկացիք յարգեն հեռանալու պայմանաժամը, Պրչոյի բնակիչները կը հաւատան, որ պատերազմը կրնայ վերսին բռնկիլ:

Օտար ուժերու հեռացումը կասկածամտութիւն պիտի յառաջացնէ այլուր ամերիկեան խաղաղարար առաքելութեանց վստահելիութեան շուրջ: Արեւմուտքի դիւանագէտներ եւ զինուորականներ համաձայն են, որ Պոսնիոյ մէջ ձախողութիւնը պիտի թերագնահատէր դերակատարութեան փնտռտուքի մէջ գտնուող ՕԹԱՆը: Անիկա պիտի իմաստաւորէ նաեւ նախագահ Քլինթընի Պոսնիոյ պատերազմին վերջ մը տալու միտումնասէր հակայտնի միջամտութեան յաջողութիւնը: Ամերիկացի մարդոյ մը «մարդասիրական» մարտնչումներ մը: Տեղացիներու հանուած խրուաթներու հետ միասին անոնք Պրչոյէն բանի մը էջմ. հարաւ գիւղի մը մէջ տեղաւորուեցան՝ ապասելով վերադարձի օրուան:

1995ի աւարտին ամերիկեան բանակին մէկ զօրաբաժինը ժամանակաւոր կամուրջ մը նետեց Սաւա գետին վրայ եւ ակնաթարգերծուն մնաց, եամ մուտ զործեց շրջանէն ներս: Օրին այս դէպքը բանդեց Պոսնիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու մէջ ստեղծուած այն վարկածը, թէ կարելի չէ վնասազերծել հակամարտ երկու բանակներուն միջեւ գիծը:

Պրչոյի մէջ մարդիկ կը կասկածին, թէ ՕԹԱՆեան ուժերու հեռացումով «ամերիկեան խաղաղութիւնը» շարունակուի: Նման ոչ ցանկալի աւարտ մը կանխագուշակուած էր Փենթակոնի կողմէ, երբ անիկա առաջին անգամ ծրագրեց Պոսնիա մուտք գործել: Յատակ էր, եթէ ամերիկացիք ստանձնեցին առաքելութիւնը, խաղաղութեան բնաբացը կախեալ պիտի ըլլար անոնց ներկայութենէն:

Պրչոյի մէջ զէնքը առատ է. Տէյթընի Համաձայնագիրին բերումով՝ բնագրաւեցան Պիլիֆա քաղաքին մէջ մէկտեղուեցան սերպերուն բոլոր ծանր զէնքերն ու զինամթերքը, Դիտորդներու կարծիքով, ամերիկացիներուն հեռացումէն եամ եթէ իսլամներն ու խրուաթները այստեղ գան, դարձեալ քաղաքը պիտի լեցնեն իրենց զէնքով ու զինամթերքով:

Միջազգային իրաւարար խմբակ մը մինչեւ Դեկտեմբեր պէտք է վճռէ, թէ ո՞վ պիտի հակակշռէ Պրչոն: Նկատի ունենալով հակամարտ կողմերուն հողային պահանջները՝ վճիռը կրնայ յուսախար ընել կողմերէն մէկը:

Եւրոպացի պաշտօնատարներ կ'ըսեն, թէ նախագահ Քլինթընի վարչամեքենան իրենցմէ խնդրած է բատ կարելւոյն չեռազգել արեւմտեան ուժերու հեռացման եւ անոնց հետեւող ուժի մը յառաջացման հարցերու շուրջ որոշման կայացումի թուականը: Առաւելարար ընտրական նկատառումներ ունի նախագահ Քլինթընը:

Եւրոպացիք համաձայն են, որ արեւմտեան դաշնակցութեան՝ համաձայնութիւնը շարունակուելիութիւնը վերջ: Ֆրանսա, Բրիտանիա եւ Գերմանիա յստակ դարձուցած են, որ եթէ ամերիկացիք հաշուին, իրենք անոնց պիտի հետեւին: ՕԹԱՆի պաշտօնատար մը կ'ըսէ. «Եւրոպացիք պիտի դիմագրաւեն պարենաւորման տարուր հարց մը: Եթէ ամերիկացիք հեռանան, անոնք իրենց ժամանակը պիտի անցընեն իրենց պաշտպանութեամբ»: Այժմու ուժերուն տեղը գրաւող ուժի մը յառաջացման մանրամասնութիւնները տակաւին յստակ չեն. սակայն անիկա շատ աւելի փոքր պիտի ըլլայ քան այժմու ուժերու քանակը: Նախնական հաշուարկումներով 20 հազարանոց ուժ մը բաւարար է արգիլելու համար հակամարտ կողմերուն միջեւ որեւէ բախում: Սակայն տամ կէտերուն վրայ (ինչպէս Պրչօ) դաշնակից ուժերու ներկայութիւնը պէտք է ընդլայնուի: Առաջարկի մը համաձայն, Պրչօ կրնայ վերածուիլ միջազգային քաղաքի մը՝ պաշտպանուած ՕԹԱՆեան երկու զուտարատակներով. թեթեւօրէն զինուած զուտարատակ մը 700էն 800 զինուորներով կը հսկէ քաղաքին պաշտպանութեան, իսկ ծանր զէնքերով զինուած զուտարատակ մը կը պաշտպանէ քաղաքը արտաքին որեւէ գրաւումի փորձ:

Պոսնիոյ մէջ ՕԹԱՆի միամեայ ներկայութիւնը (որոշուած՝ Տէյթընի Համաձայնագիրով) յստակ չէ, թէ պիտի բերէ՞ վերջնական խաղաղութիւն թէ ոչ: Տէյթընի Համաձայնագիրին նախաձեռնութեամբ: Սակայն անիկա մատաւոր տեսակէտ յառաջացուցած է նոյնիսկ արեւմուտքի երամանատարներուն մօտ, որոնք մատնոց են սերպական հակադարձութեամբ մը:

Ամերիկեան զօրաբաժինի մէկ երամանատարը՝ զօր. Կրեկորի Ցոնքենոր կը յուսայ, որ տեղահանուածներուն տունդարձը օրէնքի սահմաններուն մէջ տեղի կ'ունենայ: «Տեղահանուածներու տունդարձի իրականացումը կրնայ հարցերը հրահրել. յուսամ սերպերուն հետ համաձայնութիւն մը կը գոյացնեն», կ'ըսէ ան:

Իսլամ զաղթականներուն Պրչօ վերադարձը չի կատարուիր՝ համաձայն իրաւանշիւր գիւղին ռազմագիտական դիրքին: Պրչոյի մէջ սերպ պաշտօնատարներ արդէն իսկ կ'արտայայտեն հակարեակցումի բայերուն մասին, ինչպէս՝ Օմարպեգովիչի բնակցումը Սարաեւոյի սերպերով: «Այս մէկը յստակ փորձ մըն է, փոխելու բաղաքին ազգագրական պատկերը. հետեւաբար ստիպուած պիտի ըլլանք պաշտպանելու մեր նակատները», կ'ըսէ Պրչոյի մէջ ապահովական սերպ պատասխանատու մը:

«ՀԵՐԼԻՆ ԹՐԻԹՈՒՆ»

Պրչքոյի մէջ ամերիկեան ուժերու անցարգել մը, որուն կից կը գտնուի Լա Հէյի դատարանին կողմէ փնտռուած պատերազմի ոճրագործներուն անուանացանկը:

Ստորեւ տրուած յօդուածը լոյս տեսած է Ռուսիոյ նախագահական ընտրութիւններու առաջին հանգրուանէն առաջ եւ նկատի չունի վերջին շրջանի զարգացումները: Սակայն անիկա ուշագրաւ է, որովհետեւ կարեւոր մատնանշումներ եւ վերլուծումներ կ'ընէ Ռուսիոյ ներքին քաղաքական պայքարին մասին:

ՏԱՄՆԵՐԵՔԻ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

1996 թ. Ապրիլի 26ին՝ Ռուսաստանում նախագահական ընտրութիւններից 50 օր առաջ, տասներեք ռուսական խոշոր ֆինանսա-արտադրական խմբերի ղեկավարներ կոչով դիմեցին երկրի քաղաքական ընտրախաւին: Հրապարակուած փաստաթուղթը, բաղկացած 8 կէտից, կարելի է բաժանել 3 մասի.

1.- Առաջին երկու կէտերում գործարարները մտահոգուած են նախագահական ընտրութիւններից յետոյ հնարաւոր քաղաքացիական պատերազմի վտանգով եւ ներկայացնում են ճգնաժամային իրավիճակից դուրս գալու իրենց առաջարկները:

2. Երրորդից եօթներորդ կէտերում կոչի հեղինակները քննադատում են ինչպէս կոմունիստներին, այնպէս էլ իշխանութիւններին:

3.- Ութերորդ կէտում գործարարները նախագուշացնում են իրենց գործողութիւնների մասին այն ուժերի նկատմամբ, որոնք փորձում են ապակայունացնել Ռուսաստանը:

Նպատակայարմար ենք գտնում սկզբում անդրադառնալ կոչի երկրորդ, ապա միայն՝ առաջին մասին, քանի որ միայն այդպիսի մօտեցումն է թոյլ տալիս աւելի առարկայօրէն վերլուծել փաստաթուղթը: Մէջբերումներն արուած են «Նեզաւիսիմայա Գազետա» թերթից (27.07.96 թ.):

Կոչի հեղինակները, բաժանելով «հայրենասիրական ուժերի մտահոգութիւնը Ռուսաստանի ճակատագրով», հանդէս են գալիս ծայրայեղ ազգայնական դրսեւորումների դէմ: Ապա մտահոգութիւն է յայտնւում հնարաւոր գաղափարախօսական փոխվրէժի վտանգի աւիթով, որը կարող են իրականացնել կոմունիստները՝ նախագահական ընտրութիւններում իրենց թեկնածուի յաղթանակի դէպքում:

Կոմունիստների քաղաքական դերը նկատելով «որպէս բարդ եւ շատ յաճախ սխալ բարեփոխումների ընթացքում տուժած ընկերային խմբերի շահերի արտայայտիչների», գործարարները կոչ են անում՝ չհրաժարուել վերջին տասնամեակի նուաճումներից: Այլ քաղաքական ուժերի մեղադրելով «կործանարար ծրագրերում»՝ կոմունիստները պէտք չէ մոռանան, որ իրենք էլ են պատասխանատուութիւն կրում Խ.Ս.Հ.Մ. փլուզման համար: Ռուսաստանի Դաշնութեան Կոմունիստ Կուսակցութիւնը (Ռ.Դ.Կ.Կ.), որն իրեն համարում է Խ.Մ.Կ.Կ. յետնորդը, պատասխանատու է ոչ միայն լճացման ժամանակների համար, այլեւ այն բանի, որ Ռուսաստանը 60ականներին բաց թողեց ժամանակակից արդիւնաբերական յեղափոխութիւնը եւ տեղեկատուական՝ 70ականներին: Շահագործելով ակնթարթորէն անցեալին վերադառնալու երազանքը, կոմունիստները պէտք է գիտենան, թէ ինչ կարող է պատահել «ժողովրդի հերթական անխուսափելի հիասթափութիւնից յետոյ»: Նման վերադարձի իրականացման փորձը կարող է ապակայունացնել Ռուսաստանը, յանգեցնել պետական եւ ընկերային աղէտի: Կոմունիստների նեղ հաշուարկների առաջնահերթութեան օրինակ կարող է լինել Ռուսաստանի պետական շահերին վնասած Բելովէժեան համաձայնագրի չեղեալ համարելը:

Կոչի հեղինակների կարծիքով, ոչ միայն կոմունիստները, այլեւ՝ ներկայ իշխանութիւններն են պատասխանատուութիւն կրում ստեղծուած իրավիճակի համար: Այսպէս, առանձին քաղաքական դէմքերի եւ կուսակցութիւնների գործունէութեան արդիւնքում, «ժողովրդավարութիւն» բառը շատ ռուսաստանցիների համար դարձել է հակապետականութեան հոմանիշ: Հէնց այս ուժերի կողմից ոտնակոխ արուեցին Ռուսաստանի սրբութիւնները եւ նրա խորհրդային շրջանի պատմութիւնը: Ոչ միայն կոմունիստները, այլեւ՝ իշխանութիւնները վնասեցին պետականութեանը: Օրինակ՝ Ռուսաստանի ամրոդջականութիւնը վտանգած «անարդիւնաւէտ քաղաքականութիւնը Չեչենիայում»:

Մենք գիտակցարար ենք առանձնացնում կոմունիստների եւ իշխանութիւնների նկատմամբ քննադատութիւնը, որովհետեւ անաչառութեան տպաւորութիւն ստեղծելու նպատակով փաստաթղթում դրանք միտումնաւոր միահիւսուած են:

Այսպիսով, արդէն կոչի երկրորդ մասի ուսումնասիրութիւնը պարզ ցոյց է տալիս, թէ ո՞ւմ շահերն է արտայայտում տասներեքի խումբը եւ ո՞վ կարող էր լինել կոչի նախաձեռնողը: Իրօք, ինչպէ՞ս կարող են չեզոք լինել մարդիկ, որոնք խոշոր դրամատների ու արտադրական կառոյցների նախագահներն են դարձել ոչ թէ կոմունիստների օրօք, այլ՝ ա՛յս իշխանութիւնների անցկացրած «բարեփոխումներից» շնորհիւ:

Ինչպիսի՞ քաղաքական նպատակ է հետապնդում տասներեքի կոչը: Այս հարցին պատասխանելու համար ներկայացնենք փաստաթղթի առաջին եւ երկրորդ կէտերը:

Գործարարները գտնում են, որ ցանկացած կողմի յաղթանակից յետոյ, քաղաքական ուժերի թիկունքին կանգնած ուժերը, ընտրութիւնների յաջորդ օրն իսկ, ասպարէզ կ'ելնեն, որը կը յանգեցնի քաղաքացիական պատերազմի եւ Ռուսաստանի փլուզման:

Իրադարձութիւնների նման շրջադարձը կանխելու համար, գործարարները առաջարկում են «միաւորել ջանքերը՝ քաղաքական փոխզիջում գտնելու ուղղութեամբ»: «Անհրաժեշտ է ռուսական քաղաքական ուժերին մղել բաւական լուրջ փոխադարձ զիջումների, քաղաքական ռազմավարական պայմանաւորուածութիւնների եւ դրանց իրական ամրագրմանը»:

Այսպիսով, Պ. Ելցինին եւ Կ. Զիւկանովին առաջարկւում է գտնել փոխ-զիջումի ձեւեր եւ դրանց իրական տեսք տալ: Կանխատեսւում էր, որ փոխ-զիջման դէպքում ընտրութիւնները պէտք չէ կայանան: Ընտրութիւնները յետաձգելու մասին երկու անգամ յայտարարել է նաեւ նախագահի անվտանգութեան ծառայութեան ղեկավարը՝ դրանով իսկ մատնելով իրեն որպէս կոչի նախաձեռնողներից մէկի:

Կոչի հրապարակումից անմիջապէս յետոյ, նախագահի օգնականներ Գ. Սատարովը եւ Ա. Լիֆշիցը յայտարարեցին, որ նախքան գործարարներին պատասխաներ անհրաժեշտ է ուշադիր ուսումնասիրել նրանց առաջարկութիւնները: Դրանով իսկ Կ. Զիւկանովին դիւանագիտօրէն հասկացրեցին, որ առաջին քայլը պէտք է նա անի: Նոյնիսկ ակնարկեցինք, թէ ինչպիսի՞ն կարող է լինել իշխանութիւնների կողմից առաջարկուող փոխ-զիջումը: Այսպէս, նախագահի տնտեսական հարցերի գծով օգնական Ա. Լիֆշիցն առաջարկել էր, որ կոմունիստները կառավարութիւնում յանձն առնեն ընկերային հարցերի խումբը: Նոյն առաջարկութիւնն է կրկնում նաեւ Ստոլիչնի դրամատան տնօրէնը:

Կոմունիստների առաջնորդը չստիպեց իրեն երկար սպասել: Գործարարների հետ հանդիպման ժամանակ նա առաջարկեց Սահմանադրութեան մէջ մի շարք ուղղումներ մտցնել, որոնք կը սահմանափակէին նախագահի լիազօրութիւնները եւ կ'ընդարձակէին խորհրդարանի լիազօրութիւնները՝ կառավարութեան կազմի նշանակման եւ նրա գործունէութեան վերահսկման ուղղութեամբ: Նախագահը պէտք է պարտաւորուի նաեւ տեղական վարչախմբերի եւ ներկայացուցչական մարմինների ղեկավարների ընտրութիւն անցկացնել: Փաստօրէն, Կ. Զիւկանովն առաջարկում է Պ. Ելցինին մնալ իր պաշտօնում՝ բայց լիազօրութիւնների սահմանափակման պայմանով: Կոմունիստների հաշուարկը, հաւանաբար, հետեւեալն է.

ա) Գործարարների հետ հանդիպման գնալով եւ առաջարկելով փոխ-զիջման իրենց տարբերակը՝ Կ. Զիւկանովը հանդէս եկաւ որպէս Ռուսաստանում հնարաւոր քաղաքացիական պատերազմով մտահոգուած քաղաքագէտ:

բ) Եթէ Ելցինը ընդունի Զիւկանովի տարբերակը, ապա փաստօրէն ողջ իշխանութիւնը կը կենտրոնանայ խորհրդարանի ձեռքում, որտեղ ճնշող մեծամասնութիւնը կոմունիստներն են: Այսպիսով, Ռ.Դ.Կ.Կ. կը կարողանայ իրականացնել թաւշեայ յեղափոխութիւն:

գ) Պ. Ելցինի չհամաձայնելու դէպքում Կ. Զիւկանովը իրենից կը հեռացնի անկանխատեսելի իրադարձութիւնների պատասխանատուութիւնը:

դ) Եթէ Կ. Զիւկանովը դառնայ նախագահ, ապա Ռ.Դ.Կ.Կ. ծրագրի համաձայն նրա կողմից առաջարկուած սահմանադրական ուղղումներն ամէն դէպքում պէտք է իրականացուեն:

Բնականաբար, Պ. Ելցինը չէր կարող ընդունել առաջարկուած տարբերակը: Հասկանալով, որ գործարարների նախաձեռնութիւնը ձախողուել է, նա հապշտապ հեռացրեց իրենից:

Զիւկանովի առաջարկութեանը՝ վիճելի հարցերի շուրջ հանդիպելու հեռուստատեսային ուղիղ եթերում, Պ. Ելցինը յայտարարեց, որ նախագահը մէկն է, նախագահի թեկնածուները՝ շատ, եւ նա չի կարող եթերում հանդիպել բոլոր թեկնածուների հետ: Եարոսլաւլում իր նախընտրական քարոզչութեան ժամանակ, Ելցինը հրապարակայնօրէն յայտարարեց, որ Ա. Կորժակովը պէտք չէ քաղաքականութեամբ զբաղուի, այլ պէտք է զբաղուի իր անմիջական գործով, այն է՝ ապահովի նախագահի անվտանգութիւնը: 1996 թ. Մայիսի 6ին նոր տնտեսական միութեան նախաձեռնողների մամուլի ասուլիսում (սվերդլովսկի նահանգապետ՝ Է. Ռոսէլ, դրամատների տէրեր Վ. Վինոկուրատով եւ Ա. Նեչան, Պետդումայի փոխ-խօսնակ՝ Մ. Եուրեւ) նա յայտարարեց, որ տասներեքի նախաձեռնութիւնը իրական չէ, եւ անհրաժեշտ է աջակցել այն թեկնածուին, որը բոլորից առաւել կարող է հաշուի առնել գործարարների պահանջները: Այս նպատակով Մայիսի 16-17ին Եկատերինպուրկում պէտք է կայանար ռուսական տնտեսական համաժողով, որին պիտի մասնակցէին մօտ հազար խոշոր գործարարներ:

Գ. Զիւկանովի հետ անյաջող երկխօսութիւնից յետոյ, 13ի խումբը սկսեց որպէս միջնորդ հանդէս գալ մի կողմից Պ. Ելցինի եւ միւս կողմից՝ Գ. Եաւլինսքու, Ս. Ֆէդոտորովի, Ա. Լեպէշի միջեւ: Այս միջնորդութեան նպատակն է միասնական ելցինեան պլոքի ստեղծումը: Կ. Եաւլինսքին սկզբում յայտարարեց, որ կը միանայ Պ. Ելցինին այն դէպքում, եթէ բաւարարուեն տնտեսական քաղաքականութեան կարգաւորմանը, Չեչենիայում խաղաղութեան հաստատմանը եւ կառավարութիւնում քատրային տեղափոխումներին վերաբերող իր պահանջները: Ամենայն հաւանականութեամբ այս բանակցութիւններում Կ. Եաւլինսքին յաւակնում էր վարչապետի պաշտօնին:

Այնուամենայնիւ, հաշիւ թէ Պ. Ելցինը ընտրութիւնների նախօրեակին հրաժարուէր Վ. Չեռնոմիրտինից, քանի որ նախընտրական պայքարում նրա հիմնական յենարանը «Մեր Տունը Ռուսաստանն է» կազմակերպութիւնն է: Բանակցութիւնների անարդիւնաւէտութեան մասին է վկայում այն փաստը, որ Կ. Եաւլինսքին նորից յայտարարեց ընտրութիւններում իր թեկնածութիւնը չհանելու մասին: Դատելով նախագահի վերջին յայտարարութիւններից, վերջինս Եաւլինսքու հետ դաշինք կնքելու յոյս ունի դեռ:

Ինչո՞վ կը վերջանան բանակցութիւնները Ս. Ֆէդոտորովի եւ Ա. Լեպէշի հետ, ցոյց կը տայ ժամանակը: Այնուհանդերձ այսօր իսկ պարզ է, եթէ այդ երկու քաղաքագէտները միանան Ելցինին, ապա վերջինիս ընտրուելու հնարաւորութիւնները կը մեծանան:

ԵԴՈՒԱՐԴ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Արուեստի Աշխարհէն

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏԵՍԻԼՔՆԵՐ

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՀՆԱՄԵՆԻ ԵՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՅՈՒՅԱՀԱՆԳԷՍ ՄԸ «ԿԸ ՔՈՂԱՔԵՐԾԷ» ՅԱՄԱՔԱՄԱՍԻ ՄԸ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԶԱՐՄԱՆԱՀՐԱՇ ԱՅԼԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՆԻՃԵՐԻԱԿԱՆ ՊՐՈՆԶԷ ՅՈՒՅԱՏԱԽՏԱԿ - 16ՐԴ ԴԱՐ:
Յայտնաբերուած է 1897ին, բրիտանացի զինուորներու կողմէ, որոնք ենթադրած են, թէ նման գործեր ներածուած են եւ ոչ թէ արտադրուած են տեղացիներու կողմէ:

Բրիտանացիք իրենց կայսրութեան շրջանին չէին գիտեր, թէ ինչպէ՛ս պէտք էր վարուէին ափրիկեան արուեստի զարմանահրաշ գործերու հետ: Այսպէս, 1897ին, երբ անոնք ներխուժեցին Պենին՝ իրենց հակակշիռին տակ առնելու Նիգերիոյ հարաւային մասը, ի յայտ բերին արձանիներ, ցուցատախտակներ եւ դիմակներ, որոնք այնքան հրաշալի կերպով ձուագծուած էին եւ այնքան վարպետօրէն շինուած, որ արշաւողները եզրակացուցին, թէ իրենց ձեռք ձգած ապարը չէր կրնար պատկանիլ «չմշակուած» ժողովուրդի մը, ինչպէս կը դասէր այդ ժամանակներու գաղութատիրական մտայնութիւնը: Հետեւաբար բրիտանացիք «գիւտարար» տեսութիւններ սկսան հնարել, բացատրելու համար արուեստի գործերուն ծնունդը: Թերեւս հին եգիպտացիները կամ նոյնիսկ իսրայէլեան կորսուած ցեղախումբ մը արտադրած էր զանոնք...: Իսկ երբ յայտնաբերուած նմոյշները Լոնտոն հասան, արուեստի մասնագէտներ ակնարկ մը նետեցին ափրիկեան կիսանդրիներու մասնաւոր եւ բնապաշտ գիծերուն վրայ եւ յայտարարեցին, թէ անոնք կ'արտացոլին յունական դասական քանդակագործութեան անժխտելի ազդեցութիւնը...:

Այժմ բրիտանացիք եւ աշխարհը գիտեն, թէ «Պենինի պրոնզները», ինչպէս նաեւ նաեւ ուսումնասիրուած գործերը, ոչ մէկ կապ ունին հրեաներու, եգիպտացիներու կամ յոյներու հետ եւ ամէն ձեւով կ'առնչուին իրենց գտնուած վայրին արուեստի բնիկ եւ փայլուն աւանդութիւններուն, որոնք կ'երթան առնուազն մինչեւ 15րդ դար, երբ հզօր թագաւորութիւններ կ'իշխէին Արեւմտեան Ափրիկէի վրայ: Այսուհանդերձ ափրիկեան ցամաքամասը գրաւելու եւրոպական մարմաջէն մէկ դար եւ տարակարծութիւնները տակաւին կը շարունակուին ափրիկեան արուեստի շուրջ:

Անցեալ աշնան եւ ձմրան տասնեակ հազարաւոր մարդիկ խուժեցին Բրիտանիոյ տարածքին գտնուող աւելի քան 20 արուեստի թանգարաններն ու ցուցադրասրահները՝ դիտելու համար *«Ափրիկէ 95»* ընդհանուր բնաբանը կրող մշակութային ձեռնարկին մաս կազմող ցուցահանդէսները: Արուեստի եւ մշակոյթի նուիրուած փառատեւ՝ ցուցահանդէս մը, որ կ'ընդգրկէր Թրիփոլիի ափունքներէն մինչեւ Քալահարիի անապատներուն մէջ ծաղկած աւանդը: *«Ափրիկէի պատկերը, ինչ որ կը տեսնենք պատկերասփիւռի պատատին վրայ, երաշտ, սովի եւ պատերազմի պատկեր մըն է: «Ափրիկէ 95»ը ցոյց կու տայ, թէ դրական եւ կենսունակ շատ բան կը կատարուի Ափրիկէի մէջ»*, բսած է Բրիտանիոյ մարդաբանական թանգարանին տնօրէնը:

Այսուհանդերձ ցուցահանդէսները վերաբացին չարաւամ բանավէճ մը՝ ափրիկեան արուեստի վաւերականութեան վերաբերեալ: Այս անգամ հարցը այն չէր, թէ ո՞վ ստեղծած էր արուեստը, այլ՝ այն կասկածը, թէ արդեօք արուեստի եւրոպացի բնիգաղատներ եւ ուսումնասիրողներ կարողութիւնը ունէ՞ն ընկալելու եւ գնահատելու արուեստի այնպիսի ձեւեր, որոնք կը թխին արեւմտեան «արուեստ՝ արուեստի սիրոյն» մտայնութենէն բոլորովին տարբեր աւանդութենէ մը: Միաժամանակ ցուցահանդէսները վերանորոգեցին հակասութիւնները ափրիկեցի ժամանակակից արուեստագէտներու միջեւ, որոնք կը տրճնին յայտնաբերելու համար արեւմտեան արուեստի դերը իրենց ստեղծագործութեան մէջ:

«ԱՓՐԻԿԷ. ՅԱՄԱՔԱՄԱՍԻ ՄԸ ԱՐՈՒԵՍՏԸ»

«Ափրիկէ 95» ձեռնարկին կորիզը, ինչպէս նաեւ՝ տարակարծութեան բուն կեդրոնը, կը կազմէր Լոնտոնի արուեստներու *Ռոյըլ Ակատեմիին* մէջ կայացած *«Ափրիկէ. Յամաքամասի Մը Արուեստը»* վերնագիրով վիթխարի ցուցահանդէսը, որ Յունիսին փոխադրուեցաւ Նիւ Եորքի հոչակաւոր Կուկենհայմ թանգարանը: Ոչ ոք կը ժխտէ, թէ այս ցուցահանդէսը արուեստի գործերու համախմբումի յաղթանակ մըն է, որուն իրագործումը արժած է շուրջ 8 միլիոն տոլար: Եւրոպական թանգարաններէ ափրիկեան գործեր հազուադէպօրէն համախմբուած են մէկ երդիքի տակ: Աւելի քան 800 արուեստի նմոյշներ, քանդակներ, որմնանկարներ, ծիսական իրեր, խեցեղէն, ոսկեղէն եւ հիւսուածեղէն՝ կը պատմեն տարածուող ցամաքամասի մը արուեստի բազմանիւղ պատմութիւնը: Հոն բերուած են եգիպտական 4 հազար տարուան յուսակիներ (*պապասարը*) արձաններ, Հարաւային Ափրիկէէն Լիտենպուրկեան գլուխներ, որոնք կու գան 500էն 700ի միջեւ երկարող դարերէն, 19րդ եւ 20րդ դարերու փայտէ փորագրութիւններ եւ գեղանկարներ... պատմութեան մէջ այս սպացիր տպաւորիչ է: Ցուցադրուած ամէնէն հին գործը 1.6 միլիոն տարուան գործիք մըն է: Կան նաեւ նամիպիայէն բերուած ժայռապատկերներ, որոնք ցոյց կու տան, թէ ափրիկեցի արուեստագէտներ կը ստեղծագործէին հազարաւոր տարիներ առաջ: Ղանայէն ոսկեայ նրբաշխատ իրեր կը յիշեցնեն նափոնական փորագրութիւններու նուրբ հիւսուածքը: Ինչպէս կը նախատեսուէր, ցուցադրուած գործերէն ամէնէն ուշագրաւները փայտէ ստեղծագործութիւններն են. դիմակներ, արձանիկներ, մասուռի արկղներ, աթոռակներ, գլուխներ, պատատներ եւ բազիներ, որոնք քանդակուած են ոչ թէ իբրեւ արուեստ, այլ՝ իբրեւ կրօնական ուժ փոխանցող միջոցներ: Օրինակ, Զայիրէն վեց գլխանի արձան մը ասուածային ուժերու բնութեան մըն է, Սիերա Լիոնէն իգական պատկեր մը գործածուած է երիտասարդուհիներու յատուկ ծիսական արարողութիւններու ընթացքին...:

Քննադատներու համաձայն, այս ոգեղէն եզրը կորսուած է *Ռոյըլ Ակատեմիին*, ինչպէս նաեւ նիրկայիս Կուկենհայմ թանգարանին մէջ: Ափրիկեան իրերը ողողուած են լուսարձակներով, տեղադրուած՝ մութ սենեակներու մէջ, ինչ որ կը ցոյցնէ զանոնք բարձր արուեստի մակարդակի վրայ դնելու նիգ մը: Քննադատներու կարծիքով, ցուցադրութեան ձեւը թէեւ հզօր ազդեցութիւն կը գործէ, սակայն իրերը կը պարպէ իրենց բովանդակութենէն: Նիգերիացի բանդակագործ մը՝ Սոքարի Տակլբա Քեմփ, որուն գործերը եւս մաս կը կազմեն ցուցահանդէսին, կ'ըսէ. *«Ցուցահանդէսը կազմակերպողները բոլորովին կը մոռնան, թէ որքան կրօնական եւ յարգարժան են այս իրերը: Զանոնք հրաշալի դարձնողը ոչ թէ անոնց ձեւագծումն է, այլ՝ ուժը: Մենք կը հաւատանք, որ անոնք ուժ ունին խնդրանքներու կամ բուժելու: Անոնք արուեստի սիրոյն չեն շինուած: Ցուցադրուած նմոյշները գեղեցիկ են եւ ցուցահանդէսը երկիւղածութիւն կ'առթէ, սակայն անիկա մեռած ցուցահանդէս մըն է»:*

ԹԱՂՄԱՆ ՅԱՏՈՒԿ ԿԱՒԷ ԴԻՄԱՔԱՆԴԱԿ ՄԸ - 18ՐԴ ԴԱՐ:
Արեւմտեան Ափրիկէէն յայտնաբերուած նման իրեր իրենց ստեղծումէն 2000 տարի ետք ազդեցութիւն գործած են 20րդ դարու վերացապաշտ արտայայտչապաշտ դպրոցին վրայ:

Մինչ ցուցահանդէսը կազմակերպողները ափրիկեան իրերու բնութեան մէջ կեդրոնացած են գեղեցիկին եւ հոյակերտին վրայ, համոզուած ըլլալով, որ արուեստի պատմութեան մէջ զգաստանակէտեր չէ, որ պիտի մատուցեն հանրութեան, անդին արուեստի բնիգաղատներ զայրոյթով հակազդած են՝ պոռոկալով, թէ կարելի չէ ափրիկեան գիւղատնտեսներէ եւ գեղջկական կենցաղէ տնային առարկաներ հաւաքելով զանոնք կախել այն պատերէն, ուր ցուցադրուած են Թիբեան եւ Ռամպրանթ: *«Թայմզ»*ի արուեստի բնիգաղատը գրած է. *«Ափրիկէէն բերուած արուեստի այս գործերը եւրոպական եւ ասիական արուեստի նոյն դասին չեն պատկանիր»*:

Անշուշտ կայ նաեւ արուեստի բնիգաղատներու այլ փաղանգ մը, որ նման պոռոկումներ կը նկատէ ցեղապաշտ մոլորում: Բրիտանացի արուեստաբաններուն մեծամասնութիւնը համոզուած է, որ ցուցահանդէսը մարդոց պիտի մղէ անդրադառնալու, որ ափրիկեան արուեստը համաշխարհային արուեստի պատմութեան մաս կը կազմէ:

«ԴԺՈՒՔԻ ԵՐԵՔ ԴՈՒՌՆԵՐԸ» - ՌՈՊԸՐԹ ՀՈՏԿԻՆՔ (1986):
Գեղանկարներու այս երրորդութիւնը կը պատկերէ Հարաւային Ափրիկէի զինուորական վայրագութիւնը:

Ափրիկէի դասական արուեստը, ինչպէս՝ Նիգերիոյ մեսաղագործական նմոյշները, Զայիրի Բոնկո ժողովուրդին գերիրապաշտ քանդակները, Մալիի թրծուած կաւէ շինուած «ոգիները» ոչ միայն կելտական կամ չինական արուեստին համազօր գեղեցկութիւն ունին, այլեւ անխուսափելի կերպով կ'առնչուին արեւմտեան արուեստին, մանաւանդ՝ 20րդ դարու վերացապաշտ արտայայտչապաշտ ոճին վրայ իրենց ունեցած ազդեցութեամբ: Արուեստի պատմութեան իւրաքանչիւր ուսանող գիտէ, որ 1907ին, երբ Փիքասօ այցելեց Թրոքատերոյի թանգարանը, ուր առաջին անգամ ըլլալով տեսաւ ափրիկեան քանդակներու պարզ գիծերը, իր մէջ խմորուեցաւ արդիապաշտ ոճի կազմաւորումին տարրերը:

Ազդեցութեան շրջագիծը նիրկայիս անգամ մը եւս շրջանցելի կ'ընէ: Եւրոպայի եւ Ամերիկայի մէջ ծնած արդի արուեստի շարժումները, որոնք իրենց նիրշնչման աղբիւրը գտան ափրիկեան աւանդական արուեստի մէջ, այժմ բնիգաղատական լուծ մը կը դնեն ափրիկեցի արուեստագէտներուն վրայ: Ափրիկեցիք սկսած են իրենց աչքերը յառել Եւրոպայի՝ արդիապաշտ կերպով ստեղծագործելու համար: Անոնք յանախ կը մատնուին ստեղծելու համար արդիապաշտ արուեստի այնպիսի ձեւ մը, որ բնորոշուի իբրեւ ափրիկեան: Այս պայքարին մէջ անոնք փորձած են արեւմտեան արհեստագիտութիւնը միաձուլել ափրիկեան բնիկ արուեստի բնագրին: Իսկ արդիւնքը յանախ ուշագրաւ է: Բրիտանիոյ *Ուայրչիփլ* պատկերասրահին տնօրէնը կը բացատրէ. *«Ափրիկեցի ժամանակակից արուեստագէտները կը դիտեն, թէ արուեստի մէջ ինչ կը կատարուի այլուր: Անոնց վայելած մեծ առաւելութիւնը այն է, որ կրնան օգտուիլ իրենց շուրջ սփռուած նիւթերուն ուժեղ պարունակէն: Անոնց համար գաղափարներ չեն պակսիր»*: *«Ափրիկէ. Յամաքամասի Մը Արուեստը»* ցուցահանդէսը կ'ընդգրկէ ափրիկեան հօր երկիրներու մէջ ստեղծագործող ժամանակակից արուեստագէտներու գործերը, որոնք կ'արտացոլեն այս ցամաքամասին բնակիչներուն եւ բաղաքական վերիվայրումները, ինչպէս՝ պատերազմներ, յեղափոխութիւններ եւ վերջերս՝ ՍԻՏԱի համաճարակը:

Ցուցահանդէսին նպատակներէն մէկն ալ ափրիկեցի ժամանակակից արուեստագէտներու գործերուն եւ ստեղծագործական ոճին ծանօթացումն է. արեւմուտքի գնորդներ յանախ հակամէտ են հետաքրքրուելու միայն ափրիկեան «նախնական» արուեստով՝ անտեսելով անոր արդի զարգացումները:

Պատրաստեց՝ Լ. ԿԻԻԼՈՅԵԱՆ - ՍԲԱՂԵԱՆ

Շարժապատկեր

«ՄԵՐԻ ՌԱՅԼԻ»՝ ՏԱՔԹԸՐ ՃԷՔԸԼԻ ԵՒ ՄԻՍԹԸՐ ՀԱՅՏԻ ՍՊԱՍՈՒՀԻՆ

Մթիվենսրնի մէկ գիրքը՝ «Տը Սրրէյնն Քէյս Ափ Տաքրը Ճէքըլ» մեծ հետաքրքրութիւն ստեղծած է տարիներէ ի վեր, շարժապատկերի աշխարհին մէջ: Բազմաթիւ են այն բեմադրիչները, որոնք այս նիւթէն ներշնչուելով, ժապաւէններ բեմադրած են:

Կարեւորագոյնը եւ ցարդ ամէնէն յաջողն ու ժողովրդականութիւն ունեցողը 1932ին բեմադրուած «Տաքրը Ճէքըլ էնտ Միսրը Հայտ»ն է հայագի Ռուբէն Մամուլեանի կողմէ, դերասանութեամբ Ֆրետերիք Մարչի եւ Միրիամ Հոփքինգի: Ինը տարի ետք, Վիքթոր Ֆլեմինկ նոյն նիւթը բեմադրեց աւելի ծանօթ դերասաններու՝ Լանա Թըրնըրի, Սփենսըր Թրէյսիի եւ Ինկրիտ Պերկմանի հետ:

Ճոն Մալքովիչ եւ Ճուլիա Ռոպըրթս՝ իրենց կերպարներուն մէջ:

Այս առիթով կատակերգութիւն մըն ալ պատրաստուեցաւ, «Տը Նորի Փրոֆեսըր» անունով, ուր ծիծաղաշարժ մթնոլորտ կը ստեղծուի, սարսափի փոխարէն:

Ֆրանսայի մէջ, Ժան Ռընուար պատրաստեց «Լը Թեսքաման Տիւ Տոմբէօր Քորտրլիէ»ն, որ համեմատած Մամուլեանի ժապաւէնին, թերութիւններով հարուստ էր:

Եթէ պահ մը հեռանանք շարժապատկերի աշխարհէն եւ վերադառնանք գրականութեան աշխարհ, Վալերի Մարթին անունով կին մը վէպ մը գրած է ճէքըլ Հայտի սպասուհիին «Մերի Ռայլի»ի մասին:

Այս անգամ ծագումով բրիտանացի բեմադրիչ Սթիֆրն Ֆրիրզ Մարթինի կողմէ դիտուած դէպքն է, որ կը բեմադրէ:

Մեծ խանդավառութիւն ստեղծած այս նիւթը կը ներկայացնէ անձի մը տարբեր ապրումները, գպացումները եւ ընդհանրապէս կեանքը: Տաքթրը ճէքըլ բարին է, իսկ Միսթրը Հայտ՝ չարը: Մերի Ռայլի այն սպասուհին է, որ սիրահարուած է բժիշկ ճէքըլին, բայց նաեւ կէս գիշերներուն, խորհրդաւոր Հայտին ընկերուհին է:

Գիրքին պէս, հայածախտ ու խորհրդաւոր մթնոլորտն է, որ կը տիրապետէ: Սակայն սովորական երեւոյթ մը եւ ոչ թէ իւրայատուկ նորութիւն մը:

Նախապէս ալ, Ֆրիրզ այսպիսի մթնոլորտ մը նկարագրած էր, հին պատմական նիւթի մը ընդմէջէն ներկայացնելով երիտասարդ իշխանի մը սրխրագործութիւնները կիներու հետ, «Տէյնճրրըս Լիէզրնզ»ին մէջ:

Նոյն դերասանը՝ Ճոն Մալքովիչ դեր ստանձնած է «Մերի Ռայլի»ին մէջ եւ յաջողութեամբ կը ներկայացնէ իր տիպարը եւ կը գերագանցէ աւելի առաջնակարգ դեր ստանձնող Ճուլիա Ռոպըրթսը: Վերջինը կը յիշեցնէ «Փրիթի Վումընն»ի իր տիպարը, սակայն... դար մը առաջ:

Հագիւ 29 տարեկան Ռոպըրթս 80ական տարիներու կիսուն մուտք գործեց Հոլիվուտ, դեր ստանձնելով «Միսթիք Փիցա»ին (Տոնըլտ Փերրի), «Փրիթի Վումընն»ին (Կէրի Մարշալ)... եւ «Տը Փիլիրն Ընֆէր»ի (Այրն Փաքոյա) մէջ:

Այս ժապաւէնը կրնար առիթ մը ըլլայ, որ ան օսքարին լուրջ թեկնածու մը ըլլայ, սակայն հակառակը պատահեցաւ եւ Ճոն Մալքովիչ, իր երկու տիպարներու դերերով, իր վրայ կը կեդրոնացնէ բոլորին ուշադրութիւնը:

Վերջին քանի մը տարիներուն, ան իր վրայ կեդրոնացուցած է հանդիսատեսներուն ուշադրութիւնը, գերմանացի Վոլֆկանկ Փեթերսընի «Ին Տը Լայն Ֆայր»ին (1993) եւ Միքէլ Անճելօ Անթոնիոնիի «Ֆար Տրայա Տէ Նիւաժ»ին (1995) մէջ իր դերերուն ճամբով:

Բեմադրիչ Ֆրիրզ տարի մը առաջ աւարտած էր «Մերի Ռայլի»ն, սակայն, չէր կրնար վերջնական որոշում մը տալ ժապաւէնին աւարտին մասին: Բազմաթիւ լուծումներ կային, որոնք թերութիւններ ունէին:

Ֆրիրզի համար, կարեւորը՝ անձերու յարաբերութիւնն էր, անոնց գպացումներն ու բարդոյթները:

Ընդհանուր առմամբ «Մերի Ռայլի»ն տարբեր կարծիքներ պիտի ստեղծէ: Պիտի ըլլան սիրողներ եւ ընդհակառակը քննադատողներ: Այսուամենայնիւ, Ֆրիրզի համար այս ժապաւէնը պիտի ըլլայ այն, ինչ որ եղաւ «Ֆրանճիսքոյն»ը Քենէթ Պրանայի համար:

Վերոյիշեալ «Տէյնճրրըս Լիէզրնզ»ը (1989), յաջող բրիլլը «Կրիմիրրզ»ը (1990) եւ յատկապէս «Հիրօ»ն (1992, դերասանութեամբ Տասթին Հոֆմանի) կը մնան շատ աւելի ամբողջական ժապաւէններ:

Ե.Ա.

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԺԱՊԱՒԷՆՆԵՐԸ

*«ՄԵՐԻ ՌԱՅԼԻ»*ի (*Լուսիաս* եւ *Ամփիր*) կողքին նաեւ կը ցուցադրուին.-

«ԼԸ ՊԱԹԱՐ ՏԸ ՏԻԷՕ» (*Փլանէթ*).- 17րդ դարուն, Ֆրանսայի մէջ տղեկ մը կը գտնուի, որ մեծ հետաքրքրութիւն կը ստեղծէ: Արկածախնդրական ժապաւէն մը:

«ՔԱՓԻ ՔԷԹ» (*Ամպասատ* եւ *Սաժէս*).- Ճոն Ամիէլի բեմադրութեամբ եւ Սիկուրնի Ուիվըրի դերասանութեամբ: Արիւնարբու մը գործի լծուած է, ստեղծելով արուեստական *սըսփենս* մը:

«ՆԱՅԹ ՈՒՈԶ» (*Սաժէս* եւ *Լա Սիթէ*).- Էքշընը ժապաւէն մը, դերասանութեամբ Փիրս Պրոսնանի:

◆ *«ՊԻՖՈՐԷՆՏ ԱՖԹԸԼԸ»* (*Ամփիր* եւ *Լուսիաս*).- Պարպիր Շրէօցը կը ներկայացնէ ողբերգութիւն մը ամերիկեան փոքր քաղաքի մը մէջ: Դերասանութեամբ Լիամ Նիսընի եւ Մերիլ Սթրիփի:

◆ *«ԼԸ ՍՈՒԻՐԻՐ»* (*Փլանէթ*).- Ռլօտ Միլլրի բեմադրած սիրային ժապաւէններէն, դերասանութեամբ Ժան Փիեռ Մարիէլի:

◆ *«ԱՖԼԱՒԷՆՏ ՇԷՏՈՆ»* (*Լուսիաս* եւ *Վանտոմ*).- Չիլիի պատմութիւնն է այս անգամ Անթոնիո Պանտէյրասի եւ Ժոան Բանելիի դերասանութեամբ:

◆ *«ՏԸ ԻՆՈՍԸՆԹ»* (*Լուսիաս*).- Դաղտնի սպասարկութիւնը խնդրոյ առարկայ է Ճոն Շլեսինճրի բեմադրած ժապաւէնին մէջ, սակայն սիրային պատմութիւնը աւելի կ'իշխէ: Վերջին տեսարանները կը յիշեցնեն հոչակաւոր *«Բազապլանքա»*ն: Դերասաններ՝ Էնթընի Հոփքինզ եւ Իզապելլա Ռոսելինի:

◆ *«ՔԷՆԷՏԻԸՆ ՊԷՅՔԸՆ»* (*Սիթէ*).- Պաղ պատերազմ մը Բանատայի եւ Միացեալ Նահանգներու միջեւ:

◆ *«ՎԻԼԷՅՃ ԱՖ ՏԸ ՏԷՄՆՏ»* (*Փլանէթ*).- Ճոն Բարթիլմիոյի նորագոյն գործը: Դիւղ մը, որ կ'ապրի սարսափի մթնոլորտի մէջ:

◆ *«ՏԸ ՃԻԻՐԸՐ»* (*Լուսիաս*).- Պրայընն Կիպսընի բեմադրութեամբ ժապաւէն մը, դերասանութեամբ Տեմի Մուրի եւ Ալեք Պոլտուինի:

◆ *«ԱՓ ՔԼՈԶ ԷՆՏ ՓԸՐՍԸՆԸԼ»* (*Ամպասատ* եւ *Սաժէս*).- Դերասանութեամբ Ռապըրթ Ռեւոֆորտի եւ Միշէլ Փֆայֆըրի:

◆ *«ՍԷՆՍ ԷՆՏ ՍԵՆՍԻՊԻԼԻԹԻ»* (*Լուսիաս* եւ *Էլիզէ*).- Էմմա Թոմսընն եւ Հիու Կրէնթ «զգացական» աշխարհի մը մէջ:

◆ *«ՆԵԻԸՐ ԹՈՔ ԹՈՒ ՍԹՐԷՅՆԾԸՐԶ»* (*Լուսիաս*).- Անթոնիո Պանտերասի դերասանութեամբ ժապաւէն մը, ան իր կողքին ունի Ռեպեքա Տըմորնէնին: Ժապաւէնէն աւելի, Պանտերաս հետաքրքրութիւն կը ստեղծէ:

◆ *«ԼԱՅՔ ՈՒՈԹԸՐ ՖՈՐ ՉԱՔԼԷԹ»* (*Վանտոմ, Համրա* եւ *Լուսիաս*).- Մեքսիքական ժապաւէն մը՝ Ալֆոնսօ Արաոյի բեմադրութեամբ: Արդեօք պատկերասփիւռի մեքսիքական շարքերու սիրահարները պիտի սիրե՞ն այս ժապաւէնը:

◆ *«ՏԷՏՄԷՆ ՈՒՈՔԻՆԿ»*.- (*Ամպասատ*).- Մահուան դատապարտուած երիտասարդի մը (Ճոն Փէն) վերջին օրերը, նկարագրուած կրօնաւորուհիի մը (Սիւզըն Սարանտընի) կողմէ: Սարանտընն այս դերին համար շահեցաւ այս տարուան լաւագոյն դերասանուհիի *օսքարը*: Բեմադրիչ՝ Թիմ Ռոպինզ:

◆ *«ՃԷՅՏ»* (*Բասլիք* եւ *Փլանէթ*).- Լիզտա Ֆիորենթինա կը ներկայացնէ իր ոճով *«Պէյսիք Ինսթինքթ»*ը:

Մարզական Մարզական

«ՈՍԿԻ ԳՆԴԱԿ»Ը, ՈՐ ՎՃՌԵՑ ՄՐՑՈՒՄԸ

Անձնական ճիգերով կոլ մը՝ Պիրոֆի կողմէ, Գերմանիա - Չեխիա աւարտական մրցումի երկարաձգման հինգերորդ վայրկեանին, գընդակը կանգ առաւ:

Կլոր գնդակի պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով արձանագրուեցաւ «ոսկի գնդակ»ը, որ պարտեալ չեխերուն համար մահացու գընդակն էր:

Այս ձեւի վճռում կը սպասուէր քառորդ եւ կիսաւարտական մրցումներուն, բայց անոնք *փենալթի*ներով վերջ գտան:

Պիրոֆի նշանակած կոլը 22մեցուց չեխերն ու նոյնիսկ համակիրները:

*Փենալթի*ներու պարագային, շատ աւելի լարուած էր մթնոլորտը: Հանդիսատեսներ շնչահեղձ կ'ըլլան, մանաւանդ վերջին *փենալթի*ներուն: Մէկ խօսքով, եթէ «ոսկի գնդակ»ը տեղնուտեղը կը «սպաննէ» մրցումը, *փենալթի*ները բաւական երկար ժամանակի կը կարօտին, մինչեւ որ երկու կազմերէն մէկը «սպաննուի»:

Ֆութպոլի աշխարհը նոր փորձառութիւն մը ապրեցաւ Կիրակի օր, «*Ուեմպլի*»ի մէջ: Երբ գնդակը մուտք գործեց Քուպայի բերդէն ներս, գերմանացիք ցնծութեամբ ողջագուրուեցան, մինչդեռ Չեխիոյ խումբին մարզիկները գետին ինկած, զգացին կորուստին արժէքը:

Ֆոկցի կազմը շահեցաւ բաժակ մը, զոր չորս տարի առաջ անակնկալօրէն զիջած էր Դանիոյ: Այս անգամ ալ գերմանացիք պահ մը յուսախաբութիւն ապրեցան, երբ Չեխիա նշանակեց մրցումին առաջին կոլը, սակայն պատմութիւնը ինքզինք չկրկնեց:

Զ.

ՓՈՐԹՈՒԳԱԼՑԻՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆ ԱԹԼԱՆԹԱՅԻ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԸ ՍԿՍԵԼՈՒ

Ժոզէ Տոսինկէս

Անցեալ շաբաթ, Փորթուգալի ֆութպոլի ֆեդերասիոնը նշանակեց իր մարզիկները, որոնք պիտի մասնակցին այս ամիս տեղի ունենալիք Աթլանթայի Ողիմպիականին:

Մրցաշարքի օրէնքը կ'ըսէ, թէ խումբին մարզիկները պէտք է 23 տարեկանէն վար ըլլան: Օրէնքը արտօնութիւն կու տայ որ 23 տարեկանէն վեր միայն 3 մարզիկ մաս կազմեն խումբին:

Երեք տարեց մարզիկներն են յետսապահ Ռուի Պենթօ (24 տարեկան), միջնապահ Նունօ Քափուչօ (24 տարեկան) եւ յառաջապահ Փաուլօ Այվէս (26 տարեկան):

Ստորեւ՝ 18 մարզիկներուն անունները:

ԲԵՐԴԱՊԱՀՆԵՐ - *Փաուլօ Քոսթինիա (Սփորթինկ), Նունօ Հերլանտէր (Կիմարաէշ):*

ՅԵՏՍԱՊԱՀՆԵՐ.- *Ժոզէ Քալատօ (Պենֆիքա), Քարլոս Լիթոս, Ռուի Պենթօ (Պոաւիսթա), Ռուի Ժորժ (Փորթօ), Ժոզէ Անտրատէ եւ Ռոպերթօ Պեթօ (Սփորթինկ):*

ՄԻՋՆԱՊԱՀՆԵՐ.- *Էմիլիո Փեիքսէ, Ալֆոնսօ Մարթինս, Ժոզէ Վիտիկայ (Սփորթինկ), Տանիէլ Քենետի (Պենֆիքա) եւ Նունօ Քափուչօ (Կիմարաէշ):*

ՅԱՌԱՋԱՊԱՀՆԵՐ.- *Տանիէլ Տանի, Ժոզէ Տոմինկէս, Փաուլօ Այվէս, Հիւկօ Փորֆիրիօ (Սփորթինկ) եւ Նունօ Կոմէս (Պոաւիսթա):*

ՍԵՆԵԿԱԼԻ ՄԱՐԶԻՉԸ ՊԱՇՏՕՆԱԶՐԿՈՒԵՑԱՒ

Սենեկալի ֆութպոլի ֆեդերասիոնը յայտնեց, թէ ազգային խումբին մարզիչը՝ Լամին Տիենկ եւ անոր օգնականը՝ Մայաքին Մար պաշտօնանկ եղած են, իրենց արձանագրած ձախող արդիւնքներուն պատճառով:

Անոնց պաշտօնագրկումը հետեւանք էր Թոկոյէն իրենց կրած պարտութեան, Ափրիկեան երկիրներու Մոնտիալի գտումի մրցումներուն, երբ Ա. հանգրուանէն ետք խումբը դուրս մնաց:

Հաւանական է, որ կրտսերներու ազգային խումբի մարզիչը՝ Ամսաթու Ֆայ ըլլայ Տիենկի յաջորդը:

«ԵՒՐՕ - 96»Ի ԱՒԱՐՏԷՆ ԵՏՔ՝

ՀԱՋԱՐԱՒՈՐ ՀԱՄԱԿԻՐՆԵՐ Կ'ՈՂՋՈՒՆԵՆ ԱԽՈՅԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ ԵՒ ՀԵՐՈՍ ՉԵԽԻԱՆ

Եւրոպայի նոր օծուած ախոյեան Գերմանիոյ ազգային խումբը երկկ վերադարձաւ տուն: 30 հազար համակիրներ դրօշակներով եւ երգերով ողջունեցին գիրենք Ֆրանքֆորթի պատմական «Ռոեմերպերկ» հրապարակին վրայ:

Խումբը Քաղաքապետարանի պատշգամէն ցուցադրեց «Հաւերի Տըլօնէ» բաժակը: Մարգիկներուն դէմքերը յոգնութիւն կ'արտայայտէին... երկար խրախճանքէն ետք:

«Տուն կը վերադառնայ, ֆութպոլը տուն կը վերադառնայ», խորագիրով երգ մը արտասանեց խմբապետ Եուրկրն Քլինսման, երգին բառերը քիչ մը փոփոխութեան ենթարկելով:

Քլինսման, որ շաբաթ մը առաջ վիրաւորուած էր եւ վերջին պահուն ինքզինք վերագտած եւ աւարտական մրցումին մասնակցած էր, ներողութիւն խնդրեց իր խեղդուկ ձայնին համար, հետեւանք գիշերուան հանդիսութիւններուն:

Տարեց ու պատանի, հպարտութեան եւ գոհունակութեան արտայայտութիւններով ողջունեցին խումբն ու յաղթանակը:

Մարգիչ Պերթի Ֆոկցբոտրոր ուրախացուց, մանաւանդ երբ 13 տարեկան անդամալոյծ պատանիի մը օգնեց, որպէսզի ստանայ մարզիկներուն ստորագրութիւնները:

Կարգ մը մարգիկներ, ինչպէս Մաթիաս Զամրը եւ Տիթրը Այլց կաղալով կը քայէին: Անոնք վիրաւորուած էին վերջին մրցումին: Բերդապահ Քէօփքէ օգնաւէն մինչեւ հրապարակ մէկ ձեռքին ունէր բաժակը, իսկ միւսին՝ իր աղջիկը:

Չեխիոյ մէջ եւս, համակիրները հպարտօրէն ընդունեցին իրենց խումբը, իբրեւ ազգային հերոսներ՝ Փրակայի 13րդ դարու «Սլտ Թաուն» հրապարակին վրայ:

Խումբը օդակայանէն հրապարակ երկայրկանի օթոպիւսով մը փոխադրուեցաւ, ապա միացաւ համակիրներուն, ստորագրութիւններ նուիրելով եւ արձակելով գնդակներ, մինչ Չեխիոյ քայլերգը կը նուագուէր:

«Շնորհակալ ենք ձեր քաջալերանքին համար, եւ կը շնորհաւորենք բոլոր անոնք, որոնք ներկայ էին մեզի հետ», ըսաւ Քուքա:

«Անհաւատալի է: Հակառակ անոր, որ պարտուեցանք, բայց յաւագոյնն ենք», ըսաւ համակիր մը, որ մօտաւորապէս 18 ժամ առաջ նոյն հրապարակին վրայ կը գտնուէր, դիտելու համար մրցումը հսկայ պաստառի մը վրայ:

Անթոն Փանենքա, որ նշանակած էր Չեխոսլովաքիոյ վճռական եւ վերջին փենալթին՝ 1976ի աւարտականին, Գերմանիոյ դէմ, համակիրներուն շարքին էր եւ կը շնորհաւորէր մարզիկները:

Չեխիոյ մամուլը չքննադատեց ազգային խումբին մարզիկներն ու պատասխանատուները:

Օրաթերթերէն մէկ քանին այսպէս գրեցին. «Մեծ ճակատամարտ մը ետք պարտուեցանք, բայց՝ չընկրկեցանք», «Շնորհակալութիւն ձեզի, տղաք»: «Բոլորն ալ պիտի յիշեն այս մրցաշարքի աւարտականի մրցումը», եւայլն:

Չեխիոյ մէջ ընտանիք մը տխուր էր. անոր մէկ անդամը Կիրակի գիշեր սրտի կաթուած ունեցած եւ մեռած էր իր տեսխումբին պարտութեան...:

«ԻՆԹԵՐԹՈԹՕ» ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ ՍԿՍԱԾ

Անցեալ շաբաթ սկսան ֆութպոլի «Ինթերթոթօ» մրցաշարքի մրցումները, խումբերը բաժնուած են 12 խմբակներու:

Ստորեւ, առաջին մրցումներուն թեքնիք արդիւնքները.

Ա. ԽՄԲԱԿ

Քլիֆթրնվիլ (Հիւսիսային Իրլանտա) - Սթանտար Լիէժ (Պելճիքա) 0 - 3
Ալպորկ (Դանիա) - Ափոէլ Հայֆա (Իսրայէլ) 5 - 4

Շթութկարթ (Գերմանիա) Ալպորկ 0 - 1
Ափոէլ Հայֆա - Քլիֆթինվիլ 1 - 1

Բ. ԽՄԲԱԿ

Ափոլոն Լիմասոլ (Կիպրոս) - Վերտրը Պրեմըն (Գերմանիա) 0 - 2
Լինց (Աւստրիա) - Տիւրկարտրնս (Շուէտ) 2 - 0

Թոֆթա Իթրոթարֆելակ (Ֆարօ Կղզիներ) - Լինց (Աւստրիա) 0 - 4
Ճուրկարտրնս - Ափոլոն Լիմասոլ 8 - 0

Գ. ԽՄԲԱԿ

Մարիպոր Պրանիք (Սլովենիա) - Օսթրիա Վիեննա (Աւստրիա) 3 - 0
Օրեպրօ (Շուէտ) - Քեֆլաւիք (Իսլանտա) 3 - 1

Ֆ.Ֆ. Քոփենհակրն (Դանիա) - Օրեպրօ 2 - 2
Քեֆլաւիք - Մարիպոր Պրանիք 0 - 0

Դ. ԽՄԲԱԿ

Շարլրուա (Պելճիքա) - Սիլքրպորկ (Դանիա) 2 - 4
Զակլեպի Լուպին (Լեհաստան) - Մարք Օփոլօ Ռիեթ (Աւստրիա) 2 - 1

Քոնուայ Եունայթրտ (Կալէս) - Շարլրուա 0 - 0
Սիլքրպորկ - Զակլեպի Լուպին 0 - 0

Ե. ԽՄԲԱԿ

Սլիկօ Ռովրրգ (Այրլ) - Հիրենվին (Հոլանտա) 0 - 0
Քաունաս (Լիթվանիա) - Լիլլեթրէօմ (Նորվեկիա) 1 - 4

Նանթ (Ֆրանսա) - Քաունաս 3 - 1
Լիլլեթրէօմ - Սլիկօ Ռովրրգ 4 - 0

Զ. ԽՄԲԱԿ

Ափոէլ Թէլ Աւիւ (Իսրայէլ) - Սթատ Ռենէ (Ֆրանսա) 0 - 2
Օրկրիթ (Շուէտ) - Լիւսէրն (Զուիցերիա) 3 - 0

Լիւսէրն - Ափոէլ Թէլ Աւիւ 2 - 0
Սեկեսթա Սիսաք (Խրուաթիա) - Օրկրիթ (Շուէտ) 1 - 1

Է. ԽՄԲԱԿ

Աթաքա - Աուրա Մինսք (Պիելոռուսիա) - Ռոթոր Վոլկոկրատ (Ռուսիա) 0 - 4
Պալ (Զուիցերիա) - Շահթէր Տոնէցք (Ուքրանիա) 2 - 2

Անթալիասպոր (Թուրքիա) - Պալ 2 - 5

8

ՆԻՒ ԵՈՐՔ Կ'ՈՒԶԷ ՀԻՒՐԸՆԿԱԼԵԼ 2008Ի ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԸ

Նիւ Եորքի քաղաքապետը՝ Ռուտի Ճիուլիանի յայտնեց, թէ կը փափաքի, որ 2008 թուականի Ամառնային Ողիմպիականի մրցումները տեղի ունենան Նիւ Եորքի մէջ:

«Նիւ Եորք Տէյլի Նիուզ» կը գրէ, որ ան արդէն իսկ յուրջ աշխատանքի սկսած է, սերտելու համար թէ արդեօք ի՞նչ դժուարութիւններ կրնայ դիմագրաւել եւ ի՞նչ առաւելութիւններ ունի, որոնք գարգացնելով՝ կրնայ պատրաստ ըլլայ մինչեւ այդ թուականը:

Օրաթերթին համաձայն, «Եանքի Սթատիում»ի մէջ տեղի պիտի ունենան պէյս-պոլի մրցումները «Հանսըն Ռիվըր Փիեր»ի մէջ՝ լողարշաւի մրցումները, «Մէտիսըն Սքուէր Կարտըն»ի մէջ՝ ճիմնասթիքի եւ նէնտպոլի մրցումները, իսկ «Սենթրը Փարք»ի մէջ՝ հեծելարշաւի մրցումները:

«Նիւ Եորք Միացեալ Նահանգներու ընդարձակ քաղաքներէն մէկն է, ինչպէս նաեւ աշխարհի մայրաքաղաքն է, հետեւարար ինչո՞ւ պիտի չկարենայ այդ Ողիմպիականը յաջողցնել», կ'ըսէ Ռուտի:

Ռուտիի թիկունք կը կանգնի Նիւ Եորքի մէջ հաստատուած միլիառատէր մը, որ կ'ուզէ այս ծրագիրը ամէն գնով իրականացնել:

«ԵՒՐՕ 96»ԷՆ

ՃՈՐԲԱՅԷՖՆ ՈՒ ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ ՊԱՏԸ

Ցած երկիր մըն է Հոլանտան եւ ծովուն ջուրերը կը սպառնան ողողել անոր հողերը: Հոլանտայի ազգային խումբին կազմած պատը դիւրաբեկ չէ: Ֆրանսահայ Եուրի Ճորքայէֆ կը փորձէ խաբել «Նարինջներ»ը:

ՍԹՈՅԻՉՔՈՎ - ՏԸՍԱՅԻ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պուլկար Հրիսթօ Սթոյիչքով ջղային է, իսկ երբ ան մօտէն կը հսկուի Ֆրանսացի Մարսէլ Տըսայի կողմէ, շատ աւելի կը զայրանայ:

Վրայ հասած է Ֆրանսացի խմբապետ Տեշան (Տըսայիի ետին), բաժնելու համար մարզիկները:

ԹՐԻՊԻՒՆԻՆ ՄԷՋ ՅՈՒԶՈՒՄ

Ֆրանսա - Հոլանտա մրցումը՝ *թրիպիւն*էն: *Փենալթի*ներով վճռուած է մրցումը: Հոլանտացիք տրտմած են: Անոնց կարգին են տէր եւ տիկին Եոհան Քրոյֆ եւ Այաքսի մարզիչը՝ Լուիս Վան Կաալ:

ՅՈՒՍԱՀԱՏ ՔՈՍԹԱՆ

Եթէ ան ֆութպոլիստի հագուստով չըլլար, այն տպաւորութիւնը պիտի ձգէր, թէ ձախող սիրային արկածախնդրութիւն մը անցուցած է:

Փորթուգալի ազգային խումբին տարազով՝ Ռուի Քոսթա չի կրնար համոզուիլ Չեխիայէն իր կազմին պարտութեամբ:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուապն օր մը առաջ, մինչեւ եռեկբեան ժամը 5:

ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ կայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

Մարզական Մարզական

ՆՇՄԱՐ

ՄԱՐԶԻՉՆԵՐԸ Կ'ԵՐԳԵ՞Ն

Ակգայնականութեամբ շեշտուած 19րդ դարու ռոմանթիկ շրջանի վերջաւորութեան, Գերմանիոյ, Իտալիոյ, Ռուսիոյ, Ֆրանսայի փոխարէն, կարգը այժմ փոքր ազգերունն էր երաժշտական ներդրում կատարելու:

Առաջին դիրքի վրայ էր Չեխոսլովաքիան, որ 19րդ դարուն կը կոչուէր Պոհեմիա եւ Աւստրիոյ Հաբսպուրկներու իշխանութեան տակ էր: Իր հայրենիքին ազատագրական պայքարին նուիրուած երաժիշտ մը էր չեխ Սմեթանան (1824 - 1884), որուն Ma' Vlast (Հայրենիք) երաժշտական ստեղծագործութեան ամէնէն ժողովրդական բաժինը հաճելի մեղեդի մըն է, որ կը գծագրէ գետը եւ Չեխոսլովաքիոյ կանապան շրջաններէն անոր հեկասահ հոսանքը:

Սմեթանա կրնա՞ր գուշակել, որ աւելի քան մէկ դար ետք, այս անգամ անկախ Չեխիոյ Ֆութպոլի խումբը պիտի հմայէր միլիոնաւորներ, այդ գետին նման հեկասահ խաղ մը կիրարկելով, անակնկալ մը պիտի ստեղծէր աւարտականին հասնելով եւ որոշ չափով լուսաւորելով թերեւս քիչ մը մութ եւ ոչ գունագեղ մրցաշարք մը:

Կարելի՞ է այդպիսի երաժշտութեան ընկերակցութեամբ դիտել մէկէ աւելի մրցումներ, պաշտպանողական ոճով յատկանշուած, որոնց կարծր խաղարկութեան, ինչո՞ւ չէ նաեւ վայրագութեանց ի տես, Սիլվեսթրը Սթալոնն անգամ պիտի նախանձէր: Մնա՞ց հիմնական մարպիկ մը, որ դեղին քարտ չընտացաւ...:

Ֆութպոլի ո՞ր աստուածը պիտի ներէ իրաւարարներու կամայթէ ակամայ գործած մեղքերը, որոնց պատճառներով մէկէ աւելի խումբեր հրաժեշտ տուին մրցաշարքին:

Մարպիկներէն մարպական ոգի, արդար խաղարկութիւն պահանջող նշանախօսքերու դիմաց, արդա՞ր էր «Անակնկալ Մահ» պատճառող «Ոսկի Կոլ»ի դրութիւնը: Քանի մը մրցումներ ձանձրացուցիչ չեղի՞ն այդ պատճառով:

Եւ ի վերջոյ շքեղ եւ տպաւորիչ կոլեր նշանակող գունագեղ միջնապահներ եւ յառաջապահներ, որոնք հրաշքներ գործեցին իրենց ակումբներուն հետ, հմայելով ֆութպոլի միլիոնաւոր սիրահարներ, ինչ - ինչ պատճառներով ներկայ չէին:

Եթէ Իտալիոյ մարպիչը՝ Սաքի Անգլիայէն հեռացած պահուն Պաճիոն նկատի չառնելուն համար, Ռոմա բառը փոխելով «Արիվեդերչի՛ Լոնտոն» երգեց, Ֆրանսացի Էմէ Ժաքէ, տակաւին համոզուած, որ Ժինոլան եւ Քանթոնան անտեսելուն համար չէ կղզացած, արդեօք կ'երգէ՞ Էտիթ Փիաֆի «Ժը Նը Ռըկրէթ Ռիէն»ը: Մինչ գերմանացի Պերթի Վոկց իր համերգը կրնայ սկսիլ Սինաթրայի «Այ տիտ իթ մայ ուէյ»ով:

ԹՈՐԳՈՄ

«ԻՆԹԵՐԹՈԹՕ» ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ...

7

Շահթէր Տոնկչք - Աթաքա - Աւրա Մինսք 1 - 2

Ը. ԽՄԲԱԿ

Սպարտակ Վառնա (Պուլկարիա) - 1860 Միւնիխ (Գերմանիա) 2 - 1
Քամագ - Զելի (Ռուսիա) - Լոծ (Լեհաստան) 3 - 0

Քաուքուք Օփաւա (Չեխիա) - Քամագ - Զելի 1 - 2
Լոծ - Սպարտակ Վառնա 1 - 1

Թ. ԽՄԲԱԿ

Իւնիվերսիթաթէ Քրայովա (Ռումանիա) - Տոկաւա (Լաթվիա) 3 - 0
Սպարտակ Թրնաւա (Սլովենիա) - Քուքարիչքի (Եուկոսլաւիա) 3 - 0

Քարլսրուհէ (Գերմանիա) - Իւնիվերսիթաթէ Քրայովա 1 - 0
Տոկաւա - Սպարտակ Թրնաւա 1 - 6

Ժ. ԽՄԲԱԿ

Վասաս (Հունգարիա) - Լիկրս (Պելճիքա) 2 - 0
Կրոնինկրն (Հոլանտա) - Կագիանթեպսփոր (Թուրքիա) 1 - 1

Թրանս Նարվա (Էսթոնիա) - Կրոնինկրն 1 - 4
Կագիանթեպսփոր - Վասաս 3 - 3

ԺԱ. ԽՄԲԱԿ

Հիպերնիրնգ (Մալթա) - Ուրալմաշ Էքաթերինպուրկ (Ռուսիա) 1 - 2
Քոսակլիսփոր (Թուրքիա) - Սոֆիայի Բանակայիններ (Պուլկարիա) 1 - 3

Սթրագպուրկ (Ֆրանսա) - Քոսակլիսփոր 1 - 1
Սոֆիայի Բանակայիններ - Հիպերնիրնգ 4 - 1

ԺԲ. ԽՄԲԱԿ

Զենում (Եուկոսլաւիա) - Տինամօ Պուքրէշ (Ռումանիա) 2 - 1
Եարօ (Ֆինլանտա) - Կենկան (Ֆրանսա) 0 - 0

Քոլքեթի Փոթի (Վրաստան) - Զենում 2 - 3
Տինամօ Պուքրէշ - Եարօ 0 - 2

ԹԵՆԻՍ

ՍԱՄՓՐԱՍ ԵՒ ԿՐԱՖ ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՅԱՂԹԵՆ

Կրաֆ յաղթեց, բայց...

... Ֆերնանտէս եւ...

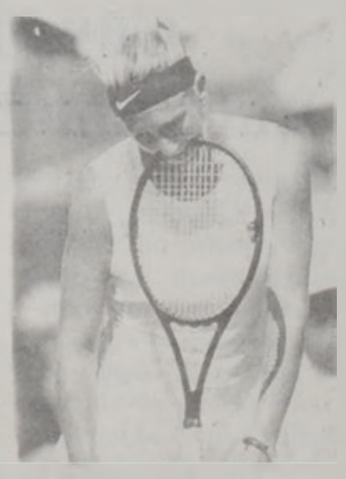

...Փիրս դուրս մնացին:

Ուիմպըլտընի թենիսի մրցաշարքին, երկկ տեղի ունեցան տղոց յետաձգուած մրցումները (Դ. հանգրուան), ինչպէս նաեւ աղջկանց քառորդ աւարտականի մրցումները:

Թիւ 1 թենիսմէն Փիթ Սամփրաս դիւրութեամբ յաղթեց 16րդ դասուած Ֆրանսացի Սեսրիք Փիոլինի, 6-4, 6-4 եւ 6-2 արդիւնքով, աւելի եւս մօտենալով յաջորդական 4րդ բաժակին:

Հակառակ անոր, որ Սամփրաս դժուարութիւն ունեցաւ վոլիներուն համար, սակայն ան 171 լայս արձանագրեց եւ իր գօրաւոր հարուածներով չչմեցուց Փիոլինը, որ 7րդ անգամ բլալով չկրցաւ պարտութեան մատնել թիւ 1 թենիսմէնը:

Օրուան անակնկալն էր գերմանացի Միքայէլ Շթիչի պարտութիւնը հոլանտացի Ռիչրտ Քրայչէքէն, 6-4, 7-6 եւ 6-4 արդիւնքով:

Քրայչէք, որ խոտով ծածկուած դաշտերու վրայ աւելի յաջող մրցումներ կը կատարէ, չնորհիւ իր գօրաւոր հարուածներուն, կրցաւ դուրս ձգել 1991ի Ուիմպըլտընի ախոյեան Շթիչը:

Այլ գերմանացի մը՝ Ալեքսանտր Ռատուլեսքու օրէ օր իր վրայ կը կեդրոնացնէ բոլորին ուշադրութիւնը՝ իր ուժգին սերվիսներով: Արդարեւ, ան կը գրաւէ 1,91 արձանագրող մարզիկներու պարագլուխի դիրքը՝ 101 լայսով կերպացնելով Իվանիսեւիչն ու Սամփրասը: Մնունդով ռումանացի Ռատուլեսքուի վերջին գոհն էր հարաւային ափրիկէցի Նեւիլ Կոտուիները (6-3, 6-0 եւ 6-4): 21 տարեկան Ռատուլեսքու կը կարծէ որ սերվիսներու իր ուժը «Աստուծոյ տուած ուժն է»:

ԱՂՋԿԱՆՑ մրցումներուն, Շթեֆի Կրաֆ ըստ երեւոյթին կ'ուղղուի դէպի աւարտական, ուր իր մրցակիցը կրնայ բլլալ սպանացի Արանցա Սանչէս: Ան երկկ 6-3, 6-2 արդիւնքով յաղթեց չեխ Եանա Նովոթնայի:

Կրաֆ 22 ամիսէ ի վեր եւ 33 մրցումներու անպարտելի է (կրան.շլեմի մրցաշարքերուն). վերջին անգամ ան 1994ի Սեպտեմբերին պարտուած էր... Սանչեսէն, Եու. Էս. Օփընին (Ֆլաշինկ Մետօ) աւարտականին:

Ստորեւ արդիւնքները.

ՏՂԱՔ (Դ. ՀԱՆԳԸՐԻԱՆ)

Փիթ Սամփրաս (Մ. Ն.) - Սեսրիք Փիոլին (Ֆրանսա) 6-4, 6-4 եւ 6-2:

Ռիչրտ Քրայչէք (Հոլանտա) - Միքայէլ Շթիչ (Գերմանիա) 6-4, 7-6 եւ 6-4:

Թոտ Մարթին (Մ. Ն.) - Թոմաս Եոհանսոն (Շուէտ) 3-6, 6-3, 7-5 եւ 6-2:

Մայիվայ Ուաշինկթրն (Մ. Ն.) - Փօլ Հարհիւս (Հոլանտա) 6-3, 6-4 եւ 6-2

Ալեքսանտր Ռատուլեսքու (Գերմանիա) - Նեւիլ Կոտուին (Հար. Ափրիկէ) 6-3, 6-0 եւ 6-4:

ԱՂՋԻԿՆԵՐ (Քառորդ աւարտական)

Շթեֆի Կրաֆ (Գերմանիա) - Եանա Նովոթնա (Չեխիա) 6-3, 6-2:

Քիմիրս Տաթէ (Ճապոն)

Սամփրաս յաղթեց

...Փիրս դուրս մնացին:

- Մարի Փիրս (Ֆրանսա) 3-6, 6-3 եւ 6-1:

Մերետիթ Մաքկրաթ (Մ. Ն.) - Մարի Ճօ Ֆերնանտէս (Մ. Ն.) 6-3, 6-1:

Արանցա Սանչէս (Սպանիա) - Ճիւտիթ Վիգներ (Աւստրիա) 6-4, 6-0:

Այսօր տեղի պիտի ունենան տղոց քառորդ աւարտականի մրցումները, հետեւեալ յայտագիրով.

Ժամը 14.00ին՝

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ

Փիթ Սամփրաս (Մ. Ն.) - Ռիչրտ Քրայչէք (Հոլանտա):

Թիմ Հենմրն (Բրիտանիա) - Թոտ Մարթին (Մ. Ն.):

ԹԻՒ 1 ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ (Նոյն ժամուն)

Կորան Իվանիսեւիչ (Խրուաթիա) - Ճէյսրն Սթոլթընպըրկ (Աւստրալիա):

Մայիվայ Ուաշինկթրն (Մ. Ն.) - Ալեքսանտր Ռատուլեսքու (Գերմանիա):

Հ. Մ. Ը. Մ.
ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, 5 Յուլիս 1996, երեկոյեան ժամը 9էն սկսեալ LE CIGALON պանդոկի նորաբաց LA TERRASSE ճաշարանին մէջ:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐՈՒ ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄՏՔՈՎ ԹԵՐԱԾ ՀԱՅ ՍԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ «ԶՈՒԱՐԹՆՈՑ» ԿԵԴՐՈՆ

ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ

Տեղի կ'ունենայ Չորեքշաբթի, 3 Յուլիս 1996, երեկոյեան ժամը 6ին, Զուարթնոց Կեդրոն, նախկին Կենաց Վարժարան, Խալիլ Պետեւի:

ՃԻՆԻՇԵԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՁԵՌՆԱՐԿ

Ս. ՔԱՌԱՍՆԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ / ԽԱՂԱՎԱՅՐ

Զոյգ Հաստատութեանց գործակցութեամբ կը ծրագրուի ամառնային դասընթացք-խաղավայր մը ունենալ Ս. Քառասնից Մանկանց Վարժարանի շրջափակէն ներս, 3էն 13 տարեկան երկսեռ մանուկներու համար:

Ծրագիրը պիտի ընդգրկէ խաղեր, պտոյտներ, նաեւ լեզուական եւ թուաբանական տարրական գիտելիքներ:

Տեւողութիւն՝ Յուլիս 15էն Սեպտեմբեր 6, 1996:

Ժամեր՝ 8էն 1.00, բացի Շաբաթ օրերէն:

ԾԱՆՕԹ.-

Յետմիջօրէի ժամերուն համար յատուկ դասաւորում մը պիտի կատարուի աշխատող մայր ունեցող մանուկներուն համար:

Մանրամասնութեանց համար անձամբ ներկայանալ՝

ՃԻՆԻՇԵԱՆ Մանկամսուր - Նոր Մարաշ կամ

Քառասնից Մանկանց Վարժարան - Նոր Մարաշ:

Յուլիս 5էն 12, 1996, կէսօրէ առաջ ժամը 9էն 12:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԵԾԵԼԱՐՇԱՒԻ ՇՐՋԱՎԱԶՔ

- ԶԱՊԷԼ ՇԱՀԵՑԱՒ ՅՊԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԸ
- ՄՈՆՔԱՍԷՆ ԴԵՂԻՆ ՇԱՊԻԿԱՒՈՐ

Երկկ տեղի ունեցաւ Ֆրանսայի շրջավազքի Գ. հանգրուանը, եւ գերմանացի Էրիք Զապէլ սփրինթով շահեցաւ մրցումը, իր ետին ձգելով իտալացի Զիփոլինին, Ֆրանսացի Մոնքասէնը եւ չեխ Սվորատան:

Մրցումը 195 քմ. երկայնք ունէր, Ուասքրհալէն մինչեւ Նոկան - Սիւր - Ուազ:

Ստորեւ՝ հանգրուանին թեքնիք արդիւնքները (195 քմ. Ուասքրհալէն Նոկան - Սիւր - Ուազ).-

1.- Էրիք Զապէլ (Գերմանիա)	5 ժամ 29'	21"
2.- Մարիս Զիփոլինի (Իտալիա)	5 ժամ 29'	21"
3.- Ֆրեսերիք Մոնքասէն (Ֆրանսա)	5 ժամ 29'	21"
4.- Եան Սվորատա (Չեխիա)	5 ժամ 29'	21"
.....		
12.- Անտրէ Զմիլ (Ուքրանիա)	5 ժամ 29'	21"
13.- Ճեմալէտտին Ապտուճապարով (Իւզպեքիստան)	5 ժամ 29'	21"
.....		
19.- Պիարն Ռիս (Դանիա)	5 ժամ 29'	21"

ԸՆԴՀ. ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ

1.- Ֆրեսերիք Մոնքասէն (Ֆրանսա)	17 ժամ 9'	30"
2.- Ալեքս Ցիւլր (Զուիցերիա)	7" ուշ	
3.- Եւգենի Պերգին (Ռուսիա)	10" ուշ	
4.- Ապրահամ Օլանօ (Սպանիա)	14" ուշ	
5.- Պիարն Ռիս (Դանիա)	18" ուշ	
6.- Միկէլ Ինտուրայն (Սպանիա)	19" ուշ	
7.- Լօրան Ժալապէր (Ֆրանսա)	22" ուշ	
8.- Քրիս Պորտմրն (Բրիտանիա)	24" ուշ	
9.- Թոնի Ռոմինկըր (Զուիցերիա)	26" ուշ	
10.- Մելչոր Մաուրի (Սպանիա)	28" ուշ	

ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ...

1

Պաքու այցելելէ ետք: Տրակատելիս ըսաւ, որ համաձայնագիրները պիտի նպաստեն շրջանին մէջ ժողովրդավարութեան եւ տնտեսական յառաջխաղացքին: Ան մասնաւորապէս նշեց, որ Եւրոխորհրդարանին եւ Հայաստանի խորհրդարանին միջեւ կնքուած համաձայնութիւնը նկատի ունի մարդու իրաւանց պաշտպանութեան, ժողովրդավարութեան, փոխադրամիջոցներու եւ այլ հարցեր: Երկու կողմերուն ներկայացուցիչներով պիտի կազմուի յանձնախումբ մը, որ պիտի հսկէ համաձայնագիրին կիրարկման ընթացքին:

Ինչ կը վերաբերի ԼՂՀի, յոյն ներկայացուցիչը նշեց, որ այդ գիծը կարելի է քննարկել հակամարտութեան աւարտէն ետք:

Նշենք, որ իր Երեւան կեցութեան ընթացքին, եւրոպացի խորհրդարանականներ տեսակցութիւն ունեցան նախագահին, խորհրդարանի նախագահին, կուսակցութեանց ներկայացուցիչներու եւ նախագահու՝ թեկնածուներու հետ: Եւրոխորհրդարանը հրաւիրեցաւ է դիտեր դրկելու յառաջիկայ Սեպտեմբերի հանրապետական ընտրութիւններուն:

ՍԷՈՒՏՑԻՆԵՐՈՒ ՆՈՐ...

1

ներ եւ 230 սէուտցի այլ քաղաքացիներ բանտերէ ազատ չարձակուին: Քաղաքացիները ձերբակալուած էին 1994ին, հրապարակային բողոքի մը մասնակցած բլլալու համար:

Ֆահտ թագաւորը կառավարութեան նիստին յայտնեց, թէ խոպարի մէջ տեղի ունեցած ականահարումին ձեռնարկողները պիտի ձերբակալուին եւ պիտի պատժուին:

Ամերիկեան «Տը Ուաշինկթրն Փոսթ» թերթը երէկ հաղորդեց, թէ Տահրանի մէջ օդուժի պատասխանատու ամերիկացի հրամանատար Թերի Շվալիէ իր մեծաւորներուն չէ յայտնած, թէ Սէուտական Արաբիա կը մերժէ համալիրին շուրջ ապահովութեան պատին ընդլայնել:

Պաշտպանութեան պաշտօնատարներ յայտնած են, թէ ապահովութեան աւելի լայն գօտի մը նուազ գոհեր պիտի պատճառէր:

Միւս կողմէ, ամերիկացի պաշտօնատարներ երէկ յայտնեցին, թէ հակառակ անցեալ չարաթավերջի ականահարումին, Մոցի մէջ ամերիկեան դեսպանատունները Յուլիս 4ի Անկախութեան Օրուան տօնախմբութիւններու պիտի ձեռնարկեն, սակայն անոնք իրենց քաղաքացիներուն թելադրած են, որ շատ բացայայտ քայլեր չառնեն:

(ՌԷՕԹԸՐ)

Հ.Մ.Ը.Մ. ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ (Ա. ՆԻՍՏ)

Տեղի կ'ունենայ Չորեքշաբթի, 3 Յուլիս 1996, երեկոյեան ժամը 7.30ին, Ազիրեան ակումբին մէջ:

Հ.Յ.Դ. ՌՈՍՏՈՄ ԿՈՄԻՏԷ

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ՝ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓԽԱՆ

ՄԵԹՐ ԽԱՉԻԿ ՊԱՊԻԿԵԱՆԻ

Կ'ԵՐԳԷ՝ ԿԱՐՕ ԿԱՊՈՒՏԱԿԵԱՆ

Մասնակցութեամբ՝

ՍԵՂՕ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ ԵՒ ԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, 13 Յուլիս 1996, երեկոյեան ժամը 9էն սկսեալ, Պիքֆայայի Տըլպ ճաշարանին մէջ:

«ՀԱՋԱՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԳԱՂԹԻ ՋՈՀ...»

3

ժեղ փոքրամասնութեան՝ հայերու գլխաւոր սրբավայրը եղած է։ Վերջին շրջանին կառուցուած բարձր շէնքերու մէջ գտնուելով՝ եկեղեցին այժմ գրեթէ անտեսանելի կը մնայ։ «Անոր տանիքին վրայ պատերազմի շրջանին արձակուած փամփուշտներուն հետքերը կան։ Միայն թէ այլեւս գոյութիւն չունին Խաչն ու Աքաղաղը, որոնք Քրիստոնէութեան խորհրդանիշներն են։ Ազգային Փրկութեան Պատերազմի շրջանին այս եկեղեցին ալ իր ուժեղ կառոյցով տեղացի ժողովուրդին համար կարեւոր դեր մը խաղացած է իրրեւ թաքստոց։ Եկեղեցիին ներքին մասն ալ, աւելի վերջ կատարուած յաւելումներով, կորսնցուցած է իր ամբողջ մասնայատկութիւնը»։

Թղթակիցը իր գրութիւնը կ'եզրափակէ ըսելով. «Ուրիշ քարաշէն կառոյց մը ալ, որ եկեղեցիին հետ միաժամանակ կառուցուած է, այժմ կը ծառայէ իրրեւ բանտ։ Այս երկու քարաշէն կառոյցները, որոնք քաղաքին ամէն կողմէն տեսանելի եղած են եւ դարերու դիմաց ասպարէզ կարդալով կանգուն մնացած են, բայց գաղթի հետեւանքով եւ կառուցուած անշնորհ շէնքերու պատճառով այժմ կորսնցուցեր են իրենց նախկին փառքը»։

Նշենք, որ եկեղեցին այժմ Թուրքիոյ մշակոյթի նախարարութեան պաշտպանութեան ներքեւ կը գտնուի, ինչպէս՝ հարիւրաւոր հայկական այլ կոթողներ, որոնց վիճակը նոյնիսկ աւելի վատ է, քան՝ Քենտիրլիի եկեղեցիները...։

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ...

3

չարաթ վասն միութեան քրիստոնեայ եկեղեցւոյ» ձեռնարկին եւ այդ առիթով կատարուած հրատարակութեանց մասին, ապա անդրադարձաւ իր շրջանէն ներս հոգեւոր պետերուն տուած իր այցելութեանց եւ այդ առիթով կազմակերպած Եկեղեցւոյ Հովիւներու յատուկ համագումարներուն։

Գ.- ՀԵՏԵՒՈՂԱԿԱՆ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄ
ԻՐԱԳՈՐԾՈՒԱԾ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ

Միաւորը անցեալ տասնհինգ տարիներու իր աշխատանքին մէկ գլխաւոր մասը յատկացուցած էր Տէրունական Ազօթքի եւ Նիկիական հանգանակի արարերէն ընդունելի թարգմանութեան։ Թարգմանութիւնը արդէն չորս տարի է որ ամբողջացած է։ Միաւորին տնօրէնը յայտնեց, թէ կրկին նամակներ գրած է բոլոր հոգեւոր պետերուն իրագործուած այս թարգմանութեանց գործածութեան կապակցութեամբ։ Ինչ կը վերաբերի Յորելենական յանձնախումբի եւ Ջատկական ընդունելի թուականին կապուած հարցերուն, հայր Փոլը յայտնեց, որ այս ուղղութեամբ եւս անհրաժեշտ աշխատանքները յառաջ կը տարուին։

Դ.- ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ ՄԻՋ-ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԿԵԴՐՈՆՆԵՐՈՒՆ

Հաւատք եւ Միութիւն Միաւորին գլխաւոր գործակիցներն մէկն ալ միջեկեղեցական յարաբերութեանց ծիրին ընդարձակումն է, արդարեւ, այս կայուածէն ներս Միաւորին տնօրէնը զեկուցեց իր այն հանդիպումներուն մասին որ ունեցած է։

Ապա ժողովը քննեց Միաւորին յատուկ ներքին կանոնագիրը բաղկացած 12 յօդուածներէ, որոնց քննարկումէն ետք ժողովը անցաւ իր աշխատանքի երկրորդ բաժինին, որ էր քննարկումը «Եպիսկոպոսութիւնը՝ իբրեւ նուիրական պարտականութիւն» թեմային, որուն շուրջ տրուեցան 4 դասախօսութիւններ։

Յաջորդական երկու օրերուն, Հաւատք եւ Միութիւն Միաւորը հանգամանորէն քննարկեց Եկեղեցիներու միջեւ սերտ գործակցութեան կերպերն ու միջոցները, ինչպէս նաեւ Միջին Արեւելքի Եկեղեցիներու Խորհուրդի շրջագիծէն ներս Քրիստոնեայ - Իսլամ երկխօսութեան անհրաժեշտութիւնը եւ առ այդ կազմուեցան երկու յանձնախումբեր յառաջիկայի առաւելագոյն ճիգով վերաշխուժացնելու համար Միաւորին աշխատանքը տարբեր մակարդակներուն վրայ։ Երկու յանձնախումբերն են.-

Ա.- Աստուածաբանական Յանձնախումբ կազմուած՝ Անպա Պիշոյի եւ Ճորճ Խոտր եպիսկոպոսներէ եւ Հայր Իլիասէ Խալիֆէն եւ տոքթ. Ճորճ Սապրայէն։

Բ.- Քրիստոնեայ - Իսլամ երկխօսութեան յանձնախումբ կազմուած՝ Ճորճ Խոտր եւ Պետրոս Մըրիաթեան եպիսկոպոսներէն, Սեպուհ Մ. վրդ. Սարգիսեանէն եւ վերապատուելի էքրամ Լամէ'էն։

ՇԱԲԱԹ 6 ՅՈՒԼԻՍԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ
ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ 7 ՅՈՒԼԻՍԻ ԿԷՍՕՐԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ
GOLDEN BEACHԻ ՄԷՋ

ԲՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽԱՆԳԱՎԱՌ ՄԹՆՈԼՈՐՏ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ, ԱՐԱԲԱԿԱՆ
ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՃՈՒԽ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
Ելոյթ կ'ունենայ սիրուած երգիչ՝

ԱՐՄԱՆ ՊԱՂՋԷՃԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ՝ ԽԱՉԻԿ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆԻ
եւ իր նուագախումբին

23 տեսակ աղանդեր, ճաշ, խմիչք՝ *ուիսքի* եւ օղի

● *Շաբաթ երեկոյեան՝ սակ 20$*
● *Կիրակի կէսօրին՝ սակ 15 $*
● *Փոքրերուն կէս գին։*

Մանրամասնութեանց համար դիմել Սթիւտիո Խաչիկ Մալխասեան, Մանթըր Գերմանիկ, հեռ. 266118 եւ 03-261061, Սթիւտիո ՃԵՔԱ, Պուրճ Համուտ, իսկ երեկոյեան՝ ճաշարան Կոլտըն Պիչ, հեռ. 402559 , 407371 / 2,3,4,5։

ՀԱՄԱՋԳԱՅԻՆԻ «ԹՈՐՈՍ ՌՈՍԼԻՆ» ԿԵՐՊԱՐՈՒԵՍՏԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԳԾԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Յուլիս 14էն սկսեալ, ամէն Երեքշաբթի եւ Հինգշաբթի, կէսօրէ առաջ ժամը 9էն 11։

Արձանագրութիւնները Յուլիս 1էն սկըսեալ, ամէն օր, կէսօրէ առաջ ժամը 10էն 13, Լ. Շանթ Կեդրոն, հեռ. 265899։

ԹԱՆԿԱՐԺԷՔ, ՀԱՃԵԼԻ ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՒ ՄՆԱՅՈՒՆ ՆՈՒԷՐ ՄԸ

Մանկապարտեզի եւ նախակրթարանի շրջանաւարտներուն կամ տարեդարձի եւ այլ առիթներով անփոխարինելի նուէր մը
«ԱՇԱԿԵՐՏԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ» շարքին
«ՍԱՍՄԱՅ ԾՌԵՐ» միացեալ հատորը
(որ կ'ընդգրկէ 17 գրքոյկ)։
Դիմել «ԱՇԱԿԵՐՏԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ» գրատունը կամ հեռաձայնել 264485 թիւին։

ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՇԱՄԼԵԱՆ - ԹԱԹԻԿԵԱՆ ԵՐԿԲՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Տէրոջ շնորհքով՝ 1996-97 կրթական տարեշրջանի նախնական արձանագրութիւնները, հին թէ նորեկ աշակերտներու, սկսած են եւ պիտի տեւեն մինչեւ Շաբաթ, 31 Յուլիս 1996։

Նորեկ աշակերտներէն կը խնդրուի իրենց հետ բերել 2 լուսանկար, վերջին տարուան վիճակագրոյցը, անձնաթուղթի պատճէնը եւ աշակերտական հաստատագիր՝ նախորդ դպրոցէն։

Յարգելի ծնողներու ուշադրութեան կը յանձնենք, թէ նախակրթարանի Ա. կարգէն մինչեւ միջնակարգի Դ. կարգի (*պրովէ*) աշակերտներու արձանագրութիւնները, տեղի անբաւարարութեան պատճառով, պէտք է կատարուած ըլլան մինչեւ Շաբաթ, 31 Յուլիս 1996, այլապէս տնօրէնութիւնը այժմէն իսկ կը մերժէ, վերոյիշեալ ժամանակամիջոցը անցնելէ ետք, ստանձնել որեւէ պատասխանատուութիւն արձանագրութեան տեսակէտէ։

Օգոստոս ամսուան ընթացքին դպրոցիս գրասենեակը բաց պիտի ըլլայ ամէն Շաբաթ, առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ կէսօրուան ժամը 12։ Իսկ Երեքշաբթի, 3 Սեպտեմբերէն սկսեալ, գրասենեակը բաց պիտի ըլլայ ամէն օր։

1996-97 կրթական տարեշրջանի դասաւանդութիւնները միջնակարգ Բ., Գ., Դ. եւ երկրորդական Ա., Բ., Գ. (գիտական) դասարաններուն համար պիտի սկսին Հինգշաբթի, 5 Սեպտեմբերին։

Կը վստահինք ձեր գործակցութեան ոգիին։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

1 Յուլիս 1996

«ԱԶԴԱԿ»ի հեռաձայնի թիւերը
«Ազդակ»ի հետ հեռաձայնային կապ պահելու համար, կը խնդրուի հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.— 260115, 260780 եւ 583026։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՇՈՂԻԿ ԱՐՓԱՃԵԱՆԻ (ծնեալ ՃՂԱԼԵԱՆ) մահուան Բ. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 7 Յուլիս 1996, Նոր Մարաշի Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի։

ԱՅՆՃԱՐ *ԱՅՆՃԱՐ*

ՄԱՆՈՒԷԼ ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ մահուան Ե. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 7 Յուլիս 1996, Այնճարի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի։

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ

● Պիքֆայայի Մխիթարեան վանքին կից, յարկաբաժիններ, ամառնային եւ ձմեռնային եղանակին։
Հեռ. 483608, 892873, 04-981077 եւ 04-980066։

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

● Պուրճ Համուտի մէջ։ Հեռ. 880248 եւ 888499։ Ներքին գիծ 109։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

● Կօշկակարի յատուկ պիտոյքներ վաճառող եւ բաշխող պաշտօնեայ մը։ Հեռ. 01-282705, առաւօտեան ժամը 10էն մինչեւ ժամը 16։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

● Փորձառու երիտասարդ ծախող մը, Ժէլէէլ Տիպի շրջանին մէջ, արանց հագուստի վաճառատան մը համար։ Հեռաձայնել 402918 թիւին, առաւօտեան ժամը 10էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 6։

ԾԱԽՈՒ ԵՆ

● Պաուշրիէի մէջ յարկաբաժիններ եւ մթերանոցներ։ Վճարում՝ 3 տարուան վրայ։ Հեռաձայնել ցերեկը՝ (01)-880428, երեկոյեան (03)-306899։

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

● Ամերիկեան ներկայացուցչութիւնը վայելող «*Էր Քոնտիշըն*»ի ընկերութիւն մը կարիքը ունի.

-«*Էր Քոնտիշըն*»ի վարպետ արհեստագէտներու, B.T. կամ T.S. վկայականով կամ առնուազն 5 տարուան փորձառութեամբ։

-Շրջուն փորձառու վաճառորդներու եւ վաճառորդուհիներու։

-Քարտուղարուհիի մը՝ անգլերէն եւ համակարգիչ մերենայի վրայ աշխատիլ գիտցայր պայմանով։

Վճարման լաւ պայմաններ։ Հեռ. 868289, 861030 եւ 363181։

ԾԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը *ընթեռնլի գիրով* (հաստատուած պարագային նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը։

ՇԻՐԱԿ
ՏՊԱՐԱՆ-ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱՏՈՒՆ

Ամէն որակի քարթերու ճոխ հաւաքածոյ։
Մաքուր տպագրութիւն։
Սերտուած գիներ։

Centre Harboyan, Bloc C, Bourj Hammoud
Telefax.: 449533, Cell.: 03-708035

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱՋԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ՝

ԱՖԽԻԼի մօր

● ՆՈՒԱՋԱԳՈՅՆ սակերով
● ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ խնամք
● Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից,
Հեռ. 263324

☆ Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ ☆

☆ *ԽՈՅ* (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)

Ուշադիր եղէք. վէճ մը կամ անհամակցողութիւն մը կրնայ ստեղծուիլ հին բարեկամի մը հետ։ Ճամբորդութիւն մը ծրագրած է. յետաձգեցէք։ Օրը կեդրոնացում եւ արթնութիւն կը պահանջէ։

☆ *ՑՈՒԼ* (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)

Աշխատանքի մէջ առիթ մը պիտի ստեղծուի փնտռուած անձը գտնելու եւ ասդ մը նկատուելու։ Պիտի կարենամ «ներկայ» ըսել բոլոր կանչերուն։

☆ *ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ* (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)

Լաւ ուսումնասիրեցէք հարց մը, մասնաւորաբար երբ վնասում մի կը վերաբերի. ձեր խակին վնաս մի՛ պատճառէք առանց նախապէս լաւ հաշուելու, ինչ որ կրնայ անհամ կացութիւն մը ստեղծել։

☆ *ԽԵՑԳԵՏԻՆ* (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)

Այսօր կրնամ փորձել ձեր բախտը. վիճակահանութիւնն տոմս մը գնեցէք։ Երկինքը պիտի ժպտի ձեզի այսօր։

☆ *ԱՌԻՒԾ* (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)

Օրը բախտաւոր չէ. մի՛ փորձէք ձեր բախտը։ Եթէ ձեր բարեկամը կամ բարեկամուհին խնդիր յարուցանէ, մի՛ պատասխանէք։

☆ *ԿՈՅՍ* (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)

Աշխատանքի մարզին մէջ այսօր պիտի դիմակայէք բազմատեսակ խնդիրներու։ Եթէ արձակուրդի մէջ էք, ձեր օրը անցուցէք ծովափին կամ լեռը։

☆ *ԿՇԻՌՔ* (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)

Այս ամսոն պիտի կարենամ իրականացնել նոր ծրագիր մը։ Եթէ արձակուրդի մէջ էք, սիրոյ մարզին մէջ հետաքրքրական հանդիպում մը հաւանական է։

☆ *ԿԱՐԻՃ* (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)

Զոյգերը պիտի ապրին շատ բաղդը ու սիրալիր օր մը՝ երազներու աշխարհին մէջ թռչելով։ Երանելի արամադրութիւն։

☆ *ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ* (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)

Ամուսնացածներ կամ նշանուածներ խնդիր պիտի ունենան իրարու հետ. կացութիւնը մի՛ ծանրացնէք։ Ինչ կը վերաբերի ընկերոջի գործի լծուած մարդոց, անոնք պիտի նկատեն իրարու սխալները եւ թերութիւնները։

☆ *ԱՅԾԵՂՋԻՐ* (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)

Եթէ առնէք մեծ ծախս պահանջող որոշում մը, կրնամ ենթարկուիլ դրամական կորուստի։ Գրգռիչ մղումներ մի՛ ունենամ այսօր։

☆ *ԾՈՎԱՆՈՑՇ* (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)

Կասկածելի ընթացքի մէջ էք ու ձեր շրջապատը կը կասկածի ձեզմէ։ Բացատրութիւն տուէք յստակ կերպով, որպէսզի հարցերը լաւ ընթանան։

☆ *ՋՈՒԿ* (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)

Զոյգերու միջեւ խոովութիւն կամ անհամակցողութիւն հաւանական է։ Ջանացէք լեզու գտնել բարեացակամ արամադրութիւն ցուցաբերելով։

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 3418

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

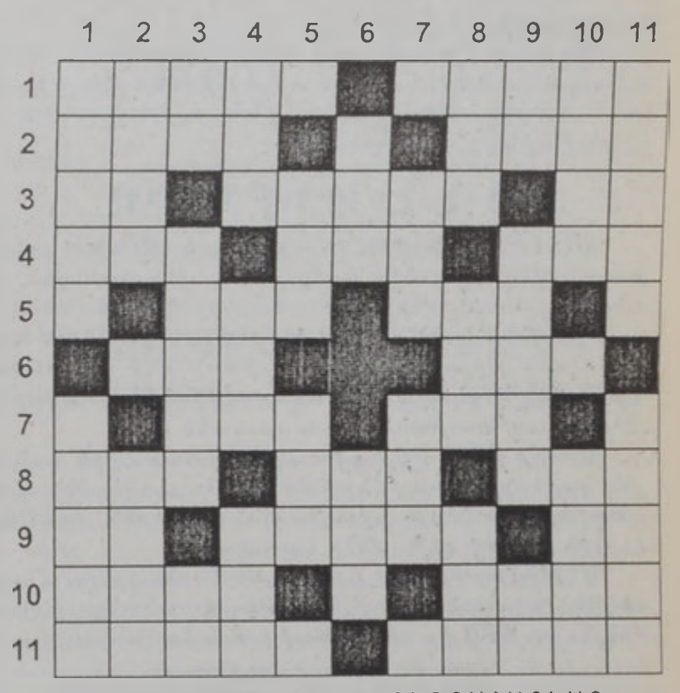

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Հաւաստի, ապահով - Վեհանոյշ Թէքեանի բանաստեղծական երկերէն։*
2. *Մանրագին - Քներգ։*
3. *Գլխատ՝ ծովաշուն - Գետ մը Թիպէթի եւ Հընդկաստանի մէջ - Դրկից տառեր։*
4. *Ջարի (հակ.) - Պատ - Պտուղի աղուամազ։*
5. *Համար - Անծին այծ։*
6. *Խօսք - Մաքրէ՛, պարզէ՛։*
7. *Մանր քար - Մխրճուի։*
8. *Քով - Նախամայր - Միաւոր թիւ։*
9. *Արտայայտումի կերպ - Ջարդ - Պոչատ՝ մակրոյծ միջատ։*
10. *Ոտանաւորի վերջաւանկ - Ետին դարձած՝ օտար սրբուհի։*
11. *Ջեռնառումը - Մովսէս Յարութիւնեանի գրչանունը։*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Ականջի կեղտ - Անգոյն, ձեւագուրկ։*
2. *Դիմացի՛ր - Մաքրութեան անհրաժեշտ իր։*
3. *Շաղկապ - Արիւներթութիւն - Կրկնուած բաղաձայններ։*
4. *Մոցուոր - Այրուբենէն - Ոդրա՛։*
5. *Տառի մը անունը - Շտապ։*
6. *Կրակի արմատ - Խոցտուկ (հակ.)։*
7. *Անորոշ դերանուն - Մեծ ափսէ։*
8. *Մարտունիի գիւղերէն - Սահմանում - Հարիւրամեակ։*
9. *Իրերայաջորդ գիրեր - Բաղիճոն, ջրային թռչուն - Թէոդիկի ստորագրութիւններէն։*
10. *Գութան (հակ.) - Իգական անուն։*
11. *Թենիսամէն Ադասի՝ ետին դարձած - Անաստաս Ա. կաթողիկոսի ծննդավայրը։*

ԹԻՒ 3417 ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

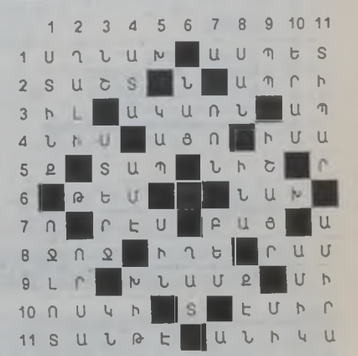

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԱՐՏԱՀՐԱՒԷՐ ՈՒՂՂԵԼՈՎ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱԼԵՒԻՆԵՐԸ ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑ Կ'ԸՆԵՆ ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

ԱՆԳԱՐԱ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Թուրքիոյ ազատական Ալեւի իսլամ համայնքի անդամները Երեքշաբթի օր մարտահրաւէր ուղղեցին իսլամական կառավարութեան՝ կազմակերպելով բողոքի ցոյցեր՝ յիշատակելու համար երրորդ տարեդարձը իսլամական ծայրայեղական յարձակումի ընթացքին ինկած զոհերուն:

Հակա - իսլամական բացագանչութիւններով մօտաւորապէս 600 ալեւիներ քալեցին Անգարայի փողոցներուն մէջ, հակառակ անոր, որ իրենց ցոյցը արգիլուած էր իշխանութիւններուն կողմէ: Ցոյցին ամբողջ տեւողութեան, ոստիկանութեան զրահապատ ինքնաշարժներ հետեւեցան ցուցարարներուն:

Երեք տարի առաջ, ծայրայեղական իսլամականներ յարձակում գործած էին պանդոկ մը Սվազի մէջ, ուր ալեւիներու մշակութային փառատօն մը կը կատարուէր: Յարձակումը 37 զոհ պատճառած էր: Ալեւի ղեկավար Քամպեր Զաքիր նկատել տուաւ, որ այդ օրերուն ամբաստանեալներուն պաշտպան փաստաբանը այսօր Թուրքիոյ արդարութեան նախարարն է:

●Թուրքիոյ վարչապետ Նեճմետտին Էրպաքան յառաջիկայ շաբթուան ընթացքին խորհրդարան պիտի ներկայացնէ իր նորակազմ կառավարութիւնը՝ վստահութեան քուէն ստանալու համար: Կը նախատեսուի, որ վստահութեան քուէի նիստը գումարուի յառաջիկայ Երկուշաբթի օր:

●Ուշագրաւ կողմն է, որ Թուրքիոյ անցնող քառեակի մը ամիսներու քաղաքական վերիվայրումները վերջ գտած են եւ կառավարութիւն մը կազմուած: Արտաքին գործոց նախարարութեան բաները, սակայն դիտել տուաւ, որ Սպիտակ Տունը կը սպասէ վստահութեան քուէին՝ նոր կառավարութեան հետ քննարկումներու անցնելէ առաջ:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԽԱՓԱՆԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԽՄԲԱԿ ՄԸ ՉԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

ՖԻՆԻՔՍ, 1 (ՌԷՈԹԸՐ).- Միացեալ Նահանգներու մէջ, աջակողմեան գինեալ խմբակի մը 12 անդամներ ձերբակալուած են Երկուշաբթի օր, ոստիկանութեան կողմէ շարք մը յարձակումներու ընթացքին: Անոնք ամբաստանուած են քաղաքային խռովութիւն ստեղծելու համար դաւ սարքելու յանցանքով, Ֆինիքսի շրջանին մէջ պետական առնուազն 7 գրասենեակներ ականահարելով:

Ոստիկանութիւնը տուներէն մէկուն մէջ ռումբի պատրաստութեան համար անհրաժեշտ նիւթեր գտած է: Իշխանութիւնները յայտնեցին, որ «Վայփրը Միլիշա»ի մօտ գտնուած է նաեւ ժապաւէն մը, ուր կը բացատրուի, թէ ինչպէս կարելի է շէնքեր խորտակել:

Դաշնակցային դատախազը յայտնեց, թէ որեւէ փաստ չկայ, որ դաւը կապ ունի Օքլահոմայի մէջ անցեալ տարի տեղի ունեցած կառավարական շէնքին ականահարումին հետ:

Ընդհանուր դատախազ Ճէնէթ Ռինօ ըսաւ, թէ 12 ամբաստանեալներուն ձերբակալութիւնը արդիւնք է 8 ամսուան քննութեանց եւ կը կանխարգիլէ փտանգաւոր կացութեան մը ստեղծումը:

ՈՎ Է ԹԻՐԱԽԸ

ՏԱՊԼԻՆ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Ապահովութեան եւ քաղաքական մեկնաբաններ Երեքշաբթի օր յայտնեցին, թէ անցեալ շաբաթավերջին, Գերմանիոյ մէջ բրիտանական բանակային խարիսխի մը դէմ տեղի ունեցած հրթիռարձակումին թիրախը իրականութեան մէջ Բրիտանիոյ Հիւսիսային Իրլանտայի խաղաղութեան ռագմավարութիւնը եւ գինեալներուն բարոյականն էր:

Անոնք ըսին, թէ նպատակը բրիտանական հանրային կարծիքին վրայ ճնշումը բարձր պահել էր, պարտադրելու համար վարչապետ Ճոն Մէյճրին, որ ԻՐԱՒՆ եւ Շին Ֆէյնին գիջումներ կատարէ:

Մէյճրը արգիլած է Շին Ֆէյնի մասնակցելու Հիւսիսային Իրլանտայի խաղաղութեան բանակցութեանց, մինչեւ որ ԻՐԱ իր գինադուլը չվերահաստատէ:

ԴԱՏ ՊԻՏԻ ԲԱՆԱՅ, ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ՏԱԿԱՒԻՆ Ո՞ՂՋ Է...

ԼՈՆՏՈՆ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- 1993ին բժիշկներ բրիտանացի Սիրիլ Սմիթի յայտնած են, թէ թոքերու իլիրդը մարմինին այլ մասերը տարածուած է եւ թէ 3 ամսուան կեանք ունի միայն: Ան ներկարարի իր գործէն հրաժարած է:

Այսօր, 59 տարեկան տակաւին ողջ Սմիթ կը ծրագրէ դատ բանալ տեղական առողջապահութեան սպասարկութեանց դէմ, իր կորսնցուցած ամսականներուն համար վնասուց հատուցում պահանջելով:

Սմիթ կ'ըսէ, թէ օրին նոյնիսկ իր սեփական յուղարկաւորութիւնը կազմակերպած է:

Աւելի ուշ, դեղերու միջոցաւ դարմանում մը կասեցուցած է իլիրդը:

Կառավարութիւնը Երեքշաբթի օր յայտնեց, թէ քընութիւն պիտի բանայ հարցին շուրջ, ստուգելու համար, թէ Սմիթ պէտք է օրէնքի օժանդակութիւնը ստանայ իր պարագան հետապնդելու համար:

ՌՈՒՍԵՐԸ ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՎՃՌԵՆ ԵԼՑԻՆ - ՉԻՈՒԿԱՆՈՎ ՄՐՑՈՒՄԸ

Ռուսիոյ մէջ այսօր տեղի պիտի ունենայ նախագահական ընտրութեանց 2րդ եւ վճռական հանդիպումը, որուն ընթացքին քուէարկողները ընտրանքը ունին քուէարկելու բարեկարգչական նախագահ Պորիս Եելցինին կամ համայնավար ղեկավար Կենատի Զիուկանովին, որ ընտրութեանց առաջին հանդիպումին միայն 3 առ հարիւրով 2րդ տեղը գրաւած էր:

Երէկ նախագահ Եելցին շարունակեց հեռու մնալ հանրային բեմէն, Երկուշաբթի օրուան սառած եւ ոչ համոզիչ պատկերասփռուած իր ելոյթէն ետք: Անոր խորհրդականները յայտնեցին, թէ, նախագահը, որ մէկ շաբաթէ ի վեր հրապարակային որեւէ ելոյթ չէր ունեցած, իր տան մէջ վաւերաթուղթերու վրայ կ'աշխատի:

Ո՛չ մամուլը, ոչ այլ պատկերասփիւռը հարցականի տակ առին նախագահին բացակայութիւններուն մասին պաշտօնական բացատրութիւնները, ինչ որ, ըստ արեւմուտքցի մեկնաբաններու, պատճառ պիտի դառնայ, որ ռուս ժողովուրդը նկատի չունենայ անոր առողջական վիճակը:

Երկուշաբթի օր, անոր մրցակիցը՝ Զիուկանով պաշտօնական տեղեկագիր պահանջած էր Եելցինի առողջութեան մասին, ըսելով, թէ «պատկերասփիւռէն մեկի ցուցադրուեցաւ մոմիա մը, որ կարծէք գերեզմանէն նոր դուրս բերուած էր»:

Իր պատկերասփռուած վերջին ելոյթին մէջ, Զիուկանով յայտարարած էր, թէ Եելցին իր ընտրարշաւը հիմնած է սուտերու եւ սարսափի վրայ եւ թէ ան պիտի քանդէ Ռուսիան:

Մինչեւ այդ, համայնավար ղեկավարը երէկ հրաժարեցաւ նախապէս ծրագրուած իր մամլոյ ասուլիսէն: Կուսակցութեան մէջ անոր փոխանորդը ըսաւ, թէ Զիուկանով չ'ուզեր, որ այդ ելոյթը օգտագործուի «իրեն դէմ ենթադրութիւններ կատարելու համար»:

Ռուսական օրէնքը կ'արգիլէ ընտրութիւններէն օր մը առաջ ընտրարշաւ մղել:

Եելցին Նորագոյն հարցախոյզներուն մէջ աւելի քան 10 կէտի առաւելութիւն մը ունի Զիուկանովի վրայ: Նախագահին խորհրդականները կը խոստովանին, թէ արդիւնքները մեծ համեմատութեամբ կրնան կախեալ ըլլալ քուէարկութեան մասնակցողներու թիւէն, մանաւանդ Եելցինի համակիր մեծ քաղաքներուն մէջ՝ Մոսկուա, Սանկտ Պետերբուրգ եւ Եկատերինպուրգ:

Քուէարկութիւնը երէկ առաւօտուն սկսաւ Մոսկոյէ 6 ժամ հեռաւորութեամբ գտնուող Զեչենիոյ մէջ: Նախկին խորհրդային կարգ մը հանրապետութիւններու մէջ ռուսերը քուէարկած են արդէն: Այսօր Ռուսիոյ մէջ արձակուրդ է: Հեռաւոր հիւսիս-արեւելեան Զուքոթքա շրջանին մէջ երէկ գիշեր սկսած քուէարկութիւնը վերջ պիտի գտնէ 24 ժամ ետքարեւմտեան Քալինինկրատ քաղաքին մէջ:

Միւս կողմէ, ՕԹԱՆի բարձրաստիճան մէկ սպան երէկ ըսաւ, թէ իր կարծիքով Ռուսիոյ ապահովութեան քաղաքականութիւնը հիմնականօրէն անփոփոխ պիտի մնայ, ով ալ նախագահ ընտրուի Զորեքշաբթի օր: Սակայն ան յայտնեց, թէ գինակցութեան եւ Մոսկուայի միջեւ ապագայ կապերը տակաւին յստակ չեն:

(ՌԷՈԹԸՐ)

ԼԵՊԵՏ ՅԱՒԵԼԵԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ

Կրեմլինի նոր գօրաւոր անձնաւորութիւնը՝ Ալեքսանտր Լեպէտ, ընտրութեանց նախօրեակին, երէկ յաւելեալ իրաւասութիւններ պահանջեց, լուծելու համար Ռուսիոյ ապահովութեան վերաբերող հարցերը:

Մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին, Լեպէտ խօսեցաւ օտարներուն մուտքի արտօնագիր տալու համար աւելի խիստ որոշումներու, կազմակերպուած ոճիրներու ոճրագործներուն դէմ աւելի խիստ պատժամիջոցներու եւ բարձր մակարդակներու վրայ կաշառակերութեան դէմ պայքարի մասին:

ՔՈՐՍԻՔԱՅԻ ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐՆԵՐԸ ՆՈՐ ԷՋ ԿԸ ԲԱՆԱՆ

ԱԺԱՔՍԻՕ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Քորսիքայի մէջ ազգայնական անձնաւորութեան մը սպանութիւնը՝ ականուած ինքնաշարժի մը պայթումին հետեւանքով, կղզիին մէջ վայրագութիւնը նոր, աւելի բարձր մակարդակի հասցուց: Ինքնաշարժը նաեւ ծանրօրէն վիրաւորած է Քոնբրայա Նացիոնալիսթա շարժումին ղեկավարներէն՝ Շարլ Փիերին, որ իսկական թիրախն էր:

Երեքշաբթի օր ամբողջ Քորսիքան ցնցուած վիճակի մը մէջ էր: Յարդ պայքարը աւելի թատերական բնոյթ ունէր ու յանկարծ անիկա որդեգրած է նախկին Պերֆասթի կամ Պէյրութի մէջ կիրարկուած մարտավարութիւնը:

ԻՍՐԱՅԷԼ ԿԸ ԽԱԽՏԷ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԸ

Կ'ԸՍԷ ՅՈՐԴԱՆԱՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Յորդանանի մօտ Իսրայէլի դեսպանը Երեքշաբթի օր յայտնեց, որ իր երկիրը կը խախտէ Ամմանի հետ ստորագրած խաղաղութեան համաձայնագիրը՝ ուշացնելով յորդանանցիներու մուտքի արտօնագիրները:

Դեսպանը դիտել տուաւ, որ Յորդանանի հետ ստորագրուած համաձայնագիրը կը նշէ, որ մուտքի արտօնագիրը հինգ օրէն պիտի տրուի յորդանանցիներուն, որոնք կ'ուզեն Իսրայէլ այցելել: Ան աւելցուց, որ Իսրայէլ ներկայիս կը խախտէ այս պայմանը եւ կը դժուարացնէ հարցը: Դեսպանը չըսաւ, թէ քանի օրէն կը տրուի արտօնագիրը, սակայն նշեց, որ յորդանանցիներ առաւօտեան կանուխ ժամերէն կարգի կը կենան դեսպանատան դիմաց եւ ժամեր սպասելէ ետք, անոնց դիմումը կը մերժուի:

ՌԻՖՔԻՆՏ ՍԷՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱԲԻԱ Կ'ԱՅՑԵԼԷ

ԼՈՆՏՈՆ - ՌԻԱՏ ՅՐՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԻ ՃԻԳ

ՃԵՏՏԱ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարար Մալքըմ Ռիֆքինտ Երեքշաբթի օր Սէուտական Արաբիա հասաւ, այցելութեան մը համար, որուն նպատակն է վերջ տալ 2 երկիրներուն յարաբերութեանց մասին մտահոգութիւններուն, Բրիտանիոյ մէջ գործող դերակատարութիւն ունեցող սէուտցի այլախոհի մը հարցով:

Անոր այցելութիւնը յաւելեալ կարեւորութիւն ստացած է Տահրանի մէջ անցեալ շաբթուան ականահարումին յոյսին տակ, որ ամերիկացի 19 գինուորներու կեանքը խլած էր:

Բրիտանացի պաշտօնատարներ կը շեշտեն, թէ նախարարին այցելութիւնը այդ դէպքէն շատ աւելի առաջ որոշուած էր:

Ռիֆքինտ սէուտցի դեկավարներուն պիտի գեկուցէ ճարտարարուեստի Եօթներու Լիոնի գերատիճանին հակադարձութիւնը՝ ականահարումին: Անոնք որոշած էին թափտալ ահարեկչութեան դէմ պայքարին:

Յառաջիկայ ամիս, Եօթներու արտաքին եւ ներքին նախարարները Փարիզի մէջ ժողով մը պիտի գումարեն, քննարկելու համար, թէ ինչպէս կարելի է այդ որոշումը գործադրութեան դնել:

Ռիֆքինտ թղթակիցներու ըսաւ, թէ սէուտցի պաշտօնատարներու պիտի տեղեկացնէ բրիտանական այն ծրագիրին մասին, որ կ'առաջադրէ ՄԱԿի գաղթականներու օրէնքը փոփոխութեան ենթարկել, արգիլելու համար մարդոց, որ քաղաքական ապաստան պահանջեն Բրիտանիոյ նման երկիրներու մէջ ու միաժամանակ ահարեկչութեամբ զբաղին:

Բրիտանիոյ ծրագիրը մասամբ հակադարձութիւն է Բրիտանիոյ մէջ բնակող այլախոհ Մոհամէտ Մասարիի, որ Սէուտական Արաբիոյ թագաւորական ընտանիքին դէմ արշաւ կը մղէ:

ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ԸԼԼԱԼԷ ԵՏՔ...

ԼՈՆՏՈՆ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Եորքի դքսուհին, որ տակաւին վերջերս ամուսնալուծում ստացաւ Անտրու իշխանէն, որոշած է *մանըքէն* դառնալ եւ արդէն իսկայ դուղութեամբ գործի լծուած է:

«Ֆըրկի» (Սառա Ֆըրկըսըն) կը ծրագրէ Հռոմի մէջ սկսիլ իր նոր ասպարէզը: 36 տարեկան դքսուհին կ'ըսէ, թէ տարիքը իրենց ընդդոտ չէ եւ թէ՝ ինք կ'ուզէ կիներուն փաստել, որ գրաւիչ կրնան ըլլալ միւսէս իսկ եթէ նիհար կամ 20 տարեկան չեն:

●ՏԱՅԱՆԱ իշխանուհին, որ իր կարգին, ամուսնալուծումի գործողութիւններ կը կատարէ Զարլզ իշխանի հետ, յայտարարեց, որ ոեւէ մէկը չի հասկնար, որ ինք չէր ուզեր ամուսնալուծուիլ:

ՔԱՐԱԾԻՉ Կ'ԱՊԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՏԻՆ

Հակառակ ճնշումներուն, Պոսնիոյ սերբերուն «նախագահ»՝ Ռատովան Քարաձիչ կը շարունակէ մարտահրաւէր ուղղել միջազգային համայնքին, սերբ ազգայնականութեան խաղաղութեան օրերուն իրրեւ վահան օգտագործելով:

Մինչ Քարաձիչ եւ սերբ բանակներուն հրամանատարը՝ գօր. Ռաթքօ Մլատիչ իրրեւ պատերազմական ոճրագործներ ամբաստանուած են Լահէյի ՄԱԿի ատեանին կողմէ, իշխող Էս.Տի.Էս. կուսակցութեան կեդրոնական խորհուրդը Երկուշաբթի օր անոր կոչ ուղղեց Սեպտեմբերի ընտրութիւններուն նախագահութեան պաշտօնին իր թեկնածութիւնը դնելու, ինչ որ բացարձակապէս կը հակասէ Տէյթընի խաղաղութեան համաձայնագիրին:

Նախագահ, Քարաձիչ յայտարարած էր, թէ միջազգային համայնքին հակառակորդը ինքը չէ, այլ Էս.Տի.Էս. կուսակցութիւնը եւ սերբ ժողովուրդը:

Միւս կողմէ, ՕԹԱՆեան ուժերու հրամանատար գօր. Ճորճ Ճուլուան երէկ ըսաւ, թէ Միացեալ Նահանգներ գրահապատ միաւորները Պոսնիայէն պիտի հեռացնէ եւ գանոնք պիտի փոխարինէ բանակային ոստիկանութեամբ: Ան աւելցուց, թէ գինակցութեան այլ ուժեր եւս փոխարինումներ պիտի կատարեն, հաւաստելով, որ չբրջանին մէջ բաւարար թիւով ուժեր պիտի մնան:

(ՌԷՈԹԸՐ)

ՔԼԻՆԹԸՆ ԿԸ ԳԵՐԱՁԱՆՑԷ ԲԱՅՑ ՆԱԵՒ ԿԸ ՆԱՀԱՆՋԷ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 1 (ՌԷՈԹԸՐ).- Միացեալ Նահանգներու մէջ նախագահական ընտրութիւններու մասին նորագոյն հարցախոյզը կը նախատեսէ Պիլ Քլինթընի յաղթանակը հանրապետական Պոպ Տոլի դէմ, եթէ ընտրութիւնները այսօր կատարուելիք ըլլան:

Հարցադրուողներուն (818 հոգի) 54 առ հարիւրը ի նպաստ Քլինթընի պատասխանած են, իսկ 39 առ հարիւրը՝ Տոլի:

Հարցախոյզներու պատկերը ցոյց կու տայ, սակայն որ Քլինթըն սկսած է նահանջ արձանագրել հանրապետականներու հաւանական թեկնածուին բաղդատմամբ:

ՄԱՐԿՕ ՀԵՄԻՆԿՈՒԷՅ ՄԵՌԱԾ ԳՏՆՈՒԵՑԱՒ

ՍԱՆԹԱ ՄՈՆԻՔԱ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Միջազգային համբաւ վայելած գրագէտ Էռնէսթ Հեմինկուէյի թոռնուհին՝ դերասանուհի եւ *մանըքէն* Մարկօ Հեմինկուէյ մեռած գտնուեցաւ իր բնակարանին մէջ Երկուշաբթի օր: Կ'ենթադրուի, որ անոր մահը բնական պայմաններու հետեւանք է եւ անձնասպանութիւն չէ, ինչպէս ենթադրուած էր, կ'ըսեն պաշտօնատարներ:

41 տարեկան դերասանուհիին դիակը դիագննութեան պիտի ենթարկուի, ստուգելու համար մահուան պատճառները: Թանօթէ, որ Էռնէսթ Հեմինկուէյ անձնասպան եղաւ 35 տարի առաջ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի սակարանին մէջ, դրամանիշներու փոխանակման սակը հետեւեալն էր երէկ կէսօրին.

● Մէկ սրերլին	1.5554/64$
Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.	
Մարք	1.5258/68
Զուիցերիական ֆրանք	1.2506/16
Պելճիքական ֆրանք	31.40/44
Ֆրանսական ֆրանք	5.1582/32
Իսպանական լիր	1535.0/6.5
Եէն	110.00/10
Շուէտական քորոն	6.6950/50
●Մէկ օնս ոսկին	381.90/382.40$

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՒԷՌԷԼԵՇ.- Միացեալ Նահանգներու առաջին տիկինը՝ Հիլրի Քլինթրն, Ռումանիա 24 ժամուան իր այցելութեան աւարտին, երկ.գովասանքով արտայայտուեցաւ ռումանացիներուն մասին, դէպի ժողովրդավարութիւն ընթացքին մէջ իրենց արձանագրած իրագործումներուն համար: Ան նաեւ կոչ ուղղեց յաւելեալ ճիգ թափելու, շրջանին մէջ կանխարգիլելու համար Եւրոպայի տագնապին բնոյթով տագնապներ:

ՓԵՔԻՆ.- 5.2 աստիճան ռիխթրը ուժգնութեամբ երկրաշարժ մը երէկ ցնցեց Չինաստանի հարաւարեւմտեան մէկ գօտին, որ անցեալ Փետրուարին քանդուած էր այլ շարժի մը հետեւանքով: Երէկ գոհ մը եւ 8 վիրաւոր արձանագրուեցաւ:

ԱՆԳԱՐԱ.- Արեւմտեան Թուրքիոյ մէկ բանտին մէջ Երկուշաբթի գիշեր տեղի ունեցած բախումի մը հետեւանքով 5 բանտարկեալներ սպաննուած են, 2 ուրիշներ՝ վիրաւորուած:

ՓԵՔԻՆ.- Չինաստանի արեւելեան ժիճիանկ նահանգին մէջ 10 հոգի գոհ գացած են տեղատարափ անձրեւներու, իսկ տասնեակ հազարաւոր գիւղացիներ ողողումներու հետեւանքով «բանտարկուած են»:

ՄԱԿ.- ՄԱԿի ընդհանուր բարտուղարութեան անդամ ամերիկացի բարձրաստիճան պաշտօնատար Ճոզրֆ Ռոնրր Երկուշաբթի օր պաշտպանած է կազմակերպութեան բարեկարգումներու ծրագիրը, մինչ Ուաշինկթրն 2 շաբաթ առաջ քննադատած էր ընդհանուր բարտուղար Պուտրոս Ղալին եւ յայտնած, թէ գօրավիգ պիտի չկանգնի անոր վերընտրութեան:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.- Հարաւային Ափրիկէի նախագահ Նելսըն Մանտելա յառաջիկայ ամիս յետ-ցեղային խորհրդաժողովներ օրերու իր առաջին այցելութիւնը պիտի տայ Իսրայէլ:

(ՌԷՈԹԸՐ)

Speedway
BLANCO CENTER
ՀԵՌ. 585545-268962
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
●*ՓՕՓԻԷԹ ՏԸ ՊԷՕՅ*
(ՈԼՈՐՈՒԱԾ ՍԻՍ ՊԷՅՔԸՆՈՎ ԵՒ ԲԱՆՋԱՐԵՂԷՆՈՎ ԼԵՑՈՒԱԾ)
●ՍՕՍ
●ԲՐԻՆՋ
●ԱՂՑԱՆ

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. ԽՄԲ. 239186 (ՊԷՅՐՈՒԹ) ,260780-583026 (ՊՈՒՐՋ ՀԱՄՈՒՏ) ,260115 (ՏՊԱՐԱՆ)
AZTAG, TEL.REO. 239186 (BEIRUT) ,260780-583026 (BOURJ HAMMOUD) , 260115 (IMP.) ,P.O.B. 80860, BOURJ HAMMOUD
ԱԶԴԱԿ
هاتف دار التحرير ٢٣٩١٨٦ - بيروت - ٢٦٠١١٥ المطبعة
٥٨٣٠٢٦-٢٦٠٧٨٠ برج حمود - ص.ب ٨٠٨٦٠ برج حمود
أزتاك